

HAT/ /2022.

Előkészítésben közreműködött:
Besenyiné László Andrea
köznevelési referens

ELŐTERJESZTÉS
a Hatvani Napsugár Óvoda pedagógiai programjainak
ellenőrzéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A Hatvani Napsugár Óvoda intézményvezetője jelezte Hatvan Város Önkormányzata, mint fenntartó részére, hogy az óvoda pedagógiai programját felülvizsgálva megállapította, hogy azt módosítani szükséges, mivel a programban szereplő tevékenységek nevei nem egyeznek az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában szereplő tevékenységek elnevezésével. Az óvoda pedagógiai programjának tartalma egyebekben változatlan.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 83.§ (2) bekezdés i) pontja alapján a fenntartó ellenőrzi a pedagógiai programot.

A dokumentum az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megtárgyalása után az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Hatvani Napsugár Óvoda (székhely: 3000 Hatvan, Gódor Kálmán utca 13.) pedagógiai programját megtárgyalta és az abban foglaltakkal egyetért.

Határidő: 2022. szeptember 15. (tájékoztatásra)

Felelős: Hatvan város polgármestere a Jegyzői Iroda útján

Hatvan, 2022. augusztus 24.

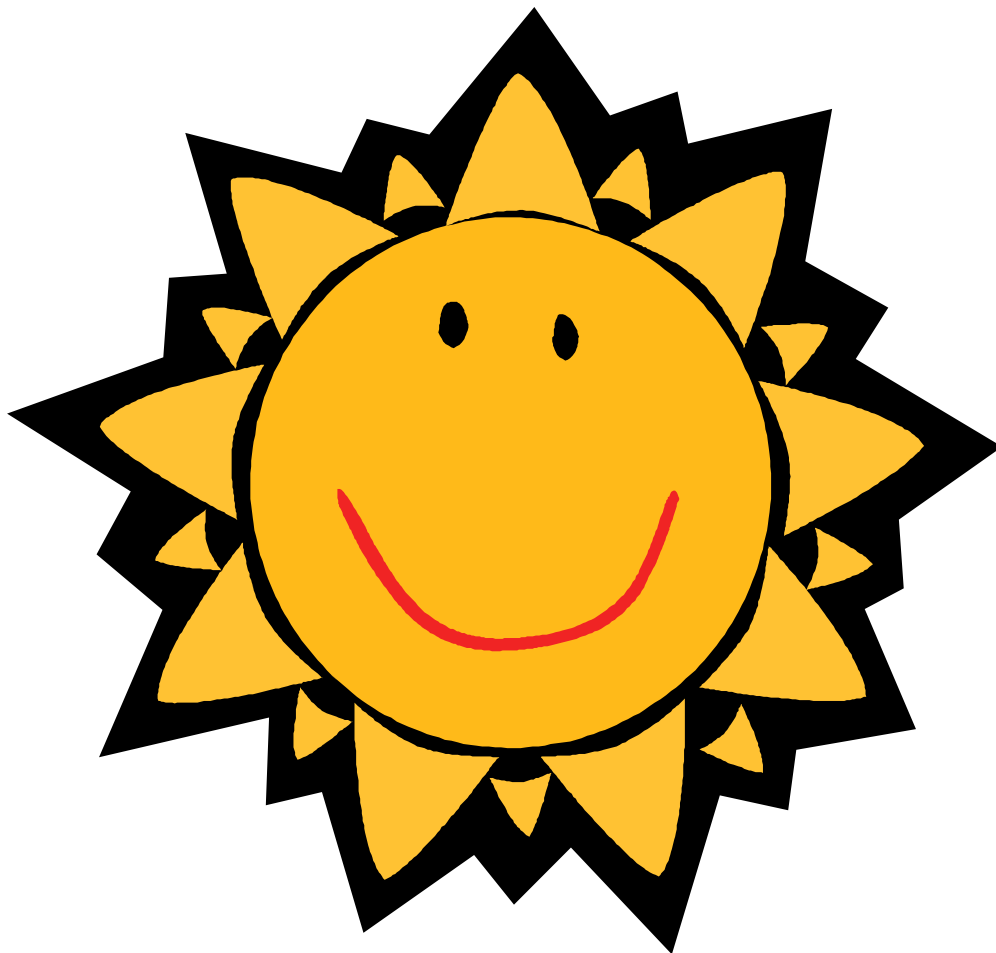
Horváth Richárd
polgármester

Látta:

dr. Kovács Éva
jegyző

HATVANI NAPSUGÁR ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készült: Nagy Jenőné: Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel adaptálásával

2022.

Intézmény OM - azonosítója:201483	Készítette: Takóné Kovács Judit <i>Intézményvezető aláírás</i>
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
..... Vigné Végh Mónika <i>nevelőtestület nevében névaláírás</i> Tiszovszki Borbála <i>Óvodai szülői szervet nevében névaláírás</i>
Intézményvezetői jóváhagyás: <i>intézményvezető</i> Ph.	
Hatályos: a kihirdetés napjától, 2022.09.01.	
jóváhagyta: fenntartó, működtető nevében névaláírás	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: vezetői iroda	
Verziószám: 2022/1 eredeti példány	
Iktatószám:	

TARTALOMJEGYZÉK

Törvényi háttér	5
1.1.Bevezető	7
Pedagógiai programunk	
1.1.1. Gyermekképünk	8
1.1.2. Pedagógusképünk	8
1.1.3.Óvodaképünk	10
1.2. Az óvodai nevelés célja, feladatai, alapelvei	12
2. ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL	15
Nevelési gyakorlata	15
2.1.A program rendszerábrája	16
2.2. A nevelés alapvető keretei	17
2.2.1. Egészséges életmód alakítása	17
2.2.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	29
2.2.3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	38
2.2.4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	38
2.2.5. Programunk napirendje	42
2.2.6. Programunk tartalmi kerete	44
Hagyományörzés, népszokások	44
3. PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI	52
3.1 Játék	52
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	58
3.2.Verselés, mesélés	64
3.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	69
3.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	75
3.5.Mozgás	80
3.6.A külső világ tevékeny megismerése	89
3.7.Munka jellegű tevékenységek	96
4. KIEMELT DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉSEK	100
4.1. A gyermekek egyéni fejlesztése	100
4.2.A gyermekek tehetséggondozása	102
4.3.Sajátos nevelési igényű gyermekek	109
4.4. AUTISTA, autisztikus gyermek	111

4.5. Gyermekevédelemi munka az óvodában	112
5. A PROGRAM KAPCSOLATRENDSZERE	113
5.1. Alternatív program erőforrásai	117
5.2. A program tervezése, ellenőrzése, értékelése	119
6. ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELE	122
Legitimációs záradék	125

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: A gyermek komplex anamnézise
2. sz. melléklet: Befogadás
3. sz. melléklet: A gyermek befogadási időszakáról készült óvónői értékelés
4. sz. melléklet: Pihenési folyamat
5. sz. melléklet: Étkezés
6. sz. melléklet: Öltözködés
7. sz. melléklet: Testápolási szokások
8. sz. melléklet: Gyermekevédelem
9. sz. melléklet: Gyermektükör
10. sz. melléklet: Megfigyelési szempontok a gyermek érdeklődési területének megállapításához
11. sz. melléklet: Hatvani Napsugár Óvoda egészségnevelési programja

Függelék: „ÓVODÁN KÍVÜLI ÓVODAI NEVELÉS MEGSZERVEZÉSE A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY IDEJÉN.”

Hatvani Napsugár Óvoda működésének törvényi háttere

- ✚ 2011.évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről, és a Nkt hatályos módosításai
- ✚ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ✚ 229/2012. VIII.28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- ✚ 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. 1. melléklet a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelethez
- ✚ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- ✚ 363/2012 (XII.17) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramja
- ✚ 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról 235/2016 (VII.29) módosítás.
- ✚ 277/1997 (XII.22) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzésről, pedagógus szakvizsgáról. 15/2013 (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 48/2012 (XII.12) EMMI rendelet pedagógiai szakmai szolgáltatásokról, és közreműködés feltételeiről.
- ✚ Oktatási Hivatal: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez Kiegészítés az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez. Óvodai nevelés Oktatási hivatal: Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodák számára
- ✚ Hatvan város Önkormányzat Képviselő- testületének vonatkozó önkormányzati rendeletei
- ✚ Hatvani Napsugár Óvoda, működést szabályozó dokumentumok, vezetői utasítások, nevelős testületi határozatok. Segédanyagok – melyeket a pedagógusok az éves munkájukhoz, és a pedagógusminősítés rendszerhez, végrehajtásához felhasználandó: Útmutató a pedagógusok minősítő rendszeréhez negyedik javított kiadás OH Kiegészítés, az OH által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítő rendszeréhez, felhasználói dokumentáció értelmezéséhez – Óvodai nevelés (www.oktatas.gov.hu).

Hatvani Napsugár Óvoda Pedagógiai Programja 2021.

Hatvani Napsugár Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzat

Hatvani Napsugár Óvoda Házi rendje

Hatvani Napsugár Óvoda Továbbképzési terve

Hatvani Napsugár Óvoda vezetői utasításai, nevelő testületi határozatai

Felhasznált szakirodalom

Nagy Jenőné: Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel, alternatív óvodapedagógiai program sorozat, 8. száma negyedik kiadás (2017.)

Nagy Jenőné: Tehetségigérek gondozásának elmélete és gyakorlata. Módszertani könyv óvodapedagógusoknak. Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel sorozat 6. száma (2012.)

Nagy Jenőné: Gyermektükör. A gyermekek fejlődését, fejlesztését segítő útmutató. Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel sorozat 5. száma (2006.)

Nagy Jenőné: Hogyan gondozzuk a zenei tehetségigérek az óvodában? Módszertani ötletár óvodapedagógusoknak. Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel sorozat 7. száma (2015.)

Csermely Péter: A tehetséggondozás és az óvodai gyakorlata. N 1.2. Raabe Tanácsadó és kiadó (2010.)

Forrai Katalin: Ének az óvodában alapkiadás (1974.) Forrai Katalin jogutódai 2016,2017

1.BEVEZETŐ

1.1. Az óvoda adatai

Az intézmény neve	Hatvani Napsugár Óvoda
Az intézmény székhelye	3000 Hatvan, Gódor Kálmán utca 13.
Telefonszám	06-37-341-634
email cím	napsugarovi60@gmail.com
intézmény OM azonosítója	201483

„A leghatásosabb nevelés, ha egy gyerek szép dolgokkal játszhat.”

(Platon)

A Pedagógiai Program a Hatvani Napsugár Óvoda stratégiai alapidokumentuma.

Nevelési gyakorlatunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával összhangban, az óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a helyi adottságokra alapozva építjük.

Választott és a mindennapi gyakorlatunkban használt Pedagógiai Programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere biztosíték arra, hogy óvodánk szakmai önállóságával érvényesülnek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel kapcsolatban a társadalom a gyermekek harmonikus fejlődésével szemben megfogalmaz.

Óvodai nevelésünk alapelvei:

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek jogainak érvényesítése az egyenlő hozzáférés biztosításával, esetenként hátránycsökkentő szerepvállalással, a családi és óvodai nevelés összehangolásával valósul meg.

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit, az óvoda funkcióit: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkciót. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését.

A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy:

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

Óvodánkban úgy jelenik meg a gyermekközpontúság, hogy szeretet, biztonság, érzélem gazdag környezet veszi körül az óvoda gyermekeit.

1.1.1. Gyermekképünk

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Minden gyermek a saját képességei és a környezeti feltételek figyelembevételével fejleszthető és nevelhető.

Olyan gyermekek óvodásaink, akik érzelmileg kötődnek városukhoz, a környezetükben jól tájékozódnak, nyitottak, érdeklődők, önmagukat értékelni tudók, másokat elfogadók, befogadók és együttműködők. Jellemző rájuk: a kíváncsiság, felfedezés, önállóság.

1.1.2. Pedagógus képünk

Olyan óvodapedagógus, akit humanizmus és a pedagógiai optimizmus, a másság elfogadása, gyermekszerepet jellemez. A szülők irányában megértő, elfogadó, együtt érző és segítőkész magatartás jellemzi.

Választott pedagógiai programunk elveivel, céljaival azonosulni képes, megvalósítására törekszik a mindennapi nevelő-oktató munkájában az óvodapedagógus.

Nevelő-oktató munkáját felelősséggel végzi, melyhez teljes módszertani szabadságot, önállóságot biztosítunk.

Az óvodai nevelési feladatok maradéktalan ellátása érdekében az óvodapedagógus jó gyermeklélektani ismerettel rendelkezik, módszertani szabadságra alapozott szakmai tudását folyamatosan és kreatívan megújítva gyarapítja.

Vallja és alkalmazza nevelő-oktató munkájában az Adleri elveket.

Óvodapedagógusaink az új iránt nyitott emberek, akiknek belső igénye a szakmai pedagógiai megújulás. Önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel tudásának megújítására törekszik, az ott megszerzett ismereteket megosztja a vezetővel és kollégáival.

Egymás tiszteletben tartása szakmai és emberi területen egyaránt. Segíti kollégáit.

A napsugár óvoda óvodapedagógusa a közösség előtt álló feladatokat képes másokkal együttműködve, a közös kitűzött és elérendő cél érdekében végezni. Kompromisszumra képes a közösség érdekében és konzultációval, szakmai gyakorlatával megoldásra törekszik.

Nevelői közösségünk tagjaként, az óvoda helyi sajátosságaihoz igazodva, kialakított saját hagyományainkat megtartva felelősséggel színesíti óvodánk életét.

Nevelő közösség tagjaként, aktívan részt vesz intézmény szervezeti kultúrájának fejlesztésében az óvodai élet minden területén.

A közösség tagjai között az óvodapedagógus erősségeire építve lehetővé válik az egyenletes munka elosztása.

A Hatvani Napsugár Óvoda óvodapedagógusa, munkájával a helyi közösség hasznos tagjának érzi magát, ahol szükség van rá, mindezzel saját önértékelése erősödik.

- A nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.
- Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat.
- Előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat.
- A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és szükség esetén más szakemberek bevonásával.
- A gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és napi szinten a csoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tevékenységét.
- Részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát.

- A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse.
- Pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- Határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket.
- Megőrizze a hivatali titkot.
- Hivatásához méltó magatartást tanúsítson.
- A gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

1.1.3. Óvodaképünk

Tartalmában óvodaképünket a társadalmi, illetve a közoktatási rendszer új kihívásaival összhangban fogalmazzuk meg. Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, az óvoda a családi nevelés kiegészítője a gyermek óvodakezdésétől az iskolába lépésig.

Célunk, a családi nevelés segítése, erősítése. Törekszünk az együtt nevelésre, minden egyes gyermekkel törődünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők érezzék, megtapasztalják a nyitottságot, érezzék gyermekük jó kezekbe került.

Óvodás korban a gyermekek számára az értékeket a felnőttek közvetítik.

Óvodánkban különösen fontosnak tartjuk a nyugodt, otthonos, gyermekközpontú légkör megteremtését.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Kiindulási pontunk:

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető.

Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatokat, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy: *„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”*

Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

Nevelésünk a gyermek végtelen szeretetén, különbözőségének és egyéni különbségeinek tiszteletén a gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismeretén és figyelembevételén, a gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismeretén, valamint a fejlődési és fejlesztési területekre kiterjedő figyelmen alapszik.

Ebből következően:

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik,
- az iskola-óvoda átmenet megkönnyítését szorgalmazva,
- elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását
- biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

A választott pedagógia program alap pillérei a művészetek megjelenése az óvoda falai között a kialakított jó gyakorlat segítségével a művészetek iránti nyitottság, fogékonyság megalapozását szolgálja óvodai élet során.

Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életmód iránti igény megalapozását az óvoda saját kiépített eszközrendszerén keresztül. (só barlang, só homokozó, tisztított ivóvíz, kézfertőtlenítő stb.)

A felnövekvő generáció természet szeretetét, a természeti környezet óvását a zöld ünnepek tapasztalat útján szerzett közös élmények biztosításával, a környezettudatos életmódot alapozzuk meg az óvodai évek ideje alatt a gyermekekben.

Tehetség csírák felismerése és gondozása területen végzett tevékenységek segítségével nagycsoportos gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek.

Kiemelten fontos a szervezett tevékenységek keretein belüli korszerű ismeretelsajátítási rendszerben, hogy a gyermekek számára boldog gyermekélethez, kiegyensúlyozott személyiségfejlődést biztosítsunk.

Valljuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek számára elfogadó, befogadó, fejlesztő hatású óvodai környezetet biztosítunk, melyben társaik a másságot tolerálják, a segítőkészség természetes számukra.

Óvodánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának, sem társadalmi sem egyéb értelemben a diszkriminációnak.

1.2. Az óvodai nevelés célja, feladatai, alapelvei

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek óvodába lépésétől az iskolába lépésig, legfeljebb hétéves korig, illetve az iskolai érettség eléréséig.

A gyermek nevelése elsősorban a család kötelessége és joga, s ebben az óvoda esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Az óvoda a családdal együtt a családi nevelést kiegészítve biztosítja a gyermek fejlődését.

A család az első szociális szintér. Az óvodai nevelés sajátosságából adódóan tágabb, tagoltabb szocializációs teret biztosít a családi neveléstől.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével, oly módon, hogy a teljes nyitvatartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).

Az óvodába különböző szociális háttérrel bekerülő gyermekek harmonikus fejlesztése, melyet az elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övez.

A 3 -7 éves korú gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul ki:

- Az egészséges sokoldalú személyisége,
- Gyermekek környezettudatos szemlélete,
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettsége
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek
- A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek

- A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek.

Biztosítjuk egyformán minden gyermek számára, hogy magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön.

Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Segítjük, hogy minden gyermek önmaga belső pszichikus lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön: testi, szociális, értelmi érettség terén is alkalmassá váljon a fejlettség szerint a következő életszakaszba, az iskolás korba való átlépésre.

A gyermeki fejlődésbe vetet bizalom, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése.

Az óvodai nevelés feladata

Az alapelvek megvalósulásához az óvodai nevelés általános feladataival gondoskodik, ezek:

- Óvodánkban különösen fontosnak tartjuk a gyermekközpontú, nyugodt otthonos légkör megteremtését.
- Az óvodás gyermek egyénenként változó testi-lelki szükségletek maximális kielégítése, óvása-védése az egészséges óvodai személyi és tárgyi környezet megteremtésével.
- Érzelmi biztonságot nyújtó légkörben olyan gyermeki személyiség nevelése, akit az együttérzés, a segítőkészség, egymás elfogadása, a másik iránti tisztelet és szeretet jellemez.
- A gyermekek egyéni adottságainak elfogadásával és figyelembevételével, változatos tevékenységeken keresztül juttatjuk el őket, egyéni képességeik optimális határához.
- Az óvodás gyermek létszükséglete a játék, különösen nagy hangsúlyt fektetünk a nyugodt játék feltételeinek megteremtésére. A fejlesztés legfontosabb színtere a mással nem helyettesíthető játék, amelyben a gyermek érezze jól magát és az ismereteket észrevétlenül sajátítsa el.
- Fontos, hogy kielégítsük a gyermek természetes kíváncsiságát, minél több tapasztalathoz juttassuk. A gyermekek kíváncsiságára alapozunk, előzetes tapasztalataira építjük az ismeretanyagot tartalmazó tevékenységi rendszerrel.
- A tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmakkal, emberi értékek közvetítésével.
- Az anyanyelvi nevelés a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlással, építve a gyermekek kíváncsiságára, felnőttek mintaadására.

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, egészséges életmód iránti igény megalapozását az óvodai rendszeres napirenddel.
- Megalapozzuk a gyermekek környezettudatos viselkedését, a közvetlen és tágabb környezet tapasztalat útján történő megismerésével.
- Az emberi jogok, és a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartása.
- Az óvodai közösségbe integrálható sajátos nevelési igényű gyermek számára elfogadó környezetet alakítunk ki, amelyben társai elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat.
- Sajátos Nevelési Igényű gyermek az óvodában kialakított közösségi élet szabályait, közösségi normáinak betartására törekszik, ő is alkalmazkodik a befogadó közösség tagjaihoz.
- Sajátosságuknak megfelelő óvodai fejlesztés feltételeinek biztosítása a szakemberek bevonásával.
- Várható a bevándorlók, hazájuk elhagyni kényszerülők, más nemzet- identitású gyermekek esetleges megjelenésekor a multikulturális nevelésen alapuló integráció megvalósítása.

A Hatvani Napsugár Óvoda pedagógiai programja Az Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel választott alternatív program, az országos Alapprogramra épül, az óvodai nevelés nyelve a magyar, amelynek szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az intézmény szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

2. ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL NEVELÉSI GYAKORLATA

Alapvető feladatok:

Az óvoda feladata az óvodában töltött évek alatt, a gyermek harmonikus, sokoldalú fejlesztésének elősegítése, testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Megnyugtató harmónia megteremtése, mind a személyi, mind a tárgyi környezetünkben, az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtésével.

A gyermeki játék, mint legfontosabb gyermeki tevékenység elsődlegességének megőrzése, tiszteletben tartása.

A gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetésével, a megóvásához kapcsolódó szokások megalapozása.

Komplex élmények biztosításával, segítségével erős érzelmi kötődés kialakítása a gyermekek és a művészetek között.

Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.

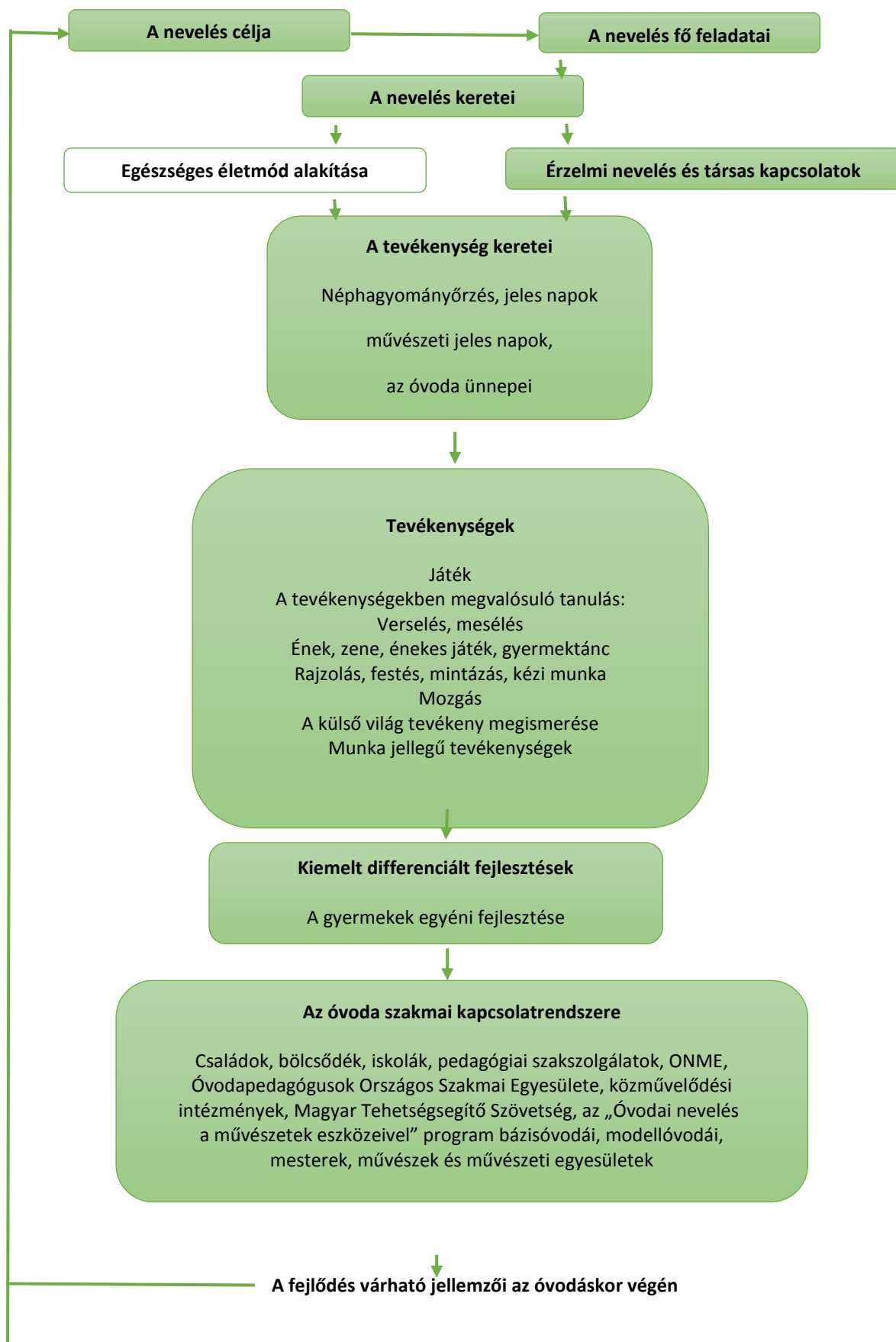
A gyermekekben a hagyományok megismerése és ápolása segítségével a szülőföldhöz kötődés megalapozása.

A gyermekek egymáshoz, felnőttekhez kapcsolódó együttműködési képességeinek fejlesztése az óvodai szokás és normarendszerek megalapozása a közös tevékenységek és élmények által.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének segítése.

Az óvodások testi, lelki szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi-szociális, az esztétikai, és az intellektuális érzelmek differenciálásával.

2.1. A programunk rendszerábrája

2.2 A Nevelés alapvető keretei

Az Alapprogramban deklarált, az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés
- Az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

2.2.1. Egészséges életmód alakítása

Alapelvei szintű szabály, hogy a köznevelés egészének egyik meghatározója az egészséges életmódra nevelés [Nkt. 1. § (2) bek.]

Célunk:

Egészséges életmódra nevelés során a gyermek egészséges életvitel igényének alapjainak lerakása, alakítása, formálása a gyermek testi fejlődésének elősegítése környezettudatos magatartásuk formálása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek testi – lelki szükségletének biztosítása, igényes gondozása, szabad mozgásigényük fokozása kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- Az egészséges életmód, (a testápolás, étkezés, az öltözködés a pihenés, betegségmegelőzés) egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- A gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet megteremtése, a környezettudatos magatartás megalapozása;

A gyermekek testi – lelki szükségletének biztosítása, igényes gondozása, szabad mozgásigényük fokozása, kielégítése

A gyermek, fejlődő személyiség, sajátos életkoronként, életszakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak.

A Napsugár Óvodában az életritmust, a kialakított óvodai hetirend és napirend állandósága biztosítja.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző

tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodai életbe történő beilleszkedés zökkenő mentességét elősegíti a családi és óvodai életritmus fokozatos közelítése. Ennek kialakítására családok figyelmét felhívjuk, életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően. Jelentősége van ennek minden gyermek életében, de a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen fontos.

A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A gyerekek testi szükségleteinek feltárására helyezzük a hangsúlyt, mivel ez megalapozza a gyermek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységhez szükséges.

Az óvodába történt felvétel után arra törekszünk, hogy minél rövidebb idő alatt, minél alaposabban megismerjük a gyermekeket. Szülői igények alapján meglátogatjuk gyermekeinket a családi környezetben, melyről anamnézist, szociokulturális helyzetükről feljegyzést készítünk. Ilyen feltételek mellett ismerhetők meg a gyermekek igényei, családból hozott szokásai. (1. számú melléklet: A gyermek anamnézis)

A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul.

Folyamatos megfigyeléssel, mérésekkel segítjük az egyéni sajátosságok feltárását.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A gyermekek gondozásának záloga az óvodapedagógus, a pedagógiai munkát segítők és a gyermek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte.

A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel közelednek hozzájuk és tapintatot, elfogadást közvetítenek.

A befogadás ideje alatt igyekszünk együtt végezni a teendőket minden gyermekkel, hogy megtanulják a fogásokat, a testápolási szokások sorrendjét.

Személyi higiéné

A nevelőtestület kidolgozta az óvoda egészségügyi szokásrendszerét, melyet a folyamatszabályozás mellékletként tartalmaz: étkezés, tisztálkodás, öltözködés, pihenés/ alvás, ennek alapján történik a mindennapi tevékenység, minden óvodai csoportban.

Az óvodai testápolási szokások rögzítéséhez készítsenek vizuális jeleket, hogy a gyermekek kétcsatornásan (verbálisan és vizuálisan) rögzíteni tudják a szokásfolyamatokat. A testápolási szokásokat a szülőkkel is megismertetjük, hogy összehangolhassák azt az otthoni szokásokkal.

A gondozás, egészséges életmód alakítás tartalma:

- életritmus
- táplálkozás
- testápolás
- öltözködés
- mindennapi szabad mozgás
- pihenés/ alvás

Tisztálkodás

A gyermekek tisztaságigényének kialakításához szükséges alapvető feltételeket biztosítjuk. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolását fontosnak tartjuk, ez segít az azonos elvek betartásában.

Ezen a területen nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Ezért a differenciálásra itt is megfelelő, praktikus módszereket érdemes bevezetni. (pl. lassabban tisztálkodókat előbb vigyék ki a mosdóba, kis létszámú csoportokba, hogy ott senkinek ne kelljen egymásra várakozniuk)

A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Különös gonddal védjük érzékszerveiket.

Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniáját, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartását. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk. Fokozatosan kialakítjuk az önállóságot. Állandó és alkalmi jellegű feladatok: (gyakoribb megbetegedések járványok idején): zsebkendő használata, kézmosás (tüsszentés után is!), kellő folyadék biztosítása, fertőtlenítés.

A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, WC-használathoz megteremtjük a feltételeket, hogy a gyerekek fokozatosan önállóan végezhesék ezeket a teendőket. A mosdó használata közben felhívjuk a gyerekek figyelmét a takarékos vízhasználatra. (7. sz. melléklet)

Óvodapedagógus feladatai:

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Mindig teremtsen elegendő időt önmaguk igényes kiszolgálásához.
- Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.
- A fokozatosság elvén arra törekszik, hogy minél önállóbbak legyenek gyermekeink szükségleteik kielégítésében.

Öltözködés

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket. Az öltözködésnél a gyermekek többrétegű, praktikus, ízléses, de egyszerű öltözködés előnyeit hangsúlyozzuk a szülők körében. A szülők és a csoportban dolgozók közösen törődnek az öltözőszekrények, polcok rendjével, hogy a gyermekek mindenüket megtalálhassák. Az állandóság elengedhetetlen a rend szerves része. (6. sz. melléklet)

Szülők figyelmét felhívjuk, hogy gyermek ruhadarabjaiban óvodai jelük szerepeljen, ami a gyermekek számára segíti az önállóságot, és óvodai dolgozók számára a ruhadarabok azonosítását segíti, megelőzi az elkeveredést.

Az öltözködés területén az állandó szokásokat, kidolgozta az óvoda, az önállóság fokozása érdekében. A gyermekeknek vizuálisan is látható abban a térben (öltözködési piktogramok) ahol a műveletek folynak. Az öltözőben az öltözködéskor, annyi gyerek tartózkodjon, ahányan kényelmesen elférnek. Ehhez a tevékenységhez is szükség van csoportbontásra, hogy ne legyen sok várakozási idő. (pl. előbb a fiúk öltözködnek, addig a lányok rendet tehetnek a csoportszobában, ha a fiúk készen vannak, egy felnőtt irányításával indulhatnak ki folyamatosan az udvarra)

Óvodapedagógus feladata:

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása.
- A ruhák fel – levételének helyes sorrendjének, és azok épségének megóvása, tárolási rend kialakítása az adott csoport szokásaihoz alkalmazkodva. Ebben segítséget adnak a gyermek számára az öltözőben kihelyezett rajzos piktogramok.

Étkezés:

Az egészséges táplálkozásnak kiemelt fontossága van az óvodás korban.

A gyerekek számára a készételt vásároljuk, az óvodában melegítő konyha működik. A szolgáltató felelőssége, hogy a törvényi szabályozást betartva, figyeljen a gyermekek étrendjére, hogy változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsír-**363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítása értelmében a telítetlen szó helyett a telített lép hatályba**-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. Mindezt a heti étrenden dokumentálja. A heti étlapot kihelyezzük

a faliújságra, ami a kalória értékeket is tartalmazza minden napra. Alapelvünk, hogy az óvodákban éhesen nem maradhat gyermek. A gyermekeknek különbözőek az étkezési szokásaik. Az étkezések az óvodában, azonos időpontban, 3 órás időközökre osztva, kulturált körülmények között történnek. Az eltérő étvágyak tiszteletben tartása, törekvés a szélsőségek csökkentésére azzal, hogy ösztönözzük az étvágytalanabb gyerekeket is, hogy többféle ételt kóstoljanak meg, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében egészségfejlesztő programot tervezünk projektek formájában, ami játékos alkalmat teremt arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (salátakészítés, aszalás)

Egészségnevelési programunkat a 11.sz melléklet tartalmazza.

Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak. A csoportszobákban biztosított a saját jellel ellátott pohár, tisztított ivóvíz kancsóban, valamint ivókút mindkét udvarrészén van.

A táplálék allergiás gyermekek eltérő szükségleteinek fokozott figyelembevételével. Speciális étkezést igénylő gyermekek számára is biztosítja az étkezést a szolgáltató.

-A kulturált étkezés szokásának alakítása:

Az étkezési szokások kialakításához alkalmazzuk a vizuális jeleket, mert segíti a gyermeket folyamatosan az önkiszolgáló munkájában. Életkortól és fejlettségtől függően, étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használatának, helyes testtartás, étkezési technikák megismertetése (töltés, mérés), esztétikus terítés biztosítása (önkiszolgálással, naposi munkával), igény kialakítása a környezet rendjének megóvására.

Folyamatszabályozás 5. számú melléklete tartalmazza.

Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon. Élünk a folyamatos és/vagy rugalmas napirend differenciált rendszerével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja a pedagógiai munkát segítő munkatárssal közösen.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.

Pihenés

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. A gyermekeknek különböző az alvásigénye, amit lehetőségként figyelembe veszünk, ha a feltételeket betartja a gyermek. A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtésére törekszik az óvoda (kényelmes gerinckímélő

ágy, alvóruha, csend, nyugalom és biztonság). Az óvodapedagógus mese után rövid altatóversssel, vagy altatódallal készíti elő a szendregés állapotát, amihez IKT eszköz is használható. Csendes pihenésre ösztönözzük óvodásainkat, hogy alvó társaikat ne zavarják. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja az óvodapedagógus. Az esetleges napközbeni és pihenés alatti bevizelést tapintatosan kezeljük! Igyekszünk a szülőkkel közösen megtalálni az okokat. A jó partneri, emberi kapcsolat, a tapintatos szeretetteljes bánásmód szüntetheti meg a problémát.

Az óvodapedagógus nagycsoportban tanév végén a csoportja sajátosságait szem előtt tartva eltérhet a napirendben rögzített pihenési időtől, rövidebb pihenést vagy más csendes óvodai tevékenységet szervez úgy, hogy a többi csoport nyugodt délutáni pihenését ezzel nem zavarja.

Pihenés folyamat szabályozását a (4. számú melléklet) tartalmazza

Az óvoda és óvodapedagógus feladata:

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja. Ellenőrzi, a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését.
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. (a pizsamát cserére hazaadjuk a szülőknek.)

A gyermekek egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzettségének biztosítása

A mai korban különösen nagy figyelmet kap az egészség megőrzését szolgáló szokások alapjainak és igényének alakítása.

A somokozó, só barlang használata heti/napi csoportbeosztás formájában rendszerességgel történik, segíti az egészség megővését, a légúti betegségek enyhébb lefolyását, megelőzését.

A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekszünk meggátolni. Téli időszakban, ill. a vírushelyzet hatására kézfertőtlenítő használatát biztosítjuk a megbetegedések számának csökkentése érdekében minden csoport számára. Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozzuk, amíg szülei meg nem érkeznek. Ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés esetén.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A gyermekek egészségének megőrzéséhez fontos a napi edzési lehetőség biztosítása. Edzési lehetőséget a szervezett mozgások, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítjuk. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Az év minden szakában sokat tartózkodunk a friss levegőn, futkározhatnak, szabadon mozoghatnak, egyéni képességeiknek megfelelően.

Szülői igény felmérése után a nagycsoportos gyermekek számára vízhez szoktatást szervezünk a városi uszodában a költségvetés tervezésével. Télen a kedvezményes korcsolyázás megszervezésével további lehetőség nyílik az egészséges életmód területén a mozgásigény kielégítésére és edzésre. Edzési lehetőség az évszaknak megfelelően: séta, mozgásos játékok, szánkózás, csúszkálás, só szoba, só barlang, somokozó, fociedzés, tavasztól ősziig terjedő időszakban udvari játék ideje alatt az ovi foci pálya használata.

A természetes mozgáskedv fenntartása mellett a társra figyelés fejlesztése

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközön. A szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A mikro csoportos séták is hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

A kondicionáló mozgások igazi felfrissülést, felüdülést adnak a gyermekeknek. A felnőttekkel végzett rendszeres kocogások, futások, ösztönzően hatnak rájuk és fokozzák a szív vérellátását, az állóképességet. A gyermekek korosztályi sajátosságait és egyéni képességeik figyelembevételével az óvoda udvarán futó pálya kijelölése és a táv teljesítése az edzés mindennapi rendszeres lehetőségét biztosítjuk minden gyermek számára.

Udvaron kiépített ovi foci pálya használata tavasztól ősziig terjedő időszakban szintén a mozgáskedv fenntartását segíti.

A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak.)

A Hatvani Napsugár Óvoda a nevelési programjában és a mindennapi óvodai tevékenységekben a társra figyelmet értékrendszerébe beépíti. Szükséges ennek az elemnek a beépítése, mert tapasztalatunk szerint ez a mai rohanó életben, a közösségi élet zavartalanságához elengedhetetlen. Külön figyelmet fordítunk a másság elfogadására, a társakkal való együttműködésre, a kulturált magatartás szokásainak megalapozására, a fegyelmezett kitartó cselekvéshez szükséges személyiségjegyek alakítására. Ezek áthatják az egész óvodai életet. Vegyes csoport és a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő csoportban előtérbe kerül.

Az óvodapedagógus feladata:

- Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Heti 1 kötelező mozgás tevékenységet vezet.

- Megtervezi a helyet, időt, és a közegben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzük a gyermekekkel.
- Biztosítja időjárástól függően (köd, -10 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 óra időtartamban levegő és napfényedzést. (fokozatosságot betartva)
- Minden napi mozgástevékenységet szervez (tornaszobában vagy udvaron, zenés mozgásos percek, ovikör, focipálya)

A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet biztosítása

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Az óvoda személyi feltétele nagymértékben befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának, környezettudatos magatartásának kialakítását. Lehetőségeinket figyelembe véve igyekeztünk olyan nyugtató hatású, esztétikus színharmóniát árasztó, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek otthonosság érzetének alakulását.

Ennek megvalósításához fontos színteret biztosít az óvoda épülete és az óvoda udvara.

Óvodánk tágas udvara sokféle lehetőséget nyújt a változatos játéktevékenységhez.

Esztétikai szépségét az ízlésesen kialakított virágoskert, bokrok, fák cserjék adják.

Az új udvari játékok beszerzése a hatályos szabályok figyelembevételével történik, a gyermekek biztonsága érdekében. Udvari játékeszközök beszerzésekor a biztonsági előírások és szabványok előírásait figyelembe vesszük. Nyári hőségriadó elrendelése alkalmával is árnyékos udvarunk, a játékok telepítésekor ezeket a szempontokat figyelembe vesszük, hogy biztonságosan minden évszakban használni tudják a gyermekek.

Óvodaudvar talajfelülete változatos, füves, homokos, térkövezett, esésvédelemmel ellátott részek alkotják. A fák, bokrok, meleg napsütéses idő esetén is árnyékot biztosítanak.

Az óvodánk udvarán minden korcsoportnak állandó helye van, ahol a gyermekek bármikor megtalálhatják az óvodapedagógusokat. Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy kisebb és nagyobb gyermekek együtt játsz hassanak. A mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget. Minden óvodai csoport rendelkezik saját gondosan rendben tartott homokozóval, amit, ha nem használnak, higiéniai okokból lefedve tartunk. Rendelkezőnk nyugodt hellyel, ahol gyurmázhatnak, rajzolhatnak a gyermekek. Itt asztal, szék, eszköztartó található az alkotó tevékenységhez. A zártabb helyeken lehetőség van énekes

játékok játszására, bábozásra, dramatikus játékokra, szerepjátékokra. A labdajátékokhoz az ovi foci pálya biztosítja a zavartalan feltételeket.

Az udvaron biztosított gyermekeink számára az ivókút, mindkét udvarrészen.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladatai:

- A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt udvari és csoportban használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét.
- Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira.
- Tudatos felelősséget vállal a közvetlen és tágabb környezet gondozásában, megóvásában.
- Kirándulásra, sétához szülői segítséget kérhet.
- Az intézmény a pedagógiai programban megfogalmazottak megvalósításához szükséges infrastruktúra fejlesztésére törekszik. A fenntartó és támogató partnerek bevonásával ehhez szükséges tervet készít, amelyben figyelembe veszi a nevelési/ tanítási struktúrát, pedagógiai értékeinket és célokat.
- Külön előtérbe kerül az infokommunikációs eszközök számának bővítése, használatának beépítése a mindennapi óvodai gyakorlatban, az óvodai korosztály életkori sajátosságainak figyelembevételével. Ezek lehetnek: fényképezőgép, videó felvétel, fotók, magnó, számítógép, interaktív tábla, digitális okos játék

A mai kor gyermekei ezek használatában jártasak, a tanulás/tanítás folyamatában történő megfelelő és rendszeres alkalmazása az óvodapedagógus kompetenciája. A meglévő IKT eszközök minél hatékonyabb kihasználtságára törekszik az óvodapedagógus, a használatát kötelezően vezetett dokumentumokban rögzítik.

Az óvoda helységeit a pedagógiai folyamatok megvalósítása érdekében használjuk, funkcióikat ennek érdekében, ha szükséges és lehetőségeink engedik, átalakítjuk, korszerűsítjük. Az óvodapedagógusok a művészeti tevékenységekhez kialakítanak, elkülönített tereket, kuckókat a csoportszobában. A csoportszobák több funkciót töltenek be, melyek alkalmasak a szabad játékra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre.

A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele az ízléskövetés miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása érdekében fontos.

Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtatót használunk, erős napsütés ellen a csoportszobát függönnyel védjük, valamint redőnyökkel árnyékoljuk.

A csoportszobában az elkülönített részeket többféle játéktevékenységhez, tevékenységekhez funkció sarkokat alakítunk ki. A művészeti program három kiemelt tevékenységének jól látható helyei és szimbólumai minden csoportszobában megtalálhatóak. A mesesarok a napi mesélésnek, drámajátékoknak, dramatikus játékoknak a színtere.

Rajz sarokban az alkotás eszközei, a zene sarok a zenei képességfejlesztéshez szükséges eszközök találhatóak.

Az öltözők berendezése, világítása, fűtése, szellőztetése biztosítja a feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözködéshez. A jellel ellátott szekrényekben tárolhatják a gyermekek levett ruhadarabjait, cipőiket. A séták, kirándulások alkalmával összegyűjtött és talált „kincseket” az öltöző erre a célra kialakított sarkában őrizzük, minden gyermek számára, jellel ellátva kis tárolót biztosítva.

Az öltözőben a szülők részére esztétikus hirdetőtábla van, ahol tájékoztatást kapnak a csoport nevelési-fejlesztési terveiről, eredményeiről, a művészeti alternatív program rendszerét, a bátorító nevelés elveit, az óvodai viselkedés szokásait. Öltözködés közben gondosságra és egymás segítségére neveljük gyermekeinket, és a teljes önállóság elérését tűzzük ki célul.

A projektekről készült fényképeknek, albumoknak, tablónak, kiállításnak is helyet biztosítunk az öltözőben.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek van fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje, ivópohara. A fürdőszobai tevékenységek szokásait képi formában rögzítettük a többszoros megerősítési lehetőség biztosítása miatt. Az intimitást függönyök biztosítják, nemek szerint. A kézfertőtlenítő a mosdóban található. Amennyiben anyagi forrásaink lehetőséget biztosítanak, ill. a járványügyi protokoll megköveteli a téli időszakban napi rendszerességgel használjuk a betegségek megelőzése érdekében.

Az óvodába belépőt az ovigaléria fogadja. Az ovi-galériába negyedévenként új kiállításokat rendezünk. A művészet bekerül az óvoda falai közé, a helyi művészek, kézművesek, gyűjtők alkotásaival. A kiállított alkotások a műalkotásokkal történő állandó kapcsolat meglétét, a gyönyörködést, rácsodálkozást egyaránt szolgálják gyermekeknek és szülőknek is.

Új, kialakított helyiségek biztosítják a tehetség műhelyek számára tehetség csírák gondozását. A műhelyek eszközállományát gazdagítjuk anyagi lehetőségek szerint a sokoldalú fejlesztés érdekében. A gyermekek által használt helyiségekben vizuális jelek segítik a szokások beidegződését.

Fejlesztő óvodapedagógus részképességek lemaradásában segíti a felzárkózást, biztosítja kis csoportos és vagy egyéni formában. A hatékony és zavartalan munkavégzés érdekében fejlesztő szoba áll rendelkezésére. Minden tanévben a Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálata alapján a városrész négy óvodájában napi beosztás alapján, rendszeresen végzi fejlesztő munkáját. Erről dokumentációt vezet, tanév végén éves összefoglaló beszámolót készít írásban az óvodavezetőnek. Ugyanebben a helységben történik a sajátos nevelési igényű gyermekek rendszeres fejlesztése a szakértői bizottság határozata alapján szakemberek megbízásával. Kis létszámú (max. 6 fő) tehetség műhelyfoglalkozás számára is alkalmas.

Jól felszerelt tornaszoba a mozgásfejlesztés és rossz idő esetén a napi mozgásigény kielégítését szolgálja beosztás alapján.

A tervezett mozgás tevékenységek megvalósítását szolgálja a mozgásfejlesztő eszközök használata, a prevenció, a közösségi játékok szabályainak elsajátítása, ezért állagmegóvása, folyamatos pótlása eszközeinknek fontos.

Óvodai rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít, ahol az egész óvoda részt vesz.

Az óvoda helységeit, eszközeit csak az intézményben járók használhatják. Kivétel, amikor az óvoda szervez az óvoda felhasználóin kívüliek bevonásával közös tevékenységet.

Az óvoda és óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodakép fejlesztése, igényességének megőrzése minden dolgozó feladata, ezért ehhez megfigyelési, értékelési táblázat áll a programalkalmazók rendelkezésére.
- Az óvoda helységeinek és eszközeinek fokozott védelme, szakszerű használat
- A balesetek elkerülésére, megelőzésére figyel minden helységben és tevékenység során.
- Tervezetei adminisztrációban megjelenik.
- A galéria kiállításához kapcsolódó jó gyakorlatunk megőrzése és folytatása.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása környezettudatos magatartás megalapozása

Óvodánk a Zöld Óvoda országos hálózat tagja, már harmadik alkalommal nyerte el a címet.

Alapvető jelentőségű az óváskorú gyermekek környezetvédelmi szemléletformálásban a felnőtt modell, azaz az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítők személyisége és egyben környezetkultúrája. Viselkedésük, az általuk tanúsított környezeti vonatkozású cselekvések (tisztasággal, hulladékkal, élőlényekkel, energiával kapcsolatban) a gyermekek számára olyan minták, amelyeket mélyen bevésődnek, követendő példává válnak.

Ha óvodás korban érzékennyé tudjuk tenni a gyermeket, kialakulhat bennük a környezettudatos magatartás csírája. Ehhez hatékony egyéni és kiscsoportos tanulási környezetet, sokféle szenzitív módszer megteremtésére törekszik az óvoda.

Az ehhez kapcsolódó szokásokat a gyermekek cselekvéses tapasztalás útján sajátítják el.

Az óvoda intézményének környezetkultúrája és környezetgazdálkodása meghatározó jelentőségű, mert ez az a pedagógiai környezet, amelyet a gyermekek megismernek, és megszoknak, azaz szokásaik alakulásában ezeknek meghatározó befolyásuk van.

Zöld ünnepek beépültek az óvoda rendezvényei közé. Ezek: Föld napja, Víz világnapja, Állatok napja. Madárbarát Óvoda cím birtokosa óvodánk, a téli madáretetésen túl madáritatókkal is rendelkezünk. Szelektív hulladékgyűjtés óvodánkban megoldott.

A gyermekmosdókban rendelkezünk víztakarékos csappal.

A környezettudatos magatartásra nevelést segíti, az egyik tehetség csírákat gondozó műhelyünk munkája is a nagycsoportosok körében.

Óvodánk a legvirágosabb intézmény pályázat nyertese volt, minden évben szépítjük, gazdagítjuk anyagi forrásaink függvényében kertünket, közvetlen környezetünket. Az elért eredmény fenntartása és megóvása minden dolgozó feladata, valamint a gyermekeket is erre neveljük, hogy vigyázzanak értékeinkre.

Pályázat útján intézmény felújítás keretében, szigetelés és nyílászárók cseréje történt, valamint megtörtént óvodánk energetikai korszerűsítése is.

Az óvoda mindennapi életét áthatja a környezettudatos magatartás.

Energiatakarékosságra tudatosan odafigyel az óvoda minden munkatársa.

Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok látunk el.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek figyelnek saját külsejükre, ruházatuk rendezettségére. Igényükké válik a higiénias szabályok betartása.
- Önállóak: A tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és használatában. A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. WC használatában, fogápolásban, öltözködésben, helyes sorrendjének megválasztásában, önkiszolgáláskor, mindennapi szükségleteik kielégítésében, a kimerített étel mennyiségének megítélésében, folyadék kancsóból való kiöntésében.

A hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

- Megfelelően használják: az evőeszközöket, egyéb eszközöket, a környezetük tisztántartására szolgáló eszközöket.

- Tudnak: cipőt fűzni, kötni, gombolni, teríteni, hajtogatni, ajtót nyitni-csukni, csendesen közlekedni, természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.
- Ismerik: a kulturált étkezés szokásait, csukott szájjal rágást, esztétikusan terítést, higiénikusan étkezést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
A zsebkendő használat módját, szükségességét, köhögéskor, tüsszentéskor, eltakarják szájukat, zsebkendőjüket önállóan használják.
Ruházatuk tisztántartási lehetőségeit, a rendetlenség megelőzését, a rendetlenség megszüntetésének módjait. A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik. Ismerik a környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó óvodai szokásokat.
- Segítenek: a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben. Kisebkeknek a különböző (önellátó és egyéb) tevékenységekben.
- Eljutnak: az első alakváltozáshoz (testarányok, fogváltás), összerendezettebb mozgáshoz, testi szükségleteik szándékos irányításáig. Szívesen kezdeményeznek mozgásos játékokat, szívesen vesznek részt benne. Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

2.2.2 Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

A Művészeti Program kiemelt területe az érzelmi nevelés.

Az érzelmi alapigények biztosításával – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközök segítségével kifejezhessék.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Ezt a gyermeki sajátosságot figyelembe vesszük már az óvodába lépés kezdetén a befogadás időszakában.

Célunk:

- A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a közösség értékeinek és a csoport normái tiszteletben tartásával.
- Érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűddel barátságos, derűs, vidám, élményekben gazdag kiegyensúlyozott, óvodai körülmények között a gyermekek testi és lelki harmóniájának megteremtése és közösségi magatartásának megalapozása, pozitív tulajdonságaik minél teljesebb kibontakozása.

Óvodapedagógus, óvoda feladata:

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,
- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadás- és az elfogadástól az óvodáskor végéig, ahol a gyermekek társas aktivitásában a lojalitás, az empátia megalapozása folyik.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül.

Befogadás

A befogadás- és az elfogadás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. A szülőkkel együtt kívánjuk megteremteni a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez.

A befogadás ideje alatt cél, a szülők megnyerése az együttnevelés érdekében. Olyan módszerek eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez, biztonságot, és nyugalmat ad.

Megkönnyítjük a szülőktől való elválást, biztosítjuk a folyamatosságot a bölcsődéből érkezőknél. Megismertetjük a gyerekeket új környezetükkel, úgy, hogy eközben érzelmi bázist találjanak bennünk, óvónókban.

Az új gyermekek befogadása nagy körültekintést, gyöngédséget, megértést, türelmet kíván, amihez olyan lehetőséget kívánunk biztosítani, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Különös gondot fordítunk az anyás befogadásra. Anya és gyermeke az óvodai közösségi életbe történő beilleszkedését segíti, miközben az óvoda sajátosságaival, a gyermekcsoport szabály és normarendszerével közösen ismerkednek néhány napig. Az elválást megkönnyítjük azzal, hogy addig itt maradhat a biztonságot nyújtó hozzátartozó, amíg a körülmények ezt igénylik.

A befogadás során viselkedési rendet tanul meg a gyermek, ami segíti a társas beilleszkedését. Az óvodai csoportban dolgozó óvónői párok közösen készülnek az új gyermekek fogadására:

A csoportszobák berendezése, dekorálása, játékok előkészítése, óvodai jelek elkészítése, a környezeti feltételek biztosítása. Igény, szükség esetén családlátogatást is végeznek.

Az óvoda kidolgozott folyamszabályozással rendelkezik, a 2. számú melléklet tartalmazza.

A tanév elején a csoport feltöltése a következő sorrendben történik. Először a bölcsődéből jövő gyerekeket fogadja. Utánuk érkeznek a családból jött gyerekek, hogy őket már egy nyugodtabb, összeszokottabb csoport tudja fogadni. A családi környezetből érkező gyerekek szüleinek az óvoda megismertetése különösen fontos, mert első alkalommal találkoznak a gyermek közösségben történő nevelésével. A vegyes csoportokba már járó gyermekeket felkészíti az óvodapedagógus az újonnan érkezők fogadására. Az óvoda vonzóvá tételével minden kisgyermekkel érezheti, hogy várta már az óvodapedagógus, és örül az érkezésének.

Szeretetteljes óvónői magatartással, fokozott törődéssel, az egyéni bánásmód érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket. Érzelmi biztonságukat fokozza az a lehetőség, hogy a gyerekek kedvenc játékaikat vagy a szívükhöz nőtt kedves holmit magukkal hozhassák, sajátos szokásaikat elfogadjuk. Majd fokozatosságot betartva ismeri meg a gyermek a közösségi élet szokásait és éli az óvodai mindennapokat.

A befogadásnál mindkét óvodapedagógus, és a dajka néni is részt vesz. Gondosan előkészítik ezt az időszakot, melynek menetét a szülőkkel is megbeszélik.

Rövid feljegyzés készül a tapasztalatokról (3. számú melléklet: A beszoktatás tapasztalatai)

A gyermekek számára adott jelekhez mondókát, verset, dalt keresnek, így a kevésbé vonzó jel is kedvessé válik. Szeretnénk, ha ez, az óvoda első esztétikai élményét adná.

A sok játék mellett az óvodapedagógus és a dajka személyes kapcsolattal, mesével, ölbeli játékkal, mondókákkal kedveskedik a gyermekeknek. A nagyobb óvodás gyermekek meglepetésként egy-egy verssel, dallal, mesével örvendeztetik meg a kicsiket.

Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk az új gyermekekre. Nyugalmas légkör megteremtésével, szeretettel vesszük őket körül. Leülünk közéjük, simogatjuk, betakargatjuk őket, altatódalokat dúdolunk nekik.

Az otthonosság érzését kívánjuk elősegíteni azzal, hogy minden gyermek számára tároló helyet biztosítunk, ahová saját eszközeiket, játékukat, gyűjtött „kincseiket” betehetik, ezt a gyermekek önállóan tartják rendben.

Különös türelemmel, tapintattal mutatjuk be a testápoláshoz, az étkezéshez szükséges tárgyakat, azok használatát. A befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végzik a gyermekek a tevékenységeket, egyéni képességeik, tempójuk figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a befogadás során kiemelt feladat a családokkal történő együttműködés kialakítása, a gyermeki anamnézis megismerése, a segítő szakemberekkel való kapcsolat felvétele. A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése fokozott körütekintést, módszertani felkészülést, több időt igényel.

A nagyobb gyermekek szükség szerint segítenek a kisebbeknek a gondozási teendők ellátásában. A családi légkör megteremtése segíti a társas kapcsolatok alakulását. Mindehhez tevékenykedő élet szükséges, ahol a közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, s ez formálja egymáshoz való viszonyukat. A bátortalanabb gyermekeket odafigyeléssel, biztatással segítjük, örülünk apró sikereiknek.

Az óvoda és óvodapedagógus feladata:

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek - gyermek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A befogadás időszakában megfigyeli, a megfigyelések tapasztalatait írásban rögzíti a gyermekekről.
- A gyermekek érzelmi, erkölcsi és közösségi életének alakulásáról a gyermektükörben fél évenként írásban rögzíti jellemzőket, erről tájékoztatja a szülőt.
- Olyan óvodai élet szervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, a szimbólumok, jelek erősítsenek meg olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség.
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önértékelést, önértekelést.
- A gyermek legyen képes a környezetében lévő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése segítse a barátkozást, tegye lehetővé, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A szociális érzékenység kialakulása segíti a másság elfogadását.
- Csoportnaplóban félévente tervet készít, értékelést végez, rögzíti az óvodapedagógus a határidők betartásával.

Esztétikai érzelmek alakításának feladatai

- Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása.
- Harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segíti a szépérzék kialakulását.
- Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi-társadalmi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekhez kapcsolódjanak rácsodálkozási élmények, s ez által, a gyermekekben erősödik az élmény-befogadó képesség.
- Képesek legyenek az emberi – természeti – tárgyi – környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.
- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.

Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segíti az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb – tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsisága, utánpótlási kedve fejleszti az értelmi képességeket – az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást - különös tekintettel a kreativitásra.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejleszti az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, az ismeretek emlékezetben tartását.
- A meghitt beszélgetések erősítik a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét.

A nagyobb gyermekek szükség szerint segítenek a kisebbeknek a gondozási teendők ellátásában. A családi légkör megteremtése segíti a társas kapcsolatok alakulását.

Mindehhez tevékenykedő élet szükséges, ahol a közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, s ez formálja egymáshoz való viszonyukat. A bátorítanabb gyermekeket odafigyeléssel, biztatással segítjük, örülünk apró sikereiknek.

Minden óvodás gyermek esetében (a sajátos nevelési igényű gyermek esetében is) személyes és szociális képességeinek fejlesztésére, mérésére alkalmas módszert, eszközt, technikát alkalmaz, az eredményt folyamatosan nyomon követi, fejlesztési korrekciót alkalmaz minden óvodapedagógus az intézményben.

A gyermek-gyermek, az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.

A gyermek minden kapcsolatában alkalmazzuk a bátorító nevelés pszichológiáját, melyet a szülők számára is érthetővé, alkalmazhatóvá teszünk. Mindez elősegíti a gyermek belső elégedettségének, pozitív énképének kialakulását és teret enged önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek.

A gyermekek pozitív attitűdje úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. A nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, határokkal együtt, a különbözőségek elfogadásával és tiszteletben tartásával. A határokat úgy állítjuk fel, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni

az elvárásoknak. A csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük, egyéni sajátosságaik figyelembevételével, teret adunk önkifejező törekvéseik megvalósulásának.

A gyermekek neveléséhez jó kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, nagyszülőkkel, mert a bizalom fontos az együttneveléshez, s az egyéni nevelés elengedhetetlen feltétele. A felnőtt-gyermek kapcsolatában elsődlegesen fontos, hogy érzelmileg megértsük a gyermekeket.

A humort, mint jó segédeszközt felhasználjuk a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, hiszen a nehézségeket feloldja, a görcsösségeket megszünteti.

A gyermek tevékenységéhez szabadságot biztosítunk, a pontos határok megjelölésével pozitívan, röviden és egyértelműen megfogalmazva elvárásainkat. A többszöri „határátlépésnél” a konzekvenciákat levonva lehetőséget adunk a javításhoz. Így alakítjuk a közösségi élet szabályait, segítve a gyermekbarátságok kialakulását, melyek kapcsolódnak a közösség többi tagjához is. A gyerekek így lesznek érdeklődők egymás iránt és a közösség érdekében végzett feladatok iránt, érzelmileg átélve a célok megvalósulásának örömét.

A konfliktust feloldó beszélgetéseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgatjuk, véleményezzük.

Óvodai boldog óvoda programmal, a pozitív pszichológia kutatások eredményeire építve és annak módszereit alkalmazva az óvodában csoportosan és egyénileg ismerik meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan gyakorlatok elvégzésére inspiráljuk őket, amelyek – a boldogságkutatók tapasztalatai alapján – hozzájárulnak a gyerekek boldogság szintjének növekedéséhez.

Az eredmény: optimista, magabiztos és kitartó óvodások, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

A mai XXI. századi rohanó élet már az óvodás gyermekek mindennapjaira is hatással van. Ezért vágunk bele a boldogság programba, bízva abban, hogy a megfogalmazott eredményekkel segítjük a gyermekeket.

A felnőtt-gyermek kapcsolatát erősíti, hogy minden gyermek számára biztosítunk személyes percek, ahol lehetőség nyílik a saját érzések elmondására, mások érzéseinek meghallgatására, elfogadására.

A gyermek viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája, bátorítása, türelme. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus, a pedagógiai munkát

segítő dajka és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. A közös együttlétek, a közös élményekre épülő tevékenységek öröme, olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, önzetlenség, figyelmesség. Fejleszti akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladat-és szabálytudatukat. Mindez megalapozza a megfelelő szokás-és normarendszert. A gyermek nyitottságára építve elősegítjük, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteletre és megbecsülje azt.

A nehezen szocializálódó, lassan fejlődő, különböző fejlettségi szinten álló gyermekek nevelése, speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus) közreműködésével fejlesztjük őket.

Az egyéni jellemzők kimutatásához rajzos diagnosztikákat használunk.

Az óvodapedagógus félévente elemzi és vizsgálja a gyermekek társas viselkedését és kapcsolatait, mindez a szociometriában és a gyermektükörben kerül rögzítésre.

A felnőtt-gyermek kapcsolatban a következő elvek jelenjenek meg.

- A felnőtt próbálja átélni- elsősorban azonosulással követni- a gyermeket.
- Parancsolás helyett igyekezzon kérdezni.
- A gyermek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításában.
- A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
- A felnőtt a gyermekek tevékenységéhez biztosítson nagy szabadságot a határok pontos megjelölésével. A többszöri hatásátlépésnél vezessen be konzekvenciákat.
- A nevelőközösség alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolást.
- A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
- A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során. - A konfliktusfeloldó megbeszéléseket kellő figyelemmel, kivárással hallgassa meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön.
- A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.

- Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.
- A felnőtt-gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság megnevezésével, az ok kiemelésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő partner megbecsülése, megértése, a kompromisszumkeresés. Mellőzendő a megbántás, hibáztatás, kritizálás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás és prédikálás.
- A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észrevéti, a sikertelenséget segít elviselni.
- Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt örömeivel jelezze dicséretét, csak félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat.
- A felnőtt használja fel a humort (helyzet – és jellemkomikumot) a szeretetkapcsolat kialakításához. A humor a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőkészségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

2.2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel,

helyes mintaadással és szabályközvetítéssel– az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

2.2.4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Személyi feltételek:

óvodavezető	1 fő
óvodatitkár	1 fő
óvodapedagógus	9 fő
dajka	4 fő
pedagógiai asszisztens	1 fő
konyhai kisegítő	1 fő

Az óvoda dolgozói létszáma 17 fő . A nevelőtestület tagjai közül 4 fő rendelkezik szakvizsgával. Gyakornok besorolásban 1 óvodapedagógus van. Pedagógus II. fokozatban jelenleg 2 fő óvodapedagógus van. Mesterpedagógus fokozatban 2 fő óvodapedagógus van az óvodában.

Minden pedagógiai munkát segítő képesített. Hetente egyszer fejlesztő pedagógus segíti munkánkat. A sajátos nevelési igényű integrált gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A különböző sérülésspecifikumok ellátása gyermek fejlesztése érdekében a gyógypedagógussal megbízási szerződést köt az óvoda.

A **logopédiai ellátás** a gyermekek részére nem az óvodában történik. A szülőnek kell gondoskodnia arról, hogy a logopédiai ellátást megkapják.

A logopédiai ellátás helye: 5. számú Általános Iskola

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Tárgyi feltételek

Az óvoda pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül.

Speciális tárgyi feltételek a művészeti program megvalósításához

Ez a program a művészetek eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért speciális terek, tárgyak, díszítő eszközök, játékeszközök, kiegészítő kellékek alkalmazása szükséges a program megvalósításához. Esztétikus mesetér, esztétikus énekes kuckó, az alkotó, rajzos tér, mozgás, mozgásos játéknak a tornaszoba ad helyet.

Projektterben nagyméretű táblára kerül a projekt témája, a tapasztalatszerző eseményekről készült fotók, valamint a témához illeszthető gyűjtött képek.

A projektösszegző értékelés kiállítással zárul, melyet a gyermekekkel közösen alakít ki az óvodapedagógus.

Szabad játéktevékenységekben a funkciós tereket a gyermek folyamatosan használják.

Meglévő tárgyi feltételeink:

- Minden csoportszoba korszerű és természetes anyagokból készült bútorokkal berendezett. Óvodánk helyiségei esztétikusak, harmóniát alkotnak a választott művészeti program alapelveivel. Felszereltsége sokféle tevékenységet, fejlesztési lehetőséget biztosít a gyermekek számára.

- Az épület állaga jónak mondható, az épület külső színezésére és nyílászárók cseréjére 2016. évben került sor, felújítása pályázat segítségével valósult meg 39,83 millió forint összegből.
- Az épületen belül a csoportszobák szalagparkettázása és festése, valamint a folyosók lambériájának cseréje és gyermeköltözők, folyosók járólapozása 2007. 2008. 2009. 2016. 2017. években történt meg.
- 2015 évben az óvoda megnyitásának 50. évfordulója alkalmából műfüves ovi foci pálya épült az udvaron, amely 7x 12 méteres, a mozgásfejlesztésnek biztosít helyet. Valamint heti rendszeres edzések folynak tavasztól őszig.
- 2018. évben épületenergetikai pályázat segítségével napkollektorok kerültek az épület déli oldalán a tetőre. A villamos energia gazdaságos felhasználását szolgálja a fenntartó számára.
- Szépen kialakított esztétikus galéria fogadja az intézménybe érkezőt. Ennek kialakítását segítette 2009-ben, majd 2016. évben az üvegportál cseréje.
- Az óvoda rendelkezik 51 m² tornaszobával, amely jól felszerelt a mozgásfejlesztő játékok, tornaszerek és a tartást javító, prevenciót segítő területen. Felújítása 2020-ban megtörtént
- Fejlesztő pedagógus 9 m² fejlesztő szobában végezheti munkáját, és a palánta műhely is ebben a helységben került kialakításra.
- Épületben a szemünk fénye fejlesztési program keretein belül került sor a világítás korszerűsítésére.
- 2012 évben 9,2 m² raktár helység átalakítása után sikerült megvalósítani a só barlang kiépítését is az óvodában, melynek kivitelezését a szülők és az alapítvány tette lehetővé.
- Sikeres pályázat útján megvalósításra kerül a 2x2m-es somokozó kialakítása. Szülői felajánlásból, pedig só téglák kerültek ugyanabba a helységben.
- Az ügyes kezek tehetségműhely számára kialakított helység mellett kapott helyett az alapítvány által vásárolt égető kemence.
- Melegítő konyha oldja meg a gyermekek étkeztetését, amelyet a Hatvani Közétkeztetés Zrt lát el 1 fő konyhai dolgozóval, aki 2020 óta intézményünk dolgozója, munkája elengedhetetlen a mindennapokban 2018 évben a konyha eszközállománya korszerűsítésére került sor, ipari mosogatógép beszerzésével.
- Anti allergéntakaró és párna minden gyermek számára biztosított, az óvodai csoport számára már korszerű gerinckímélő fektető ágyakkal rendelkezünk.

- A 4 óvodai csoport 3 gyermek mosdóval rendelkezik, így a régi épületszárnnyban 2 gyermekcsoport összehangolt napirendje teszi zökkenőmentessé a mosdóhasználatot. Egy mosdó teljes felújítására került sor 2017. évben.
- Digitális Okos játékkal mind a négy óvodai csoport rendelkezik, valamint egy óvodai csoportban digitális tábla van. Az eszközöket az alapítvány vásárolta meg.
- Óvodánk 2013 évtől regisztrált tehetség pont, kétszer elnyerte az akkreditált tehetség pont címet is.
- 2015, 2018 évben két alkalommal kapta meg óvodánk a Zöld óvoda címet. A harmadik pályázatot, 2021 évben nyújtotta be.
- 2013 évben és 2017. évben Madárbarát óvoda címet kapta meg óvodánk.
- Többször nyertünk helyezést ill. kaptunk elismerést a legvirágosabb intézmény versenyen.
- 2017. 10.17-én EMMI elismerő oklevelet kapott óvodánk a környezettudatos munkáért a virágos Magyarország verseny keretében, Veszprémben.
- Óvodánk 2848m² árnyas fákkal, kis virágos kerttel szegélyezett tágas udvarral rendelkezik. Két-két csoport számára kialakított udvar részekkel, egyszerű közlekedési parkkal, ahol kerékpározásra, rollerozásra, motorozásra van a gyermekeknek lehetőségük. Minden óvodai csoport rendelkezik saját homokozóval. Eddigi udvari játékfejlesztést az intézmény alapítványa biztosította, 2012 évben kaptunk udvari játékokat az Önkormányzattól, az állag megóvását pedig a Városgondnokság végzi.
- A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel, nagy körültekintéssel helyeztük el. Az óvoda egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.
- A balesetek elkerülése érdekében a használati eszközöket folyamatosan ellenőrizzük.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai, foglalkozásokat az óvoda, a helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán, kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán, kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.

2.2.6. Programunk napirendje

A gyerekekre nagy hatással van a feszültségtől mentes együttlét, az örömteli hangulat az óvodapedagógus és a dajka érzelmgazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága. A nap folyamán a folyamatosság és rugalmasság kell, hogy érvényesüljön, időt biztosítva a gyerekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására.

A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosul, a csoportnaplóban megtalálható. Az állandó és/vagy ciklusosan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak.

A napirend-javaslat, tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek. Ennek alapján minden csoportban az óvodapedagógusok dolgozzák ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet.

A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. A pihenés időtartama korosztályonként és egyéni szükséglet alapján változik. Pihenési időkeret: 1-2 óra

A napirendben a gyermekek edzésére, mozgásos lehetőségeire külön időpontot jelölünk meg.

A napirendben a leghosszabb tevékenység a játék.

E mellett biztosítjuk a játékba integrált tanulás folyamatát és az egyéni és mikro csoportos fejlesztéseket is.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

NAPIREND	TEVEKENYSEGEK	
6. ³⁰ - 10. ³⁰	JATEK A CSOPORTSZOBABAN <u>Személyes percek</u>	
	Mozgás	J
	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	
	Verselés, mesélés	A
	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	
	Enek-zenei képességfejlesztés	T
	A külső világ tevékeny megismerése	
	Testápolási tevékenységek	E
	Tízórai	
	Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján	K
	Zenés mozgásos percek	
10.30 – 12.00	JATEK A SZABADBAN	
	Mikrocsoportos séta	J
	Enek, zene, énekes játék, gyermektánc az udvaron	
	Edzés, kocogás, futás (só szoba, somokozó, só barlang)	A
	Szabad játék	
12.00 – 13.15	Ebéd	
	Testápolási tevékenységek	T
13.15 – 15.15	Pihenés, alvás mesével, altatóval	
15.15 – 16.15	Testápolási tevékenységek	E
	Uzsonna	
		K
16.15 – 17.00	JATEK A CSOPORTSZOBABAN	
	Egyénenkénti és/vagy kis csoportos részképesség-fejlesztés	

2.2.6. Programunk tartalmi kerete

Hagyományörzés, népszokások

Ez a program a hagyományörzést a népi kultúra ápolását az óvodapedagógus feladatai között fogalmazza meg. A Hatvani Napsugár Óvodában az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek és a jeles napok keretét adnak munkánknak. Nevelőmunkánk fontos része az ünnepek sajátos hangulata, s a hozzátartozó hagyományok, szokások felelevenítése. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyermekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és a követendőt. A gyerekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek, mindennek megvan a maga ideje. A készülődés, várakozás fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmet, mely belső tartást ad, s ez által teljesebbé válik a gyermekek személyisége.

Minden jeles napot előkészülettel tervezünk, amikor a tevékenységekkel ráhangolódik a gyermek az ünnepre, külsőségeivel, szimbólumaival adja meg a jeles nap egyediségét.

Feladatunknak tekintjük lakóhelyünk szokásainak, hagyományainak, kulturális értékeinek összegyűjtését, megőrzését és továbbadását a jövő generáció számára.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban	
Verselés, mesélés	öbéli játékok, mondókák, népmesék, szövegek, közmondások, rigmusok, névcsúfolók, találós kérdések
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Mondókák, énekes gyermekjátékok, gyermektáncok, népdalok, hangszeres népzene
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés,
Mozgás	Ügyességi sportjátékok
Külső világ tevékeny megismerése	Időjóslások gyűjtése a jeles napokhoz. Az óvodapedagógus a tevékenység keretében projektben dolgozza ki.

Az óvodapedagógusok a hagyományörző jeles napokat évszakokra bontva tervezik meg. Az évszakokat a program szellemében az alternatív program szép keretbe foglalja, a galéria megnyitóval kezdődik és az évszaki koncert zárja. Így kerülnek be a művészeti jeles napok a hagyományörző tevékenységek közé, mindig követik a jeles napok tartalmát, és ahhoz illeszkedő alkotások, zenei élmények egyben megerősítik a jeles napok értékeit.

Az ajánlott jeles napok nevelési évnek megfelelő, időrendi sorrendje:

Az őszi jeles napjai	
Őszi galéria megnyitó	szeptember második hetében
Szent Mihály napja	szeptember 29.
Szüret	szeptember 29-től október 15-ig
Márton nap	november 11.
Őszi ovikoncert megtartása	november negyedik hete
A tél jeles napjai	
Téli ovigaléria megnyitó	december első hete
Advent	november 30 utáni első vasárnaptól
Mikulásvárás	december 6.
Karácsonyvárás	Advent első napjától december 24.
Farsang	vízkeresztől hamvazó szerdáig
Téli ovikoncert	február utolsó hetében
A tavasz jeles napjai	
Tavaszi ovigaléria	március harmadik hete
Húsvét	tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtölte
Május elseje	május 1.
Pünkösöd	húsvét után 50.napon
Tavaszi ovikoncert	május utolsó hete

Művészeti jeles napok

Évszaki ovigalériák

A művészeti alternatív programmal dolgozó óvodaként rendelkezünk olyan kiállító térrel, ahol megtarthatók az évszaki galéria kiállítások. Az óvodában reszort felelőse van megszervezésének. A környezetben élő alkotó művészt, kézművest kér fel az óvoda, akinek művészetét közel lehet vinni az óvodás gyermekekhez. Az évszaki galéria kiállított anyaga elsősorban tükrözi az évszakok, vagy jeles napok jellegzetes jegyeit, tartalmait, erre törekszünk a felkéréskor. A kiállítás napján az alkotó bemutatja alkotásait, ami a gyermekek szemmagasságában van elhelyezve, hogy megcsodálhassák munkáit. A rendezvényt úgy szervezzük meg, hogy a művészet eszközeivel, zenével, tánccal még gazdagabbá tegyük a megnyitót. Szívesen látjuk az eseményre az érdeklődő szülőket. A kiállítás alkotásai negyedévig megtekinthetők, minden nap megcsodálhatóak. Kis csoportokban nézik a következő hét során a gyermekek az

óvodapedagógus irányításával a kiállítás alkotásait. Az óvoda egyedi hagyománya és gyakorlata, hogy a minden gyermek jellel ellátott szívformát helyez el a neki legjobban tetsző alkotás mellé.

Évszaki ovikoncert

Az évszaki ovikoncert zenei anyagai kiválogatásánál szem előtt tartjuk, hogy azok kapcsolódjanak a jeles napok és az évszak jellegzetes tartalmaihoz, ami az óvodások számára befogadható, élményt adó. Ennek felelőse van az óvodában. A koncertek levezetésénél arra törekszünk, hogy interaktív módon, a gyermeket motiválva szervezzük, hogy a zene befogadására aktív legyen. Arra törekszünk, hogy a koncertek rövidek és élvezhetőek legyenek

Hagyományos ünnepeink és rendezvényeink**Március 15.**

Nemzetünk legnagyobb hazafias ünnepe, amit rákészülődési idő előz meg. Az óvoda csoportjait nemzeti színekbe öltöztetjük. Az ünnep jelképeivel ismerkednek a gyerekek, a történelmi eseményeiről beszélgetünk. Gyűjtünk az ünnepről képet, könyvet. Megszervezzük az óvodások ünnepi felvonulását, ahol minden csoport elmondja ünnepi versét és a készített jelképet. Meglátogatjuk a városi emlékművet, kísétálunk.

Anyák napja

Az óvodapedagógusok az anyák napjára minden gyermeket önállóan készítenek fel, hogy otthon felköszönthesse édesanyját, nagymamáját a szép vasárnapi ünnepen. Az óvodapedagógusok a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, mondókát, verset, dalt tanítanak. Ajándékkészítéssel kedveskednek, amit a szépen berendezett, meghitt csoportszobában a gyermek átadhat az ünnepi délutánon.

Gyermeknap

Ez az örömről szól az óvodában. Minden csoport 3-5 perces közös játékkal készül, amit abban az évben, legjobban szeretett. A gyermeknapot a közös játék, az óvodapedagógusok meglepetés báb vagy drámajátéka teszi emlékezetessé. Ez a nap érzelmileg többet adó nap, a szervezése fontos, akár több délelőtti is átöllehetnek az események.

Egyéb rendezvények**Zöld jeles ünnepek**

Ezek kiemelkednek, a környezeti neveléssel kapcsolatosak és a Zöld óvodai tartalmakhoz kapcsolódnak. Óvodánk hagyományai között évtizedek óta jelen van. A Zöld óvodai cím birtokosaként vállalt rendezvény az óvodában. Ezek a rendezvények magukban hordozzák a környezet felfedezését, vizsgálódásokat, a környezeti problémák megoldásait, mellyel a gyermekek intellektuális érzelmei is sokat gazdagodik. Óvodánkban reszortfelelőse van a zöld ünnepek szervezésének. Mindegyik rendezvényen, az óvoda együttesen vesz részt.

Állatok napja - október 4.

Felkutatjuk lehetőségeinket. Kisebb óvodások az óvoda akváriumába vásárolnak halat, Állatsimogatóba sétálunk, a Vadászati múzeumba a nagyobb óvodások múzeumpedagógiai foglalkozásokra látogatnak el. Közös állatokkal kapcsolatos dalos játékokat játszunk kint az óvodaudvaron. Képeket, könyvet gyűjtünk, nézegetünk. Az állatok védelméről, gondoskodásukról beszélgetnek.

Víz világnapja - március 22.

Az első zöld óvoda cím átvétele után vezette be az óvoda ezt a rendezvényt az óvodai közös ünneplések sorába. Ekkor kisétálunk a közeli Zagyva folyóhoz. Az ivóvíz fontosságáról és tisztaságának megőrzéséről beszélgetünk a gyerekekkel. A séta jó hangulatát a tavasz közeledése is áthatja.

Föld napja – április 22.

Ezzel az ünnepel kezdte el óvodánk a zöld óvodai tartalmakat az óvodai életünkbe. Megjelenését szakirányú végzettséggel rendelkező óvodapedagógus indította el és több évtizede lelkesen folytatja. Forgószínpad formában interaktív játékokkal jó hangulatban az óvoda udvarán kerül megrendezésre. Minden csoport óvodapedagógusa bekapcsolódik a játékos feladatok vezetésébe. Az év fáját, madarát, állatát is megismerjük ezen a napon. Ekkor virággal érkeznek óvodások és az óvoda udvarának díszítésébe aktívan bekapcsolódnak a gyermekek és szülők is. Ennek is köszönhető, hogy virágos intézmény címet kapta meg többször óvodánk.

A hagyományörzés ajánlott óvodai tartalmai

Az óvodai csoportok minden jeles napot projektszerűen terveznek meg, melyhez az óvodapedagógusok, a gyermekek érdeklődése szerint, változatos (egyhetestől-négyhetesig) terjedő tevékenységet biztosítanak. A természet változásait követő ünnepkörök meghatározott mondanivalót hordoznak. Minden ilyen alkalmat előkészület előz meg, amikor változatos tevékenységet biztosítunk a gyerekek kíváncsiságára építve. Izgalmassá teszi az ünnepvárás, a közös tervezgetés, készülődés, az élmények, tevékenységek átélése. A tartalmi megvalósítást korosztályok szerint tervezzük. Az óvodapedagógusok a hagyományápolás tartalmát minden esetben a helyi tradícióknak figyelembe veszik.

Az őszi jeles napjai

Szent Mihály napja (szept. 29.)
--

Erre a napra vásári forgatag helyszíne lesz az óvoda udvara, vagy összenyitható terme, az időjárástól függően. Vásárfiát készítenek kicsik és nagyok, amik megvásárolhatóak.

Nagycsoportosok népviseletbe öltözve kínálják portékáikat. A szülői közösséget meghívjuk a vásárba, amennyiben nyitottak erre.

A kisebb óvodások megfigyelik a nagyobbak betakarító munkáját, őszi tevékenységét. Megtapasztaljuk a természet változásait, gyűjtjük a terméseket, leveleket, meghempereghetnek a gyerekek az avarban. Szívesen hallgatnak állatokról népmeséket, mondókákat, szép őszi dalokat. Készülnek az óvodapedagógusok segítségével a Mihály-napi vásárra.

A nagyobb óvodásokkal gyűjtjük a természet kincseit, amivel díszítjük a csoportszobát. Megfigyeljük az állatok viselkedését, kertünkben segítenek az avarseprésben. Óvodapedagógus és a dajka segítségével őszi gyümölcssalátát, apró vásárfiákat, játékokat, eszközöket készítünk. Tanulnak vásári kikiáltót. Szüleikkel együtt vesznek részt a vásári forgatagban.

A legnagyobb, nagycsoportos óvodásokkal az időjárás változásait megfigyeljük, rácsodálkozunk, hogy a népi jóslások igazak-e? Közmondással, találós kérdésekkel ismerkedünk. Téliesítjük óvodánk virágoskertjét. Dióveréssel ismerkednek. A vásár helyszínét kiválasztva bekapcsolódnak a berendezésbe. Vásárt szervezünk, ahol árulják a gyerekek a portékáikat, szüleik résztvevői a vásárnak. Népzenere táncolunk egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal.

Szüret (október 15-től)

Az óvoda főbejáratának és a csoportszobáknak a dekorálása az ünnepkörhöz. Forgó színpad formájában több helyszínen rendezzük meg udvaron, vagy az óvoda épületében az időjárástól függően délelőtt a szüreti mulatságot. Kézműves tevékenység korosztályok figyelembevételével, szüreti táncbáz, szőlőszemezés, mustkészítés és kóstolás.

A csoportok lehetőségük szerint, a közelbe szüretelni mennek. (dió, alma, szőlő)

A legkisebb óvodásokkal az őszi gyümölcsökről, szüretről énekelünk, s hasonló témájú mondókákat hallgatnak a gyermekeink. Kedvük szerint vesznek részt az őszi gyümölcsök szüretelésében. Megtekintik a szüreti mulatságot. Bekapcsolódnak a szőlő szemezésébe, mustot kóstolnak.

A nagyobb óvodásokkal egyszerű szüreti énekes játékokat ismertetünk meg. Szüretelik és válogatják az őszi gyümölcsöket. Pogácsát sütünk. Részt vesznek a szüretben, kiperéslik, megkóstolják a mustot. Népzenere táncolnak.

A legnagyobb nagycsoportos óvodásokkal szüreti mulatságot szervezünk. Részt vesznek a díszítésben, különféle gyümölcsök felhasználásával. A szüretről verset, dalt, mondókát tanulunk. A szüreti mulatságnak aktív részesei: táncolnak, énekelnek, népi játékokat játszanak. A termésekből egyszerű termésbábokat készítünk (dióhéj-tücsökhegedű, csutkamuzsika stb.)

Aktív részesei a szüreti mulatságnak, táncoljanak, énekeljenek szüreti népi játékot az óvodapedagógusokkal együtt.

Márton nap (november 11.)

Előkészület előzi meg ezt az ünnepet. Az óvoda bejáratához aktuális dekoráció készítése, (lúd, tök) Minden csoport Márton napi lámpást és manót készít, keres. Az óvoda udvarán rendezzük meg a felvonulást a délután folyamán a napnyugta idején.

Közös séta a szülőkkel, óvoda dolgozóival az óvoda udvarán az elkészített lámpással. A szerény vendéglátást követően szép látvány az óvodából lámpással hazamenő gyermekek serege az esti szürkületben.

A legkisebb óvodások kedvük szerint résztvevői a Márton napi óvodai lámpás felvonulásnak, szüleikkel közösen az óvodai rendezvényen. Manót keresnek, amit haza is visznek.

A nagyobb óvodások a Márton napi népszokással ismerkednek, rövid mondókát tanulnak. Lámpás készítésébe bekapcsolódnak, manót keresnek, mindkettőt hazavihetik. Az óvodai közös rendezvényen részt vesznek.

A legnagyobb, nagycsoportos óvodások a Márton naphoz kapcsolódó verset, dalt vagy mondókát tanulunk. Márton napi lámpás felvonulásnak aktív részesei. Lámpást készítenek, manót keresnek, azzal mennek haza az óvodából. Szüleiket megkínálják, fele kenyérüket megosztják szüleikkel.

A tél jeles napjai

Adventi ünnepkör

Az adventi előkészület több hetet átölelő készülődést foglal magába. Az óvodai főbejárat, a csoport szobák mellett, ezzel a készülődéssel szívünket is felkészítjük az ünnepre. Az adventi koszorún hagyomány a közös gyertyagyújtás, az óvoda apraja nagyja részvételével történik.

A gyermekek készítenek az ünnephez kapcsolódó szimbólumot, amit a mini galériában kiállítunk, az ünnepre pedig családjuknak haza viszik ajándéknak.

A legkisebb óvodások megismerkednek az advent jelképeivel: koszorú, naptár. A naptár alapján minden nap egyszerű tevékenységgel készülünk karácsonyra. Rövid dalt, mondókát, verset tanulunk a Mikulást és karácsonyt várva. Egyszerű fenyődíszeket készítenek ajándékba szüleiknek. Megfigyelik a vízbe tett cseresznyeágot, az ültetett Luca-búzát. Ismerkednek a karácsonyi népszokásokkal az óvodapedagógusok segítségével.

A nagyobb óvodások segítenek az adventi koszorú elkészítésében. Naponta figyelemmel kísérik a soron következő feladatokat. Figyeljük a vízbe tett cseresznyeágot, a Luca-búzát, almát fényesítünk, mézeskalácsot sütünk, fenyődíszeket készítenek. Dalt, verset, mondókát tanulunk:

Mikulásra, karácsonyra. Gyertyát gyújtunk az ünnep-tiszteletére. Adventi szokásokkal ismerkedünk. (almafényezés, mézes diókóstolás)

A legnagyobb, nagycsoportos óvodások az óvodapedagógus irányítással, de önállóan készítenek adventi naptárt és koszorút. Az adventi naptár alapján egy-egy tevékenységgel készülnek a közelgő ünnepre. Mikulásra, karácsonyra mondókát, verset tanulunk. Luca naphoz kapcsolódó népszokásokat ápoljuk (Luca búzaültetés, megfigyelés). Asztali díszeket készítünk, diót törünk, mézeskalácsot sütünk, amit kidíszítünk. Családjuknak karácsonyi ajándékot készítenek. Amennyiben mód van rá a betlehemezés népszokásával ismerkednek iskolásoktól.

Luca napon december 13. a nagycsoportosok közül néhányan népviseletbe öltöznek, és minden csoportot meglátogatnak. Luca búzát visznek, mondókáznak, jókívánságokkal köszöntik a vendéglátó csoportokat.

Télbúcsúztató népszokás

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

A legszínesebb nyílt ünnepe az óvodának. A farsang hetének eseményei az óvoda falai között szervezünk, majd a farsangi bállal zárunk, ahová a szülőket is meghívjuk. Vidám hangulatát közös tréfás játékok, télüzés-hangos csörömpöléssel, télüző mondókákkal, finom enni és innivaló és tánc tesz emlékezetessé. A szülői közösség aktív résztvevője a szervezésnek.

Egyszerű technikával papírálcot készítünk, jelmezbe öltözünk és részt veszünk a mulatozásban.

Farsangi álcokat díszítünk. Apró tárgyakat gyűjtögetünk. Egyszerű dalokat, mondókákat tanulunk. Tréfás, meséket, verseket mondunk gyermekeinknek. Jelmezbe öltözünk és részt veszünk a mulatozásban. A legnagyobb, nagycsoportos óvodások bálba hívogató mondókát, verset, farsangi dalt tanulnak. Farsangi maszkokat készítenek, amit kidíszítenek. A táncban, ügyességi játékokban szívesen vesznek részt a gyerekek, segítenek a csoportszoba, a terem feldíszítésében, átrendezésében.

Óvodánkban évek óta hagyománnyá vált, hogy a szülőkkel együtt farsangolunk.

A tavasz jeles napjai

Húsvét

(az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltőre következő vasárnap)

A tavasz ünnepkör nagy ünnepe a gyermekek számára. Külsőségei megjelennek a dekorációban, tavaszi nagytakarítás előkészületeibe is bekapcsolódnak az óvodában, a nemek szerinti előkészületek megszervezésében aktív résztvevők. Az óvoda korosztály számára várva

várt esemény, amit sokféle kézműves tevékenységgel teszünk tartalmassá. Szép ünneplő ruhában érkeznek a gyerekek.

Locsolkodás

A legkisebb óvodásokkal ismerkednek a húsvét jelképeivel. Figyelik a nagyobb gyerekek készülődését. Locsoló verset tanítunk a gyerekekkel, amit tojásfestéskor, locsolkodáskor mondanak el. Sétát teszünk az óvoda környékén. Szeretettel fogadják a vendégeket.

A nagyobb óvodások az óvoda tágabb környezetében sétát tesznek. Közösén díszítik fel a csoportszobát. Önállóan próbálkoznak tojásfestéssel. Mondókát, verset tanulnak a locsolkodáshoz, locsolkodnak.

A legnagyobb, nagycsoportos óvodások a csoportszobát és a hozzá tartozó helyiségeket kidíszítik. Nagy sétát teszünk, megnézzük, hogyan ébred újjá a természet. Mondókát, verset tanulunk a locsolkodáshoz. A fiúk meglocsolják a lányokat és a felnőtteket, a lányok tojást festenek, megajándékozzák a fiúkat.

Május 1.

A természet megújulását, a tavasz érkezését ünnepeljük. Ezt a napot a vidámság, kötetlenség jellemzi. Az óvoda udvarán zajlanak az események.

A legkisebb óvodások feldíszített májusfát körbe járók, tavaszi dalokat énekelünk.

A nagyobb óvodások egyszerű díszeket készítenek a fára, a gyerekek segítenek díszíteni (szalagok, pillangók,)

A legnagyobb, nagycsoportos óvodások maguk készítik a díszeket a fára, közösén feldíszítik (szalagok, lufik, pillangók). Népdalokat, tavaszi dalokat énekelünk.

Pünkösd- húsvét után 50. napon

Teljes pompában áll a tavasz, zöldágak, virágok kísérik az ünnepet. Új évszak kezdődik, a pünkösd megünneplésével hamarosan kezdődik a nyár. Nagycsoportosok népviseletbe öltöznek, az óvoda udvarán kiválasztják a pünkösd királyt és királynét az óvoda gyermekei és felnőttek előtt.

A legkisebb óvodások figyelik a nagyok készülődését, hallgatják a dalokat, meséket.

A nagyobb óvodások pünkösd kikiáltó rigmust tanulnak. Dalt, mesét hallgatnak, képeket nézegetnek.

A legnagyobbak, nagycsoportos óvodások a pünkösdölő játékhoz kapcsolódó köszöntőket, énekes játékokat, dalokat és egyszerű táncleéseket ismernek meg, melyet bemutatnak a kisebb gyermekeknek és az óvoda dolgozóinak. Délutánra meghívjuk a szülőket. Az ünnep befejezéséként szervezzük közösén a zöldág bújást az udvaron.

3. PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó tevékenységgé.” – írja Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja. Kiemelt tevékenység, mással nem helyettesíthető játék.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzetársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A gyermekek a játékba integrált tevékenységeik során szerzett tapasztalatok, élmények alapján tanulnak egyenként, kisebb csoportokban vagy az egész csoporttal együtt.

3.1.Játék

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Alkotó kedvű légkört teremtünk, ahol a gyermek szabadon dönthet arról, hogy kivel játszik, milyen játékot választ. A szabad játékban az általuk választott játéktémát önfeledten játszhatják a gyermekek, ami az alkotó együttműködés alakulását segíti. A játékos légkört segíti a sok új ötlet, a kellő időben adott segítség, megerősítés. Kreatív légkörben a gyerekek ötletei szabadon szárnyalhatnak. A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugodt, rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását. Egymás meghallgatásával az alkotó együttműködés kialakul. A szabad játékban a gyerekek feszélyezettség nélkül játszhatnak önállóan társaikkal.

Az óvodapedagógus kezdeményezésére a gyerekek szívesen részt vesznek az énekes és mozgásos játékokban. A képességfejlesztő játékokban a gyermek szabadon választhat a felkínált szerepek, játékhelyzetek, társak között. Az együtt játszás során megteremtjük a játékhoz szükséges témát, eszközöket, helyet és a szabályokat. Az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítők őszinte játéka, mély átérzése serkentően hat a gyerekekre, ahol az oldott légkör érdekében bátran használunk humoros kifejezéseket és tréfás szavakat.

A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása

A különböző típusú játékokhoz szükséges helyet a gyermekek szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvodapedagógus segítségével alakítják ki. A csoportszobákban helyet kapnak a variálható és elkülönített kuckók. Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, (például a csoportszoba elrendezésével) az óvodapedagógus. A

párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekhez biztosítja a megfelelő helyet és a szabad választás lehetőségét.

A programban jelentős szerepe van a három művészeti ágnek a csoportszobák kialakításakor. Kiemelkedik a különösen esztétikus és meghitt mesesarok, amely egyúttal a dramatizálás, drámajáték, bábozás helye. Itt kapnak helyet a jelmezek, kellékek, mesepárna, („átváltozós szekrény”)

A rajzolásnak, festésnek, gyurmázásnak is állandó helye van. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök a játékidőben a gyermekek rendelkezésére állnak.

Zenesarokban a ritmushangszerek találhatóak és a zenei készségfejlesztés itt történik.

A nyugodt építőjátékhoz, megfelelő helyet biztosítunk.

A csoportban kialakított galéria a játékteret bővítheti, biztosíthatja a szerepjáték helyét.

A gyerekek játéktere megnövekedik az udvaron, ahol arra ösztönözzük őket, hogy minél többet fussanak, mozogjanak. Az időjárás függvényében segítjük az udvari szerepjáték kibontakozását. (pl. mozgásos játékok, közlekedési játékok, színpadi játékok, ügyességi és sportjátékok megteremtésével).

A séták során összegyűjtött tárgyak, termések, növények, képek a kincseket őrző polcon, kapnak helyet, amit a gyerekek rendeznek különböző szempontok alapján.

A játékhoz szükséges idő

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával kezdődik. A gyerekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. Arra törekszünk, hogy minél zavartalanabb legyen a játékidő. A játékhoz szükséges időt a folyamatos napirend, a játékba integrált tanulásfelfogás jól segíti. Ezáltal a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül több órán keresztül játszhatnak. A reggel kialakuló játéktevékenység folyamatát az étkezések, az önkiszolgáló tevékenységek és a pihenés szakítja meg.

A legkisebb óvodások szinte egész nap játszanak egyedül, egymás mellett, néha csoportokban, kivéve a tisztálkodás, alvás és étkezés idejét.

A nagyobb óvodások 5-6-7éves gyermekek már össze szokott csoportokban szeretnek játszani. A csoportok kialakulásához, szerepek elosztásához több időre van szükség. Figyelemmel kísérjük játékukat, biztosítva számukra a lehetőséget a több napon át tartó játékhoz a csoportszobában és az udvaron is.

A kreativitást segítő játékeszközök

Olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Az önálló tapasztalatszerzéshez, játékhoz és egyéb tevékenységekhez az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosítunk.

Az óvodapedagógus a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési eszközöket, segédanyagokat, digitális anyagokat és eszközöket ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.

A játékszerek megválasztásánál az esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen játékok megválasztására törekszünk. Olyan játékszerekkel játszhatnak a gyerekek, amelyek motiválják, ösztönzik, gazdagítják a gyermek elképzeléseit. Segítik elgondolásaik megvalósítását, felkeltik érdeklődésüket, kedvet teremtenek a játékhoz.

-A legkisebb óvodás gyermekek leggyakoribb játéka a gyakorló játék, melyben fejlődik nagymozgásuk, finommotorikájuk, mozgáskoordinációjuk, verbális készségük.

A gyakorló játékhoz szükséges eszközök fejlesztik a gyerekek pszichikus funkcióit. A hagyományos szerepjátékhoz szükséges kellékek (baba-konyhás, fodrászos, orvosos) ösztönzik a gyerekeket a szerepjátékra.

-A nagyobb gyermekek **4-5-6-7** éves korosztály eszközválasztékát elsősorban a szerepjáték kellékei alkotják, amivel a gyerekek mikro csoportokban, vagy az óvodapedagógussal, pedagógiai munkát segítővel játszanak.

Az udvari játékok mindhárom korosztály esetében elsősorban a gyerekek nagymozgását és szabad játékát elégítik ki. Ha az időjárás megengedi, csoportszobai játékeszközök biztosításával teremtyük meg a nyugodt kreatív játékot: barkácsolás, rajzolás, festés, gyurmázás, mesélés.

A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük meg a gyerekek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak a nap folyamán. A játék és más élmény gazdag tevékenység során tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit. Az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti-társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékban is átélhessék. Komplex módon figyelembe veszi a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét az óvodapedagógus: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, a nevelési környezet lehetőségeit.

Sétákon, kirándulásokon olyan tapasztalatokhoz juthatnak a gyermekek, amelyhez érzelmileg is kötődnek, megmozgatja képzeletüket. A gyerekek környezetükből szerzett tapasztalatukkal gazdagítják a játék tartalmát. Arra törekszünk, hogy hagyjuk a gyerekeket cselekedni, ha szükséges, modellnyújtó játszótársak legyünk. Figyelemmel kísérjük a gyermekek játékát, ötleteket adunk, durva megnyilvánulásaik esetén beavatkozunk. Elsősorban a jót látjuk meg minden gyerekben, a pozitív megnyilvánulásokra építünk. Óvodás gyermekeink képességeinek kibontakoztatását biztosítjuk, minden apró sikernek, fejlődésüknek örvendünk. Ösztönözzük őket a választott tevékenységek megismétlésére és az újra próbálkozásra.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével

Gyakorló játék: Lehetőséget adunk a gyerekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, így a véletlen cselekvéshez kapcsolódó „AHA” élmény sokféle felfedezési lehetőséget tartogat számukra, örömezés társul. Ez az örömezés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez. Játékeszközöket biztosítunk a gyermekek számára, s játékunkkal mintát adunk a helyes használathoz. Ez a tevékenység jól fejleszti a szem-kéz koordinációt, hat a jobb vagy balkezesség (laterális dominancia) kialakulására. A finom mozgások próbálgatása, gyakorlása következtében egyre biztosabban bánnak az apró eszközökkel, finommotorikájuk összerendezettebbé válik. A megjelenő halandzsza-beszéd közben a szövegek ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmeket kelt, s ez elősegíti beszédképességük fejlődését. Az udvaron is biztosítjuk a gyakorlójáték lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok, kavics és olyan kisebb-nagyobb tárgy, amelyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat.

Szerepjáték: A legkisebbeknél a gyakorló játék mellett is megjelenik a szerepjáték. Megteremtjük azokat a lehetőségeket, amikor mi óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők is vállalunk szerepeket. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Különböző kapcsolatok kialakítása minta legyen a közös cselekvéshez. A kicsik játékában a baba-konyhás játék, a fodrászos, orvosos játék kap teret, melyek egyszerű mozzanatokat jelenítenek meg, együttlét, együttmozgás formájában. A gyerekek szerepeket vállalnak, szimbólumokat használnak fel a „mintha” helyzetek megteremtéséhez.

A szerepjáték utánzáson alapul. A gyerekek mindig azt utánozzák, ami érzelmileg fontos számukra, ezért nekünk felnőtteknek arra kell ügyelni, hogy jó mintát adjunk. A szerepjátékban élethelyzeteket formálnak meg különböző eszközök felhasználásával. Kialakítjuk bennük azt az igényt, hogy alkalomszerűen maguk is készítsenek a játékhoz szükséges eszközöket: barkácsolhatnak kellékeket még a dramatizáláshoz is.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény dramatizálásra, bábozásra serkenti a gyerekeket, az egyszerű mesék megjelenítésében az óvodapedagógus szerepvállalása modellt adhat egy-egy szereplő megformálásához. A csoport kedvenc bábjának szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat a gyerekek. A bábozáshoz, dramatizáláshoz, drámajátékhoz szükséges kelléket közösen előkészítik, arra vigyáznak.

A konstrukciós játékhoz kapcsoltan a barkácsolás is megjelenik, elsősorban olyan kellékek elkészítésével, amit a gyerekek aktív bevonásával hozunk létre. Szeretnénk, ha minden gyerek megérezné az „én készítettem” alkotás örömeit. Segítséggel minden gyerek megtalálja a neki

legmegfelelőbb alapanyagokat, amelyek felhasználásával képes elmélyülten alkotni és sikerélményhez jutni.

A szabályjátékok lényege, hogy meghatározott szabályok betartásával zajlik. Feladatunknak tartjuk az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelő játékok megtanítását, amelynek szabályai egyszerűek, könnyen megérthetőek. Az ügyességi-és szabályjátékok a gyermekek mozgásigényét elégítik ki, illetve fejlesztik értelmi képességeiket is. A szabályjátékban fejlődnek kognitív képességeik, formálódnak akarati tulajdonságaik, szocializációs készségük. Fontos, hogy alkalmanként alkossanak szabályokat, legyenek a játék vezetői maguk a gyerekek.

A nagyobb gyermekek játékában megjelennek a különböző játékfajták. Az új eszközökkel, fogásokkal ismerkednek, az új mozdulatokat tanulják. A szerepjátékok „mintha” helyzeteihez erős képzelőerő társul, amelyben nagy segítséget adunk, hogy a játékhelyzetbe való beleélés kialakuljon, s minél többféle szerepet megformálhassanak. A szerepek kiosztásában sikeresen egyezzenek meg egymással. A sok ötlet, elgondolás teszi tartalmassá a játékot, melyben alakul szabálytudatuk, társaikhoz való viszonyuk, kommunikációs képességük.

A gyerekek a mesék megjelenítésében önként, szívesen vállalnak szerepeket. Lehetőséget adunk az esztétikai élményt nyújtó értékes irodalmi alkotások megismerésére. Alkalmat adunk arra, hogy saját elgondolásuk alapján eljátsszák a mesét. Bábjátékainkkal kedvet ébresztünk a gyerekekben a bábozáshoz. A kedvenc bábok mozgatásának gyakorlására lehetőséget biztosítunk, ahol maga a mozgás vizuális élményt jelent a gyermek számára.

Az építő konstrukciós játék során felhasználunk különböző anyagokat, eszközöket. Az alkotás öröme ösztönzi a gyerekeket valami új létrehozására megalkotására, s a kreativitás mellett fejleszti értelmi képességeiket és társas kapcsolataikat.

A gyermekek beszédképességének fejlesztése játék közben

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. A játékban alakuló társas kapcsolatok fejlesztik a gyermek beszédét, ezért törekszünk arra, hogy minél több helyzet alakuljon ki. Bekapcsolódunk játékukba, mintát adunk a nyelvi formák alkalmazására. Az óvodapedagógus szerepvállalásai modellértékűek a szókapcsolatok, nonverbális jelzések, a mimika, a gesztus, a hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében. Fogalom használata pontos, a 3 – 7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó.

Az óvodapedagógus tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.

A napi tevékenységekben, a játékban időt, lehetőséget biztosítunk a beszélgetésre, kezdeményezően példát mutat az óvoda minden dolgozója az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatjuk a

gyerekkel. Közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk a különböző nyelvi játékokon keresztül, amelyek játékos mozgásra, cselekvésre épülnek. Ennek segítségével felmérjük a hiányosságokat és javítjuk a gyermekek beszédét. Az anyanyelvi játékok teret adnak az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (hangutánzó játékok, légzési technikát segítő, szinonimakereső játékok).

A hangképzési, kiejtési problémákkal küszködő gyermekek gondjait igyekszünk enyhíteni, illetve megszüntetni a városban működő logopédiai központban dolgozó logopédus segítségével.

Az óvodapedagógus játéksújtó, játékirányító módszerei

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, amikor a gyermek maga dönthet arról, hogy milyen játékot és kivel szeretne játszani.

A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel az óvodapedagógus.

A gyerekek nyugodt játéka esetén az óvodapedagógus irányítása játékot követő, szemléltető, hagyja a gyerekeket cselekedni.

A gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.

A kiscsoportosok esetében az óvodapedagógus játékekezdemenyeztő, modellnyújtó játszóttárs. A játékhelyzetekben támogató, engedő és elfogadó. Segít azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. Az óvodapedagógus a gyerekek játékába akkor avatkozik be, ha a játék folyamata megakad, durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások, tapasztalatok feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyerekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékban, játékos helyzetekben. Fontos a helyes minta adás az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítőktől részéről.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése játéksituációkban.

- Az óvodapedagógus különböző játéksújtó, játékirányító változatos módszereket alkalmaz a gyermekcsoportnak és a különleges bánásmódot igénylő gyermek sajátosságainak megfelelően, ezzel is segíti a játék tevékenységet.
- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló megismerés, tapasztalatszerzés igényét, a próbálkozás örömet. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT eszközöket is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Az anyanyelvi kultúra megjelenik játékukban.
- Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

E program szélesen értelmezi a tanulást. A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a mindennapi óvodai élet.

Célunk:

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő élménytadó tevékenység.

Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, s a játékba integrált tanulás. Játékba integrált tevékenységekben célszerűen használja az óvodapedagógus a digitális eszközöket.

A program felfogása szerint a játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőbe ékelődnek, tagolódnak úgy, hogy nincs közben játékelrakás. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív

értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását. A gyerekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek.

Óvodáskorban a tanulás nevelésközpontú. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése: kognitív, szociális, személyes és speciális.

A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek ismeretszerzését is magában foglalja. A gyerekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények, felfedezések alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A tevékenységekben megnyilvánuló, a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A tudatos, tervszerű nevelőmunka érdekében a tevékenységek elsődleges megtervezése éves tevékenységi tervvel kezdődik. Ezt a tervet az óvodapedagógusok nyáron készítik el, és a csoportnaplóban rögzítik. Az éves terv évszakokra bontva valósul meg. A tervidőszakok során a tervezet módosítható az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével.

Az óvodapedagógus Óvodai nevelés a Művészetek Eszközeivel, választott pedagógiai program javasolt forma nyomtatványai szerint tanulási - tevékenységi egységekre (éves terv, negyedéves, projekt terv, heti terv) a hozzá kapcsolódó határidők betartásával.

SZMSZ függeléke tartalmazza az elektronikus napló vezetésének formai szabályozását.

A tanulás tervezése évszakprojektben történik, melynek minden elemét a szülők tájékoztatása érdekében hozunk nyilvánosságra. A projekt kidolgozását a szülők számára áttekinthetővé, esztétikussá, könnyen olvashatóvá és folyamatosan követhetővé tesszük. Az óvodapedagógusok a csoportokhoz tartozó öltözőkben helyezik ki.

Az óvodapedagógus a munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli. A játék és a tanulás, nevelésünkben nem választható el egymástól. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik, nem pedig elméleti síkon ismerkedik az őt körülvevő környezettel, nem egymástól elszigetelt ismeretek megismerésével fejlődik. A játék a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik, a tanulás számtalan lehetőségét hordozza magában. Az óvodapedagógus a szervezett tanulási lehetőségek alkalmával, a gyermekek más forrásokból szerzett tudására épít.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzést is magában foglalja. Az óvodapedagógus a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja a tanulási, tanítási folyamatban.

Óvodáskorban az utánzásos tanulási forma előnyt élvez. Az utánzásos minta-és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvodapedagógus a főszereplő. Később felerősödik a társak hatása is.

A szokástanulást és az alapvető ismeretek elsajátítását projektrendszerű tanulással tervezi meg, aminek eredménye a szülők számára is követhető és vizuális jelekkel megerősített. Ebben a tanulási rendszerben felerősödik az információáramoltatás és az együttnevelés

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek. Felismeri a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani, esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kér. Ugyanakkor a gyermek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést segítő módon reagál rájuk.

A mozgásos tevékenység szervezése a heti rend alapján kötelező jelleggel frontális formában történik.

Javaslat a gyermekek heti rendjének elkészítéséhez

(Mindhárom korcsoportnak egyaránt alkalmas)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti játékba integrált tanulás	Verselés, mesélés Ének-zenei képesség fejlesztés	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés Mozgás
Udvari játékba integrált tanulás	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	A külső világ tevékeny megismerése	A külső világ tevékeny megismerése	A külső világ tevékeny megismerése	

Délelőtti vagy délutáni játékba integrált tanulás	Egyéni fejlesztések	Zenés mozgásos percek Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	Zenés mozgásos perc Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések
--	------------------------	---	------------------------	--	------------------------

A szervezett tanulás formái

Kötelező	Mozgás
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc az udvaron vagy tornateremben
Közvetve kötelező	Verselés, mesélés
Kötetlen	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
	A külső világ tevékeny megismerése
	Ének-zenei képességfejlesztés
	Egyéni fejlesztések

A szervezett tanulás munkaformái

Együttes, közös tevékenységek	Verselés, mesélés
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
	Mozgás
	Futás, kocogás
	Zenés mozgásos percek
Mikro csoportos	Ének-zenei képességfejlesztés
Kis létszámú csoportos	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
	A külső világ tevékeny megismerése
Kis létszámú differenciált fejlesztések	Tehetséggondozó műhelyek
Egyéni fejlesztések	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett, játékos tanulás időkeretei korosztályonként, gyermekeiként

korosztály	Verselés, mesélés	Enek, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, mintázás, kézi munka	Mozgás	Zenés mozgásos percek	A külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	naponta 5-10'	Heti 1x 10-15'	heti 1x 10-15'	heti 1x 10-15'	heti 2x3-4'	heti 1x 10-15'
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	15-20'	heti 2x 4- 6 perc'	15-20'
5-6-7 éves	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'	heti 2x 5- 6 perc	heti 1x 30-35'

A 3-4 évesek napi szervezett együttes, kis létszámú csoportos vagy mikro csoportos játékos tanulási időkerete maximum: 35 perc

A 4-5 évesek napi szervezett együttes, kis létszámú csoportos vagy mikrocsoportos játékos tanulási időkerete maximum: 45 perc

A 5-6-7 évesek napi szervezett együttes, kis létszámú csoportos vagy mikrocsoportos játékos, tanulási időkerete maximum: 65'

Tehetségműhelyek hetente egy alkalommal szerveződnek 5-6-7-éves gyermekeknek, hetente egy alkalommal, időkerete: 30'

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyerekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az óvodapedagógus az eljárásait változtatatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. Az óvodapedagógus a gyermekcsoportnak, a különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket alkalmaz. Az óvodapedagógus a csoportos tevékenység alatt figyel az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszereket, eljárásokat alkalmaz. A játékoság, a felfedezés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtés, elemzés, rendszerezés, minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánnzások minta- és modellkövetéses magatartás-viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés

Az óvodapedagógus törekedjen a módszertani kultúrájának kiművelésére.

A kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmód és a differenciált tevékenykedtetés megvalósítására, s a gyermek fejlődési ütemének figyelembevételére.

Figyelünk a kezdeményezésektől távol maradó gyermekekre, hogy játékuk zavartalan legyen, ugyanakkor ők se zavarják a tevékenységben résztvevő társaikat. Ügyelünk arra, hogy a témakörökhöz kapcsolódó tevékenységekből sorozatosan ne maradjon ki egy gyerek sem. A kötetlen forma szabad döntést tesz lehetővé, hiszen a gyerek választ saját képességei alapján.

A kötött tevékenység esetén is törekszünk az oldott, családi légkör megvalósítására. A kötött és kötetlen tevékenységet áthatja a játékosság, az élményt adó oldott légkörben való cselekvés, gyűjtés, elemzés, rendszerezés. Az élmények elmondása, a feladatmegoldások, önellenőrzés, önértékelés fontos módszereink a személyiségformálásban.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

Az óvodapedagógus gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt. A gyermekek önfelelt, boldog tevékenykedését a sok buzdítás, dicséret és a megerősítés segíti elő. Ezért arra törekszünk, hogy minden gyermek naponta kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerüljük a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy stb.), helyette, visszajelzései, értékelései az óvodapedagógusnak egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak. A gyerekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emeljük ki alkalmazva a differenciált, árnyalt értékelést és az árnyalt bátorító értékeléseket.

A jutalmazás sokféle módszerét alkalmazzuk: simogatást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést egyénileg a csoport előtt és a szülők előtt egyaránt. Az óvodapedagógus kerülje a tárgyi jutalmazást.

Mérési-értékelési eredményeket, saját pedagógiai gyakorlatának tervezésekor felhasználja az óvodapedagógus. PDCA ciklus eredményei az óvodapedagógus pedagógiai munkában nyomon követhetők, a csoportnapló adminisztrációiban a fejlesztési tervek készítésekor.

A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében. Arra törekszünk, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is tudja, melyek a hiányosságai. A tanulási folyamatban is csak akkor segít az óvodapedagógus a gyermekeknek, ha kéri a segítségét, mert elakadtak a probléma megoldásában. Célunk, hogy a gyermekek próbáljanak minél több mindent önállóan megoldani. Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkör teremtésére törekszük az óvodapedagógus, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra.

3.2. Verselés, mesélés

E tevékenység minden nap megjelenik az óvodában. Közvetett módon, zenei szignállal, mesepárnák előkészítésével, gyertyagyújtással csalogatjuk a gyermekeket a mesesarokba. Amikor minden gyermek megérkezik, akkor kezdjük el a mesét gyertyafénynél. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét meséljük, hogy a másik héten eljátszhassák, megjeleníthessék a különböző mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása vagy énekünk, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A tevékenység célja:

A gyermekek érzelmi-értelmi és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével, valamint a mesék feldolgozása ad a gyermekeknek igazi irodalmi művészi élményt. A mindennapi mesélés biztosítsa a kisgyermekek lelki nyugalmát, békéjét.

Óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A 3-6-7 éves korban megfelelő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok).
- A gyermekek anyanyelvi képességének fejlesztése az irodalom eszközeivel.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az irodalmi anyag igényes összeállítása az óvodapedagógus feladata. A művek kiválasztásában a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság és a tradicionális értékek továbbéltetése érvényesül. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

- A legkisebb óvodások versanyagát népi mondókákból, rigmusokból a klasszikus és kortárs költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítjuk össze.

Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

- A nagyobb óvodások korú gyermekeknek többfázisos szerkezetű állatmeséket, népmeséket, dramatikus népszokásokról szóló, novellisztikus-realisztikus meséket mondunk. Ebben a korban a népi mondókák, névcáfólok, halandzsa szövegű kiolvasók

alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Megismerkedünk vidám, humoros versekkel, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó verseivel is.

- A legnagyobb, nagycsoportos óvodások kora, a mesehallgatás igazi ideje. Ebben az életkori szakaszban az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át, a klasszikus tündérmesékig, tréfás- és műmeséket is tervezünk. A gyermekek szívesen hallgatják a meseregényeket is. Ezek segítségével ráébrednek a mese és a valóság közötti különbségre. A versanyagot gazdagítjuk népi mondókákkal, kiolvasókkal. Óvodásainkat megismertetjük olyan közmondásokkal, amelyeket környezetükben gyakran hallanak. Tervezünk lírai verseket, amelyekből a gyermekek megérik a költői képek érzelmet kifejező erejét. A kiválasztott irodalmi alkotások erősítik a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét.

3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos és új művészeti komplex tartalmi formák, munkaformák és módszerek biztosítása a vers, mese, dramatikus játéktevékenység minőségének fejlesztéséhez

Ez a tevékenység mindennap megjelenik az óvodában. A gyerekeket a mesesarokban halk zenével vagy óvodapedagógusi énekkel várjuk. Amikor már minden gyermek megérkezett, akkor kezdjük el a mesét, mécses fényénél.

Egy héten át ugyanazt a mesét meséljük a gyerekeknek, hogy a rákövetkező héten már eljátszhassák, megjeleníthessék a mesealakokat.

A mese kezdeményezése mindig ugyanabban az időben történik.

A tevékenység befejezéseként a meséhez kapcsolódó élményekről beszélgetünk, dalt énekelünk.

Hívóképeket készítünk a tanult versekről, mesékről. A hallott élményekhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

- Az óvodába kerülő **3-4** éves gyermek első igazi élménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kapcsolódnak.

A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok, dajkálás hagyományai, nagy élvezetet jelentenek a gyerekeknek, mert ölben, testmelegben, teljes biztonságérzetben hallgathatják. Minél több lehetőséget teremtünk a vidám ritmusok korai megszerettetésére. Sokat ismételjük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyerekeket a mese figyelmes végig hallgatására. A mese többszöri végig hallgatása után dramatizáljuk azt. Rövid, improvizált jelenetekkel, párbeszéd formájában megismertetjük a gyerekekkel a bábozás szépségét, kifejező erejét.

A vers, mese dramatikus játékokhoz, kellékeket használunk. Ez elősegíti a gyerekeknél a képzeleti képek előhívását, a mesékhez való erős kötődés kialakulását.

A kiscsoportos korú gyermekekkel 10-12 mondókát és verset, 10-14 új mesét ismertetünk meg.

- A nagyobb óvodás gyerekekben kialakul a mese, vers szeretete. Igénylik és izgatottan várják a mesét. Arcukon megjelenik a megfélemező áhítat, a figyelő ámulat. Játékukban is fellelhető a mesélés, bábozás az ismert mondókák, kiolvasók ismételtetése. A gyerekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében megerősítjük a mese mondanivalóját egy közmondással, amit a szülőkkel is megbeszélünk és jól látható helyen az öltözőben lévő táblán elhelyezünk. Így a szülők is együtt tudnak gondolkodni az óvoda léleknevelő hatásán. Kis segítséggel jelenítsenek meg meséket, rögtönözzenek bábjátékot.

A nagyobb óvodás gyermekekkel 4-5 mondókát, 5-6 verset, 10-14 mesét ismertetünk meg.

- A legnagyobb, nagycsoportos óvodásoknál minden adódó alkalmat felhasználunk a rigmusok, kiolvasók ismételtetésére. A gyerekekkel találós kérdéseket ismertetünk meg, s ismételtetjük az előző években tanult verseket is. Kerüljük a kórusban történő szavaltatást, az éneklő hanglejtést. A vers tanítása egyéni és mikro csoportos formában történik. Figyelünk a szavak gondos tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

Délutáni pihenő alatt gyakran folytatásos meséket olvasunk. Arra törekszünk, hogy a gyerekek próbálkozzanak a mese önálló befejezésével, és új mesék kitalálásával. Ezt nevezzük a „Mi mesénknek”. Próbálják a mese cselekményét mozgással, mimikával kifejezni.

A meseszereplők jellegzetes tulajdonságai alapján olyan közmondásokat keresünk, amelyekkel megerősítjük a mese erkölcsi mondanivalóját.

Az **5-6-7** éves gyermekekkel megismertetünk 4-5 kiolvasót - mondókát, 12-15 új verset, 15-20 új mesét az év során.

Fontosnak érezzük, hogy a más népi kultúrából hozzánk kerülő gyermekek szabadon megőrizték nemzeti identitásukat, önön nemzeti kultúrájuk sajátos gyökereit. Az adott népcsoportra jellemző népmesék, nemzeti nagyjai irodalmi művei, gyermekmeséi

felkutatásával, mindennapjaikban való megjelenítésével életszerűvé tesszük azokat, ily módon is segítve nemzeti öntudatuk fejlődését, megőrzését.

A mese feldolgozásnak módjai: Dramatizálás, dráma játék, bábozás

A dramatikus játék szervezett tevékenység. A kéthetes meseciklus második hetében feldolgozzuk a mesét. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Megbeszéljük a mese színhelyét a szereplőket „Ki, mi szeretne lenni” szabad választással kiosztjuk a szerepeket. A drámajáték során megjelenik az improvizáció: a mozdulatokban, gesztusokban, mimikában, intonációban. A növényeket, tárgyakat is megszemélyesítjük, így minden gyermek szerephez jut. A drámajátékba beépülhet egy odaillő zene, ének vagy tánc. A mese fonalát a mesélő vezeti. A gyerekeknek megadjuk azt a lehetőséget, hogy saját képességük szerint formálják meg a szereplőket. A dramatikus játékhoz alkalmazunk szimbolikus, szerepre utaló kellékeket, jelmezeket, eszközöket. Ezzel segítjük a gyermek átlépését a mesevilágba, hogy az átváltozása, beleélése még sikeresebb legyen. A bábozás során a gyerekek megfigyelik, hogyan kell a bábokkal bánni. Játékidőben bármikor elővehetik. Mozgatásával a konkrét, vagy kitalált mesés történetek révén, fejlődik improvizációs készségük, reagálási készségük, viselkedésük, kommunikációjuk és megtanulnak spontán módon együtt bábozni, akár egy mesét is.

A versek feldolgozásánál az elvünk, hogy a gyerekek kevés verset tanuljanak meg, de azt el tudják önállóan mondani jó hangsúlyozással és érthetően. A versek mondogatása egyénileg vagy mikrocsoportosan történik, akár tevékenység közben is, így meg tudjuk őket óvni a kántáló verseléstől. Rajzos diagnosztikával mérjük a vers elsajátításának szintjét. (Én már el tudom mondai egyedül a verset...” Nekem még segítenek az óvodapedagógusok...)

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei.

A só-barlang, só-homokozó tiszta levegője nagy segítségünkre van a helyes beszédlegzés gyakorlásában. A mesékből, versekből a gyerekek sok új fogalmat ismernek meg. A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A dramatikus helyzetek, lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.

Az óvodás gyermek a mese cselekményével együtt él, fantáziája szabadon szárnyal. Érzelmeinek és indulatainak felszínre hozatala mindig a mese szereplői által valósul meg. Vele örül, izgul, szomorkodik, szeret, fél, hősöklik. Azonosul a mese szereplőivel, ezért a mesének döntő szerepe van az óvodás gyermek erkölcsi-érzelmi-esztétikai-intellektuális nevelésében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak, drámajátékot adnak elő az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni.

3.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: a zenei anyanyelv megismertetése, megszerettetése az ölbeli játékokon, közös éneklésen és a közös énekes gyermekjátékokon-táncokon keresztül, amelyben a zene szeretete iránt felkelti a gyermekek zenei érdeklődését.

Az érzelem gazdag tevékenységen keresztül a gyermekek zenei képességfejlesztése is megvalósul, mely utat nyit a zenéhez való mélyebb, pozitívabb viszonyulás kialakulásához.

A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely a nemzeti, nemzetiségi hovatartozás figyelembevételével is formálja a gyermekek zenei ízlését, és nagymértékben befolyásolja esztétikai fogékonyságukat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető zenei képességek fejlesztése kreatív, játékos módszerekkel.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a zenei tevékenység segítségével.

A felhasznált zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekeket csak tiszta forrásból tápláljuk, neveljük, hogy megismerhessék saját zenei anyanyelvüket. Az óvoda felel azért, hogy e minőségi kultúrát a gyermekek magukba szívhassák. Az óvodában nincs helye az igénytelen, és a szórakoztató ipar által ontott zenének. A zenei anyagok kiválasztása több szempont alapján történik. Elsők között szerepel az életkornak és a csoport fejlettségének megfelelő zenei anyagok kiválasztása, melybe beletartozik a zenei hangkészlet, dallamfordulatok, játékformák tudatos megválasztása. Ezt követi az évszaknak megfelelő zenei anyagok összegyűjtése, mivel a tervezésünket az évszakok és a jeles napok tartalmi köre határozza meg. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei, kiváló eszköz az óvodás korosztály fejlesztéséhez. Az ének- zenei nevelésünkben is megjelenik „az én mondókám, éneke” személyes művészeti ajándék, amit az óvodapedagógus a befogadás első napján ajándékoz minden egyes kis óvodásnak. A saját éneküket olyan sokat énekelgetik az óvodapedagógussal, hogy a féléves befogadás végén a gyermek önállóan el tudja énekelni.

- A legkisebb óvodás gyermekekkel kezdetben elsősorban ölbeli játékokat (arc, kéz, ujj, érintő, lovagoltató játékokat) játszunk. A szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. Megismertetünk a gyermekekkel egyszerű olyan 2-3-4 hangból álló gyerekdalokat, amelyekhez utánzó mozgás kapcsolható, 2-4 motívumból állnak. A gyerekdalokat rendszerint jeles napokra, ünnepek köszöntésére tanulják a gyerekek. Egy-két komponált gyermekdalt megtanítása elég erre a célra, inkább ismételjük az előző évben tanult ünnepi köszöntőket.
- A nagyobb óvodás gyermekekkel- a kedvelt mondókák mellett- még mindig játszunk ölbeli játékokat. Ők már képesek arra, hogy a népi eredetből merítő pentaton dallamok mellett dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat énekeljenek, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető. Gyakran játszunk velük csigavonal, hullámvonal létrehozására és szerepcserére épülő játékokat. Dalaikban, mondókáikban a negyed ritmusképleteken túl már megjelenhet a szinkópa is.
Az alkalmi dalokat igyekszünk úgy igényesen kiválasztani, hogy azokhoz lehessen kitalálni játékos, utánzó mozdulatokat.
- A legnagyobb, nagycsoportos óvodás gyermekek megismerhetnek ölbeli játékokon és mondókákon kívül kiolvasókat is, amelyeket különböző játékhelyzetekben - pl. kisebb gyermekekkel történő játék közben is-jól alkalmazhatnak. Pl: vegyes életkorú csoportban.

A **zenehallgatáshoz** olyan műveket válogatunk minden korcsoportban, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését a nemes, értékes zene iránt. Az óvodapedagógus elsősorban élethelyzetekhez, szituációkhoz kapcsolva tervezzék meg a zenei élménykövetítést. A programunk sok lehetőséget teremt a zenehallgatásra. A negyedévenként megszervezett ovikoncertek is azt szolgálják, hogy zenei élményhez jussanak gyermekek. Az óvodapedagógusok minét többször énekeljenek, elsősorban érzelmi hatású magyar népdalokat éneklünk a gyermekeknek, de a zenehallgatás gerince is a népdalkincs. A művek között megjelennek kortárművészeti alkotások, más népek dalai, altatódalok, illetve a magyar komponált műzene és a klasszikus műzene szemelvényei is a gyermek befogadóképességének megfelelő kétszólamú énekes és hangszeres darabok.

Ilyen módon elérhetjük, hogy az óvodában töltött évek alatt, a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé váljon a gyermekek mindennapi tevékenységének.

A zenei élménykövetítést élethelyzetekhez kapcsolva tervezzük meg.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

- A legkisebb óvodás gyermekekkel megismertetünk 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, negyed és páros nyolcad ritmusképletekre épülnek. E kor legjellegzetesebb játéka az ölbeli játék.

A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Megfigyeljük velük a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Igyekszünk elérni, hogy érzékeljék, majd érzékeltessék különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Gyakran énekeljük a gyerekek nevét, jelét, énekelve csalogatjuk őket a közös játékba, tevékenységbe. Felkeltjük a gyerekek érdeklődését a zenehallgatás iránt. Célunk, hogy az óvodás évek alatt fokozatosan eljussanak az érdeklődő zenehallgatás képességéhez. Elsősorban énekes előadásmóddal törekszünk a zenei élmény közvetítésére. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez gyakran kapcsolunk zenehallgatási élményt. A gyermekek számára lehetőséget biztosítunk néhány percig tartó hangszerez zene, kórusmuzsika meghallgatását.

- A nagyobb óvodás gyermekekkel 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat énekelgetünk. E korcsoportban 4-5 új mondóka és 12-15 új gyermekdal megismertetését tervezzük, de ismételtetjük a gyermekek korábban tanult kedvenc dalait is.

A játékok közül szerepcserés, párvalasztó, sorgyarapító játékokat válogatunk, mert a gyerekek ebben az életkorban már megértik az ilyen játékokhoz fűződő szabályokat.

A tiszta éneklés érdekében igyekszünk elérni, hogy a gyerekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg, kisebb csoportban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben.

A gyermekek játszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmus motívumokkal. Érezzék és érzékeltessék változatos módon az egyenletes lüktetést. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztése érdekében. Ezeket a „ritmus-hangszereket” közösen készíthetjük el.

- A legnagyobb, nagycsoportos óvodás gyermekeket megismertetjük 4-7 új mondókával, 15-18 új énekes játékkal és 3-4 alkalomhoz illő műdallal. A rendelkezésre álló szimbólumok segítségével ők már képesek arra, hogy önállóan felelevenítsék az ismert mondókákat, gyermekdalokat. E korosztály dalaiban már szünet és szinkópa is előfordul. A gyermekek szabálytartó képessége itt már megengedi, hogy bonyolultabb (párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító- fogyasztó) játékokat is tervezzünk. Megismertetünk

a népi hagyományból merítő, egyszerű táncos lépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. A gyermekek tiszta éneklését minél gyakoribb egyéni énekléssel segítjük elő. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést összekapcsoljuk tempó-változtatással vagy dallambújtatással.

A ritmusfejlesztés eredménye, hogy a gyermekek meg tudják különböztetni és képesek érzékelteni az egyenletes lüktetést, motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. A gyermekek alkotókészségének fejlesztése érdekében lehetőséget adunk arra, hogy egy-egy zenei feladatot többféleképpen oldhassanak meg. A gyorsabban fejlődő 5-6-7 éves gyermekek már képesek arra, hogy néhány hang hangkészletű dallamot hangszereken megjelenítsenek.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű elemekből áll. A hagyományos kötelező foglalkozásokat zenei funkciók szerint szétbontottuk. Erre azért van szükség, mert a vegyes csoportok működésénél, az együttnevelés megköveteli a differenciált nevelés sokféle megoldását. A zenei képességfejlesztése mikro csoportos munkaformában működik a zenei kuckóban, ahol a gyermekek 6 fős csoportban együtt játszanak, mert így a gyermek egyéni képességeinek figyelembevételével nagyobb eredményre juthatunk. Ilyen létszám mellett arra is van lehetőség, hogy nyomon kövesse a gyermek egyéni zenei képességének alakulását, fejlődését a gyerekekről az óvodapedagógus. A kötött jellegű szervezett énekes játékot más alkalommal tartjuk, hogy semmi se szakítsa meg az örömteli, önfeledt tevékenységet. Arra törekszünk, hogy a közös énekes játék lehetőleg szabad levegőn történjen, rossz idő esetén a csoportszobában, tornaszobában, fedett teraszon. Az új játékokat utánzásos tanulás szerint sajátítják el a gyermekek, az óvodapedagógusok mintája alapján.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez kapcsoljuk, lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek megnézhessenek néhány perces kórusművet, hangszerekkel megszólaltatott klasszikus műzenét.

A programhoz évszaki hangversenyek is társulnak, amelyek az évszakok befejezéseként szervezünk, amit élő előadásban óvodapedagógusok, zeneiskolások, zenetanárok, településen élő művészek, szülők bevonásával valósítunk meg. A zenei élményeket közvetítő koncert is legyen mértéktartó, ne lépje túl a 20 percet és legyen interaktív. Az óvodapedagógusok az éves zenei tevékenység terv készítésével gondolják végig, ami évszakok szerint bontanak.

6-7 éves gyermekeknek, akik tehetség ígéretük szerint a beválogatáson túljutottak az óvoda tarthat zenei műhelyt heti egy alkalommal, heti rendbe beépített időkeretben. A zene iránt érdeklődő gyermekek fejlesztése zene-óvoda keretein belül is történik.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, énekes játékokkal, dalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal

Az óvodai zenei nevelés és az anyanyelvi fejlesztés között szoros kapcsolat van. Az éneklés nagy jelentőséggel bír a beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztésében. A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos, kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása (optimális esetben) megéreztetni a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése elősegíti a magán-és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. Az éneklés az énekes gyerek a beszéd és a gondolkodás együttes fejlődését fokozva segítik a fogalomalkotást, játékok gyarapítják a szókincsét. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása, megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A nevelőtestület kidolgozott, elfogadott normarendszerrel rendelkezik. (Az ÉZO mondóka és dalanyag gyűjteményének korcsoportonkénti ajánlása, Komolyzenei ajánlás zenehallgatáshoz.

Zenei képességeket fejlesztő játékok.)

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

A gyermek ismeri:

- A három nevelési évben hallott mondókákat, énekeket, énekes játékokat
- Az egyenletes lüktetés, dalritmus, motívumhangsúly érzékeltetésének csoportban alkalmazott formáit
- A hallásfejlesztés és ritmusfejlesztés eszközeinek használatát
- A zenei tevékenység elfogadott szokás- és szabályrendszerét.

A gyermek képes:

- Az énekes játékot lendületesen, harmonikus mozdulatokkal játszani
- Gátlások nélkül egyedül énekelni.
- Zenét elmélyülten hallgatni.
- A zenei fogalompárokat megkülönböztetni.
- Az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát és a motívumhangsúlyát összekapcsolni.
- Egyenletesen járni, alkalmazkodni társaihoz.
- Finom, kifejező mozdulatokra.
- Bármelyik társát elfogadni, választani a különböző szerepekből.
- A hívóképek alapján felidézni a mondókákat, az énekes játékokat és a műdalokat.

A gyermek attitűdjére jellemző, hogy:

- Élvezettel játszik énekes játékokat, melyben képes cinkosságot vállalni.
- Szívesen énekel egyedül és kisebb csoportokban társaival.
- Élvezettel hallgat értékes, neki való klasszikus zenét.
- Örömet leli a ritmusok, dallamok, játékok rögtönzésében
- Gátlások nélkül dudorászik, énekel a csoportban.
- Szereti és élvezi a mikro csoportos zenei képességfejlesztő játékokat.
- „AH ”élménye megmutatkozik az ovikoncerten.

3.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja:

A gyermekek élményeinek, tapasztalatainak és fantáziavilágának képi, szabad kreatív önkifejezése. A gyerekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az ovi-galéria programja ad mindennapi lehetőséget a műalkotásokkal való találkozáshoz.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító formáló tevékenységek tartalma, minőségének folyamatos, differenciált fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a tevékenység során.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és a könnyen kezelhetőség szem előtt tartása szükséges. Az óvodapedagógusok a gyermekekkel együtt gyűjtik a természet kincseit, a környezetükben található újrahasznosítható különböző anyagokat, hogy minél változatosabb alkotásokat tudjanak készíteni. Ezek elhelyezéséhez tároló helyekre van szükség. Az alkotó – alakító tevékenységekhez megfelelő helyet művészeti alkotósarkot alakít ki a csoportban, ahol mozgó gyerekektől védett az alkotók köre. A tevékenységhez szükséges összes eszköz a gyermekek szemmagasságában, elérhetőségben található. A munkaasztalt úgy alakítja ki, hogy maximum 6 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen, közel legyenek az alkotáshoz szükséges eszközök. Ez az alkotótér a szabad játéktevékenységben is mindig rendelkezésre áll.

A rajzos tevékenységhez az óvodapedagógus mindenkor biztosítja az élmény és tapasztalatszerzést, ezen belül a pontos, részletes megfigyelés lehetőségét, hogy a gyermek inspirálva legyen az élményeinek, tapasztalatainak vizuális kifejezésére. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka az ábrázolás különböző fajtái a népművészeti elemekkel az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlődésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az alkotó tevékenységhez olyan légkört biztosít az óvodapedagógus, amelyben a gyermekek szívesen bekapcsolódnak az alkotásba, a sikertelen lépéseiket minden lelki feszültség nélkül újra gondolják és módosítják.

Elegendő időt biztosítunk, hogy a gyerekek lehetőleg addig alkothassanak, ameddig kedvük tartja. A különböző eszközöket úgy helyezzük el, hogy mindig szem előtt legyenek, így már maguk az eszközök is felkeltik a gyermekekben a vágyat a tevékenykedés iránt. Maga a tevékenység, és annak az öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Az óvodapedagógus a gyermekeknek egyenként tanítja meg az eszközök helyes fogását, biztonságos kezelését. Egész nap folyamán biztosítunk teret és lehetőséget a különböző alkotói tevékenységekhez – rajzolás, festés, mintázás, gyurmázás, agyagozás, szövés, fonás, batikolás, origami, építés, műalkotásokkal való ismerkedéshez az óvodapedagógus tudatosan végig gondolja, a feltételeket megteremti a mindennapos szabad játékban is.

A gyermekek az alkotás folyamataiban használjanak köpenyt, hogy óvják a tiszta ruhájukat.

A művészeti alkotó térben az óvodapedagógus létrehoz olyan nagyságú mini galériát a gyermekek szemmagasságában, ahová minden gyermek alkotását ki tudja helyezni a tevékenység befejezése után. A gyermekek társaikkal, felnőttekkel együtt gyönyörködni tudnak a létrehozott alkotásokban és egymástól tanulhassanak képi megjelenítési elemeket, vizuális megoldásokat. Ezzel elemi célunk, a gyermekek látási érzékenységének, megfigyelésének fejlesztése és az érzelmi nyitottságuk formálása. A következő heti alkotótevékenység előtt az óvodapedagógus összegyűjti a gyermekek alkotásait és az öltözőben található nagy, esztétikus albumba kiteszi a szülőknek. Az alkotónap délutánján a szülők megtekinthetik gyermekük új kreációját, alkotását. A gyermekek alkotási folyamatában az óvodapedagógus a gyermekek között van és érthetően kijelöli azt az élmény teli témakört, amelyből javasol inspiráló kettő témát a gyermekeknek, hogy választani tudjanak, melyiket tudnák megalkotni. Arra törekszünk, hogy könnyebb és nehezebb technikát, eszközt álljon a gyerekek rendelkezésére, hogy a különböző korú gyerekek képességüknek megfelelően választhassanak az ajánlatokból. Egy alkotási folyamat nem sématanítás, hanem végeredménye: alkotás belső motivációval és örömmel.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, tartalma, minőségének folyamatos, differenciált fejlesztése

Az óvodába kerülő gyerekeknek lehetővé tesszük, hogy első félévben játszva ismerkedjenek a tevékenységhez szükséges anyagokkal, eszközök fogásaival, használatával és a különböző technikák kivitelezésének módjaival. A vegyes életkorú csoportszervezés ehhez kiváló feltételt biztosít. Elkezdődik az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítása, észrevétele, együttesen gyönyörködve a saját alkotásokban, a mű-és népművészeti szépségekben.

A tevékenységeket a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendeljük, ezek nem különülnek el egymástól. Megtervezzük a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit.

A szándéktalan firka, és a látszólag szándékos forma-firka időszakában nem tervezünk témát, ugyanis a gyermek az elkészült firka után fogalmazza meg, hogy mit alkotott. A gyermekeknek lehetőséget adunk az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakításhoz biztosítjuk a különböző eszközöket, a megfelelő technikai lehetőségeket, zsírkrétával, festéssel, ragasztással, agyagba-homokba karcollással, nyomattal. Segítjük a gyerekek képalakító készségének megindulását a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendeléséig. Az óvodapedagógus a nagyfelületű alkotásokat összeköti gyermekdalokkal, mondókákkal, vagy felhasználja a meséhez élménygazdagítás érdekében.

A gyerekek tetszés szerint vehetnek részt a plasztikai alakításban. Felfedeztetjük a különböző tárgyak formáit, anyagok alakíthatóságát: nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépve, karcollva.

- A legkisebb óvodások is ismerkednek az építés során a különböző tárgyak formáival, alakzataival s arról szívesen beszélnek.

Az évszakonként kialakított ovi-galériában ismerkednek, rácsodálkoznak mások alkotásaira.

- A nagyobb óvodás gyerekek alkotó-alakító tevékenységét bővítjük. A megjelenő szándékos képalakító tevékenységet élményeikhez kapcsolódó témajavaslatokkal segítjük, azokhoz megfelelően illeszkedő technikák kapcsolásával. Rajzaikban jelenjen meg az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekmények saját elképzelésük alapján történő megjelenítése. Az általuk létrehozott formákban, színekben gyönyörködnek. Változatos eszközökkel valósítják meg a rajzok finomabb kidolgozását (pl. ceruza, kréta, filc, fapálca, különböző vastagságú ecsetek). Alakítunk képeket spárgából, fonalakból, textilből, termésekből. Játékukat a maguk által készített eszközökkel bővítik, s alkalmanként ösztönözzük őket apró ajándék készítésére. A gyerekeket aktivizáljuk az eszközök előkészítésére, tisztán tartására, elrakására.

Részt vesznek az ovi-galéria megnyitón. Látogassák kisebb csoportokban az ovi-galériát, nyilvánítsák ki véleményüket a kiállított alkotásokról. Ezáltal fejlődik esztétikai érzékük, belső képi világuk, beszédképességük, kommunikációjuk. Mutassák meg szüleiknek a kiállított műveket.

- A legnagyobb, nagycsoportos óvodás gyerekek alakító tevékenységükben a megismert eszközöket, technikákat bátran használják. Közös kompozíciókat készítünk.

Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszköz-lehetőségeket pl. batik, kollázsok, domborművek, viaszkarc, lenyomatok alkalmazásával.

Megjelenítik saját élményeiket cselekményes témában a mesékről, dalokról, ünnepekről, a különböző eseményábrázolásaikban.

Az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékkal kedveskednek szüleiknek, kisebb óvadás társaiknak és a felnőtteknek. Az alkotó-alakító tevékenységhez szüleik segítségével anyagokat gyűjtenek. A gyerekekkel megtervezzük környezetünk esztétikai alakítását, formálását, az óvoda szépítésébe bevonjuk a szülőket is.

Az alkotómunkához szükséges eszközöket, anyagokat a felnőttek segítségével tartják rendben. Segítjük a gyerekeket abban, hogy nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze egyszerű díszleteket, búvóhelyet, könnyítve a megoldások kivitelezését. Az óvoda ovi-galériája legyen az 5-6-7 évesek ízlésformáló, szemet gyönyörködtető beszélgető helye, ahol a műalkotások hangulati, formai, színbeli hatásáról esik szó. A gyermekek a kiállított alkotásokról nyilvánítsák ki véleményüket. Fogalmazzák meg mi számukra a szép és miért? Fejlődik beszédkészségük, esztétikai értékítéletük. Tevékenyen részt vesznek galériánk megnyitóján a „művészeket” az évszakhoz-alkotásokhoz kapcsolódó verssel, dalos játékkal köszöntik. A gyerekek személyesen találkoznak az ovi-galériában kiállító iskolásokkal, alkotó rajztanárral vagy művésszel. Büszkék óvodájuk galériájára, invitálják szüleiket a látvány megtekintésére.

Fontosnak érezzük, hogy a más népi kultúrából hozzánk kerülő gyermekek szabadon megőrizték nemzeti identitásukat, önön nemzeti kultúrájuk sajátos gyökereit. Az adott népcsoportra jellemző képzőművészeti alkotások, mese illusztrációk felkutatásával, bemutatásával, mindennapjaikban való megjelenítésével életszerűvé tesszük azokat, így módon is segítve nemzeti öntudatuk fejlődését, megőrzését.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenység a mindennapi játékban egyénileg, párban, kis csoportban megjelenő szabad játékfajta. A gyermekek teljesen önállóan döntenek el, mit szeretnének készíteni. Ezek a szabad játékok lehetőséget adnak, hogy a tervezett tevékenységeken tanult eszközfogásokat, technikákat a gyermekek ismételhessék, begyakorolják fejlesszék. Egy héten egyszer tudatosan irányított mikro csoportos, kötetlen tevékenységet szervezünk. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vesz részt a tevékenységben. Biztosítjuk, hogy ilyen formában minden gyermek megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. Megjelenítik saját egyéniségüket, fantázia és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat. Az elkészült munkákat a csoportszobában kialakított

minigalériában állítják ki az elképzeléseik szerint. Tevékenység közben az élményeik és gondolataik elmondásával, képi megjelenítésével az egyes képekhez kapcsolódó versek-mondókák, dalok mondásával – éneklésével, fejlődik beszédképességük, kommunikációs kapcsolataik. Az óvodapedagógus kis létszámú csoportokat megszervezheti változó vagy állandó csoporttagokkal, korcsoportonként, vegyesen vagy képességszint szerint. Az óvodapedagógus a nevelési év elején kidolgozza éves tervezetét, minél kreatívabb, érdekesebb alkotások készüljenek. A tehetséggondozó műhelyvezető óvodai szinten tervezett műhelyét hetente egy alkalommal, heti rendbe beépített időkeretben tartja.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

A gyermek ismeri:

- A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka eszközeit, technikáit
- A tevékenység csoportban elfogadott szokás- és szabályrendszerét
- A tevékenység eszközeinek rendeltetésszerű használatát és gondozását.

A gyermek képes:

- Egyéni módon megjeleníteni élményeit, tapasztalatait, elképzeléseit
- Részletező, formagazdag, színeket egyéni módon alkalmazó képalkotásra
- Egyéni, részletező plasztikai létrehozására
- Közös téralakításra, építésre
- Beszélgetni saját és társai alkotásairól, és alkotásait elhelyezni a minigalériában
- Az ovigalériában elemezni, értékelni az alkotásokat ízlése szerint
- Önállóan és csoportosan játékokat, ajándékokat, kellékeket készíteni a közösség javára
- Emberábrázolásra, a mozgást rajzaiban érzékeltetni, térben jelenszerűen ábrázolni.
- Gondozni és vigyázni az alkotásokhoz szükséges eszközeire
- A különböző technikák alkalmazására és ötvözésére.

A gyermek attitűdjére jellemző, hogy:

- Alkotásaihoz ragaszkodik, örül az egyénileg és a közösen elkészített kompozíciónak
- Szívesen alkot, szívesen működik együtt téralakításban, építésben
- Rácsodálkozik a környezetében felfedezett tárgyakra, ruhákra, épületekre, szép alkotásokra.
- Örömmel beszélget alkotásairól, szívesen megfogalmazza értékítéletét.
- Szívesen dolgozik a különböző, érdekes technikákkal.
- Gyönyörködni tud saját és mások alkotásában
- „AH „élménye visszatükröződik az arcán, az ovigaléria programjain

3.5.Mozgás

A tevékenység célja:

A gyermekek természetes, mozgáskészségeinek kialakítása, formálása az óvodai mindennapi életükben biztosított lehetőségekkel és az irányított, rendszeres, tervezett tevékenységekkel, melyben motoros képességeiknek, ezen belül a kondicionális (erő, állóképesség, gyorsaság) koordinációs (téri tájékozódás, mozgásérzékelés, egyensúlyozás és ritmusképesség) fejlesztése játékos formában valósul meg.

Továbbá olyan tevékenység biztosítása, amely örömtelivé, sokszínűvé, változatosabbá teszi a művészetek eszközeivel az irányított mozgást, mozgásos játékokat.

A gyermekek komplex személyiségfejlesztését, pszicho motorikus készségeinek fejlődését szolgálja úgy, hogy megmaradjon a gyermekek mozgás iránti érdeklődése, szabad mozgáskedve és élménnyé váljon számukra a mozgásos tevékenység.

Az óvodapedagógus feladata:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgások, mozgásos játékok biztosítása a gyermekek harmonikus, összerendezett, ritmikus mozgásának érdekében.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséért, differenciált fejlesztéséért.
- Az irányított, mozgásos tevékenység gazdagítása a művészetek eszközeivel.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a tevékenység keretében.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgások, mozgásos játékok biztosítása a gyermekek harmonikus, összerendezett, ritmikus mozgásának kialakítása érdekében.

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, csúszás, kúszás, mászás) jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér és mozgásfejlesztő eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismételtesére. A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Az óvodapedagógus a mozgásos tevékenységet, azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez alakítsa ki. A mozgás hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy-és kismozgások kialakulásához. A gyermekek számára biztosítani kell a teremben és a szabad levegőn eszközökkel, eszközök nélkül a mozgásos tevékenységet. Mozgás közben a gyermek tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont- és izom-rendszere, alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei, pontosabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre

több készsége, szokása alakul, egyre inkább képessé válik mozgásának, viselkedésének tudatos irányítására, szükség esetén a mozgás elhalasztására.

Az általános testi képességek fejlesztése mellett hat az értelmi és szociális képességek alakulására. A gyerekek mozgásos tevékenységét, mozgásos játékát a mozgástér kialakítását, az eszközök kiválasztását életkori szintjükhöz, a csoportok összetételéhez, fejlődésük üteméhez igazodva tervezzük meg. Elfogadjuk az egyéni eltéréseket, s a szabad mozgás, játék és irányított mozgásos tevékenységek során különbséget teszünk azért, hogy a gyerekek képességei optimálisan fejlődjenek. A mozgás megfelelő nehézségű összeállításával ügyelünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő gyakorlatot. Megkapja a próbálkozás, korrekció lehetőségét, melyek újabb teljesítményre ösztönözik, képességeik teljes bevetését igénylik.

A finommozgásos mozgáskészségek: a gurítás, dobások, elkapások, rúgások, labdaátvételek kézzel, lábbal, ütések eszközzel, labdavezetés kézzel, lábbal fejlesztése az óvodapedagógus tudatos munkájával formálható, alakítható. A különböző korosztályú gyerekek különböző szinten végzik ezeket a mozgásokat a saját képességüknek megfelelően.

A gyermekek természetes mozgáskészségeinek kialakulását, fejlődését az óvodapedagógus hároméves óvodai tanulás során tudja biztosítani. Ezek az alapkészségek a következők: a helyváltoztató mozgások a járások, futások, irányváltoztatások, megállások, szökdelések, ugrások és érkezések, csúszások, kúszások, mászások, magas ismétlésszámmal eredményesen fejleszthetők. A stabilitási helyzetváltoztató mozgáskészségek: a lendítések, körzések, hajlítások és nyújtások, tolások és húzások, emelések, testsúlymozgatások és támaszok, gurulások és átfordulások, dölések és esések, egyensúlyozások, függések és lengések folyamatos fejlesztéséről az óvodapedagógus gondoskodik. Az óvodapedagógus fejlessze a gyermekek kondicionális képességét, ezen belül a gyermekek erejét, amelyhez a következő mozgások adnak megfelelő fejlesztési lehetőséget: a szökdelések, távol- és magasugrások helyből és nekifutással, fel- és leugrások szerekre, szerekről. A test általános erejét fejlesztik: a kúszások, csúszások, mászások, nyuszi ugrás, a dobások, és minden kéziszer gyakorlat sok ismétléssel. A gyermekek alap állóképességét fejlesztik a hosszabban tartó lassú és közepes iramú futások, minden hosszabb ideig tartó futást tartalmazó játék, és hosszabb ideig végzett kúszások, csúszások, mászások. A gyermekek reakciógyorsaságát jól fejlesztik a futógyakorlatok feladattal járásból, futásból, akusztikus jelre irányváltoztatások, megállások, különböző testhelyzetek felvételével.

Az óvodapedagógus formálja a gyermekek koordinációs képességeit, ezen belül a téri tájékozódásukat a következő mozgásos feladatokkal: átbújásokkal, minden támaszgyakorlat irányváltoztatással, járások, futások irányváltoztatással, célba dobásokkal, labdagyakorlatokkal.

A gyermekek koordinációs képességfejlesztését szolgálja a mozgásérzékelés, vagyis a kinesztetikus képességek fejlesztése, melyet minden kézi szergyakorlat elősegít.

Az óvodapedagógus alakítsa a gyermekek egyensúlyozási képességét, keskeny felületen végzett járásokkal, futásokkal, természetes támaszgyakorlatokkal, nyuszi ugrással, gurulás a test hossz tengelye körül, gurulóátfordulás előre, hátra mozgáselemekkel.

A gyermekek koordinációs képességének fejlesztéséhez hozzátartozik a ritmusképesség fejlesztése, mely kiemelten fontos a programunkban. Ezért az óvodapedagógus sokat foglalkozzon a mozgásos tevékenységben is ezzel a fejlesztéssel, mely az egyszerű ciklikus mozgások, járásgyakorlatok ritmusának tartását jelenti akusztikus jelekre vagy zenére.

Az irányított, mozgásos tevékenység gazdagítása a művészetek eszközeivel.

Az óvodapedagógus az irányított mozgásos tevékenységeket építse fel úgy, hogy a gyermekek változatos mozgásos élményeket élhessenek át. A gyermekek középső csoporttól áttöltöznek olyan pólóba, amelyben, ha leizzadnak, a foglalkozás végén levehetik.

A tevékenység kezdetét a zene jelzi, amelyre a gyerekek folyamatosan bekapcsolódnak és különböző járásgyakorlatokat végeznek az óvodapedagógust utánozva.

A tevékenységek alkalmával törekszik az óvodapedagógus az egyhangúság és monotonia elkerülésére, keresi a változatosságot, hogy élvezzék a gyerekek a közös mozgástevékenységet.

A járásgyakorlatok zenéje lehet induló, és a zeneirodalomban található egyéb indulók a gyermekek tempójához igazodó népi és klasszikus zene.

A járásgyakorlatok mozgáselemei lehetnek pl.: egyenletes járás, helyben járás, párban járás kézfogással, járás térdemeléssel, járás dobbantással, hátra felé járás, járás különböző kartartásokkal, speciális járások, járás különböző alakzatokban – csiga, hurok, hullámvonalban, járás tárgyak kerülésével, járás kettős körben stb. A járásgyakorlatokat a gyermekek utánzásos tanulással végzik, követik az óvodapedagógus mozgását.

Futás, futógyakorlatok a gyermekek kondicionális képességét fejlesztik. Ezen belül a gyermekek alap állóképessége fejlődik, pl. a hosszabban tartó lassú és közepes iramú futások segítségével. A gyermekek reakciógyorsaságát a futógyakorlatok feladattal, futásból, akusztikus jelre irányváltoztatások, megállások, különböző testhelyzetek felvétele fejlesztik. A koordinációs képességeken belül a gyermekek téri tájékozódását jól fejleszti a futás irányváltoztatással, egyensúlyozási képességüket pedig a keskeny felületen végzett futások

fejlesztik a legjobban. Mindemellett gyakoroljuk a futás nemeket: a gyorsfutást, az egyenletes futást, helyben futást, belegyorsuló futást, váltakozó iramú futást. A futás feladattal sok gyakorlási lehetőséget ad a gyermekeknek pl.: tempóváltással, különböző alakzatban futással, irányváltoztatással, akadályok kerülésével és/vagy átlépésével.

A futójátékok sok örömet adnak a gyermekeknek, amelyeket az óvodapedagógus bátran kombináljon. Ebből is gyűjtsenek össze vagy 10-15 félélt, hogy a gyermekeknek változatos játékokat tudjanak felajánlani. A futójátékokat próbálják olyan kooperatív játékokká alakítani, ahol egymás segítése felszabadítja a gyermekek átváltozását. Pl.: a szoborjátékban a gyermekeket egymás megismétlése oldja fel a megdermedés állapotából. A kooperatív játékokból nem esik ki senki, nincs kirekesztés, nincs győztes és vesztes helyzet, a mozgásöröm áll a fókuszban.

A zenés gimnasztikai blokkok a mozgások, mozdulatok esztétikájára, és a mozgások ritmikusságának fejlesztésére koncentrálnak. Az együtt végzett nyakgyakorlatok (fejbiccentés előre-oldalra, fejfordítás jobbra-balra), kargyakorlatok (karlengetés, forgatás, hajlítás, karkeresztezés), törzsgyakorlatok (hajlítás, fordítás, körzés, döntés) és a lábgyakorlatok (szökdelések, guggolások, lábemelések, lendítések, körzések, nyújtások) gazdag mozgáselemeket adnak a zenés gimnasztikai gyakorlatok összeállításához. A zenés gimnasztikának szépségét meghatározza a jó zene kiválasztása, és az esztétikus kézi eszközök használata, amely lehet kendő, szalag, nagyobb zsebkendő mindkét kézen, fabot, párna, zászló, babzsák, labda, és a gyermekek és felnőttek által készített egyéb kézre húzható díszített kesztyű stb. Az óvodapedagógus válogasson a klasszikus zene gyöngyszemeiből határozott ritmusú menüetteket, táncokat pl. reneszánsz zenét, francia balettzenét. Különösen jó, ha ezek zongorán szólalnak meg. A zenei betéteket maximum 5 percesekre tervezze. Ezekből is minden óvodapedagógus készítse el IKT eszközeit, hogy ezeket bármelyik tevékenységhez felhasználhassa, és bármikor rendelkezésére álljanak.

Az óvodapedagógus kompetenciája, hogy IKT eszközökkel ezeket a zenét felvegye és minden tevékenység levezetéséhez biztosítsa. Készítsen magának legalább 10 darab 3-5 perces felvételt, hogy a zenét is variálhassa a járásgyakorlatokhoz.

A fő fejlesztő terület meghatározása és a gyakorlatok pontosítása után az óvodapedagógus találja ki a gyakorláshoz szükséges keretjátékot, hogy a gyermekek átváltozhassanak és játéknak éljék meg a többszöri ismétléssel járó gyakorlást. A fő fejlesztés gyakorlatát egészítse ki kiegészítő mozgáselemekkel, hogy egyszerre a teljes csoportot úgy tevékenykedtesse, hogy minden gyermek folyamatosan mozogjon. A várakozás ideje rövid legyen. A kiegészítő mozgáselemek egyszerűek, amit a gyerekek készségszinten ismernek. A tornaszerek úgy kerülnek elhelyezésre,

hogy jól érzékelteti a gyakorlás folytonosságát. Az óvodapedagógus az új vagy nehéz fő gyakorlatnál úgy helyezkedik el, hogy egyéni instrukciót, segítséget tudjon adni a gyerekeknek. A pedagógus a pontosan átgondolt szervezési feladatokkal eredményesebbé teszi a gyermekek mozgás fejlesztését.

A mozgásos játék egyetlen mozgásos tevékenységből sem marad ki, mert a játék lételme minden óvodás gyermeknek. Olyan játékokat alkalmazunk, ami kooperatívak tudnak lenni a gyerekek, ennek érdekében a régi játékokat átalakítjuk. A levezető mozgásos fantáziajáték a mozgástevékenységben arra szolgál, hogy a felfokozott mozgásos állapot után megnyugtatja gyerekeket. A varázsjáték alatt olyan kommunikációs szeretetteljes légkör megteremtésére törekszik az óvodapedagógus, amelyben megfogalmazzák a mozgásos együttlétben mi tetszett nekik.

- A legkisebb óvodásgyermek esetében kiemelt feladat a nagymozgások fejlesztése. A tornaszobában, a szabadban egyaránt felhasználunk minden kínálkozó alkalmat a kúszásra, mászásra, bújásra, egyensúlyozásra. A mozgásteret és eszközöket ehhez alakítjuk. A biztonságos együtt mozgáshoz szükséges alapvető szabályokat, az egymáshoz való alkalmazkodást az irányított mozgásos tevékenység során fokozatosan alakítjuk ki. Megismertetjük a gyerekeket futásgyakorlatokkal (pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformák gyakorlása).

Megismertetjük őket egyszerű ugrásokkal, ugrásgyakorlatokkal, előkészítő mozgásformákkal: szökdelések, fel-és lelépések, támaszugrások talajon. A mozgásos játékokkal a támaszgyakorlatok gyakorlására is mód nyílik (pl. csúszás, kúszás, mászás). A talajtorna elemei közül a test hossz tengelye körüli gurulással próbálkoznak. A kézi szerek közül a labdával való gyakorlatok mindig jó játékot jelentenek, sokoldalú felhasználása fejlesztő hatású. Dobásgyakorlatokkal ismerkedünk: pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás - elkapás, labda leütés- elkapás. Többféle kéziszert is felhasználunk (babzsák, maroklabda, hengerek, kendő, karika). Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minél több egyensúlyozó játékot játszassanak. Tartásjavító gyakorlatokat alkalmazunk a gerinc deformitás megelőzése érdekében.

A mozgásos játékanyag futójátékok, egyszerű fogójátékok begyakorlásából áll. Megszokják a mozgásteret, egymás kikerülését és a társaikkal való mozgást. Az óvodapedagógus helyes mozgása fontos minta ebben a korban. A gyakorlatokat, játékokat mondjuk, mutatjuk, együtt mozgunk a gyerekekkel, s igényeljük a pontos mintakövetést a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását. A tornaszobában mozgásra készítő eszközök állnak a gyerekek rendelkezésére.

- A nagyobb óvodás gyermekek természetes mozgásában a hangsúly még mindig a nagymozgások fejlesztésén van, többségének mozgása egyre koordináltabb, futásuk egyre biztosabb.

Az egyensúlyérzék fejlesztésére a szem-kéz, szem-láb koordinációjára, összehangolt működését segítő játékokra, játékos gyakorlatokra helyezzük a hangsúlyt. Az irányított mozgásos játékokban futásgyakorlatokat szervezünk (pl. futás több akadályon át fel-és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással). Az ugrásgyakorlatoknál különösen figyelünk arra, hogy ruganyosan végezzék. A le-és felugrásokat mélyugrással, távolugrással gazdagítjuk.

A dobásgyakorlatoknál kiemelt szerepet kapnak a célra irányított dobások, próbálkozunk a távolba dobással. A labdagyakorlatok fejlesztő hatását szem előtt tartjuk, így megteremtjük annak lehetőségét, hogy mind többen játsszanak a labdával.

Az irányított mozgásos játékok során a támaszgyakorlatokat (csúszás, mászás), talajon, szereken gyakoroljuk.

A talajtorna elemei a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlatával („a csikórugdálózás”) egészülnek ki. Az egyensúlyérzék fejlesztését a különböző testhelyzet - változtatásokkal, fordulatokkal, forgásokkal gazdagított mozgások végzése szolgálja - vonalon, vízszintes és rézsútos szereken.

A gyerekek próbálják az együttes, egyöntetű ritmusú gyakorlatvégzést. Az oldaliság megkülönböztetésénél kézszalagot használunk a jobb-bal oldal kifejezéseket. A gyerekek számára szervezünk speciális járás-és gimnasztikai gyakorlatokat a lábboltozat erősítése érdekében. Szabadidőben és rossz idő is lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy a mozgásos tevékenységben megismert mozgáselemeket gyakorolhassák.

- A legnagyobb, nagycsoportos óvodás gyermekek mozgása egyre összetettebbé válik. Már sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételgetnek. E korcsoportnál hangsúlyt kap az észlelés, az alaklátás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a finom motorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. A finommozgások fejlesztése érdekében gyakran tervezünk kisebb testrészekkel végzett mozgásokat (kéz, új, láb, lábujjak), a játékban gyöngyfüzés, varrás, szövés, babaöltöztetés, építés, barkácsolás. Különböző kézi szereket használunk (pl. szalag, botok, kisebb-nagyobb labdák, kendők). A különböző típusú futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakoroljuk a gyerekekkel.

Egyre több fogó, futó, ügyességi játékkal ismertetjük meg őket. Az irányított mozgásos tevékenység során a futás feladataiban megjelenik a tempóváltás: gyors – lassú futás, belegyorsuló futás. A futó, fogó játékok szabályai bonyolultabbak lesznek, sor és váltóversenyekkel egészülnek ki. Sorozatugrásokkal ismerkednek meg különböző magasságú, távolságú akadályokon át. Néhány lépés nekifutással gyakorolják a magas és távolugrást. A labdagyakorlatok labdavezetéssel, egykezes alsó-és felső- célzott irányú dobásokkal bővülnek. A talajtorna elemeit változott körülmények között, szereken gyakorolják (gurulóátfordulás, test hossz tengelye körüli gurulást, és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást). Az egyensúlyozást gyakorolják, kar-és lábmozgásokkal összekötve padon járással.

A különböző mozgásos szervezeti formák alkalmazása a gyermekek mozgásszükségletének és mozgásfejlesztésének biztosításáért

Az óvodapedagógus a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítja. Az irányított mozgásos tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg, differenciált formában, mindenkinek járó egyéni segítségnyújtással. A mindennapi testedzés: a kocogás, a futás mindhárom korosztály edzését szolgálja. A kocogás, futás mennyiségéről a gyerekenként a csoportnaplóban félévenként a távot rögzítik.

A csoportban dolgozó két óvodapedagógus az irányított tevékenységhez éves tervet készít, melyből hetenként elkészíti a tevékenység mozgásanyagát.

A tevékenység szervezése sokféle lehet, főleg vegyes csoportok esetében. Ez az óvoda szabad döntése lehet.

A program a mindennapi testedzés ajánlata a kocogás, futás mindhárom korosztály részére. A futás mennyiségét a gyermekek képességeihez igazítva a feljegyzésben rögzíti. A gyermekeknek joguk van, (ha elfáradnak, rosszul érzi magukat), kevesebbet futni, vagy nem futni, amit megbeszélnek a felnőttel.

Hetente kétszer zenés mozgásos percekkel gyakorolhatják a gyermekek a ritmusra történő mozgást. Itt az óvodapedagógust utánozva 3-5 perces klasszikus zenére kitalált mozgásimprovizálást közösen végeznek. A kisebbek csak próbálkoznak az utánnézéssel. A szabad mozgásra minden nap lehetőséget biztosítunk a csoportszobában, tornaszobában, só szobában, só barlangban és az udvaron.

Az óvoda szervezhet speciális mozgásfejlesztést azoknak a gyerekeknek óvodai vagy csoportszinten, akiknek lábboltozat erősítő tornára van szüksége.

Ha a tehetség ígéretet a beválogatások, során, a mozgásos területen, átlagon felüli adottsággal rendelkeznek, az óvoda szervezhet nekik testi-kinesztetikus tehetségműhelyt. Ennek neve óvodánkban: labdázó műhely. A műhelyvezető a programját úgy állítja össze, hogy ráépüljön az óvodai fejlesztésre, de ugyanakkor magasabb szintű képességfejlesztést biztosítson a gyermekeknek. A tehetséggondozó műhelymunka óvodai szinten a heti rendbe beépített időkeretben kerül megszervezésre.

Az óvodapedagógus kiemelt feladata a differenciálás, mivel a gyermekek alapkészségei között nagy különbségek mutatkoznak. A differenciált tevékenységekbe a különböző helyi sportszervezeteket bevonjuk. A differenciálásra szükség van a segítségadás mértékében, módjában, a foglalkoztatás módjában, a foglalkoztatási formában, a csapatok összeállításában, eszközadásban stb. Ezzel biztosítja a minden gyermeknek kijáró egyéni fejlesztést. Az a fontos, hogy a mozgás igazi felfrissülést, felüdülést nyújtson a gyermekeknek és elősegítse egészséges életmódjuk alakítását.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a tevékenység során

A mozgásos élmények által kiváltott kommunikáció a gyermekek szükségleteinek, kívánságainak szóbeli megfogalmazása, hogy milyen változatos lehetőséget kínál a mozgás, mozgásos játék. A járásgyakorlatok után végzett zenés gimnasztika mozgáselemeiben megerősödik a nem verbális kommunikáció, amelyet az óvodapedagógus generál az utánzásos helyzettel. Az érkező ingerek közül, megragadja az a figyelmét, amelyek érzelmileg közel állnak a gyermekekhez, s melyet a zene erősen támogat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

A gyermek ismeri:

- Az irányokat
- A természetes hely és helyzetváltoztató mozgásokat alkalmazó játékokat
- A mozgástevékenység szokás és szabályrendszerét
- A mozgáshoz használt eszközök helyes fogását.

A gyermek képes:

- Térben tájékozódni, irányokat betartani.
- Harmonikusan, összerendezett ütemtartással járni.
- A zenés gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan, jó testtartással végezni.
- Öt percig kocogni, futni, jól koordinált futómozgással.
- Csúszni, kúszni, mászni különböző szereken is.

- Helyben labdát vezetni, kislabdát távolra és célba eldobni.
- Az ugrásokat talajra érkezéskor fékezni.
- Kitartó, pontos feladatvégzésre.
- Kooperatív játéokra.
- Mozgáseszközök előkészítésére, elrakására.

A gyermek attitűdjére jellemző:

- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékban.
- Élvezi és tetszik neki a zenés gimnasztika szépsége.
- Élvezi a futást, kocogást.
- Szeretettel segít a kisebb, vagy mozgásfejlődésben elmaradt társainak.
- Figyelmesen együttműködik társaival a mozgásos tevékenységben.

3.6. A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja:

A gyermekek közvetlen, majd tágabb környezetének felfedezése során pozitív érzelmi viszonyának alakítása a természeti, emberi és tárgyi értékek iránt. Ezáltal ismerje meg szülőföldjét, annak helyi hagyományait, szokásait, a családi kultúra értékeit, hogy annak szeretetére, védelmére folyamatosan befogadóvá tudjon válni.

A környezet felfedezése, kutatógatása, vizsgálódása közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli ismeretének gazdagítása, tapasztalatainak rendezése, melyet más körülmények között is fokozatosan alkalmazni tud. A gyermekek elemi ismeretének megalapozása a szülők segítségével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető, valós, helyi környezeti témakörök összeállítása, természetes helyzetben történő élmény és tapasztalatszerzés biztosítása, amely számukra sokféle matematikai összefüggésben megvizsgálható, felfedezhető és feldolgozhatóvá válik.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése az átélt élmények, a közvetlen tapasztalatok, vizsgálódások, kísérletezések és azok feldolgozása során.
- A tevékenység megszervezése, differenciált szervezeti formáinak megteremtése és a művészetek integrálása az intellektuális érzelmek gazdagítása érdekében.

3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető, valós, helyi környezeti témakörök összeállítása, természetes helyzetben történő élmény és tapasztalatszerzés biztosítása, amely számukra sokféle matematikai összefüggésben megvizsgálható, felfedezhető és feldolgozhatóvá válik.

A Zöld óvodai címmel rendelkező óvodaként előtérbe kerülnek a környezet tevékeny megismertetése terület esetében, a Zöld óvodai tartalmak. A nevelőtestület által elfogadott a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakításának ajánlásával rendelkezünk.

Az óvodába kerülő legkisebb gyermekeket elsősorban ismerkedjenek meg az óvodával, az ott dolgozó felnőttekkel. Az óvodapedagógus mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyermekek megszeressék az óvodájukat és a benne dolgozó felnőtteket. Esztétikus, melegséget, szeretetet sugárzó környezettel várjuk, elősegítve mielőbbi beilleszkedésüket, az óvoda elfogadását, megszeretését. Az óvodapedagógus a féléves beszoktatási folyamatban olyan projektjellegű témakörökre tervez, amelyek segítik a gyermekeket közel hozni egymáshoz és az egyéni értékeiket megismerni. Ehhez jó élményszerző és tapasztalatgyűjtő lehetőségeket keres a csoport

képességeinek és a lehetőségek figyelembevételével. Először a közvetlen környezettel ismertetjük meg őket, érzékeljük annak esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát. Ezután az óvoda közvetlen környezetével ismerkedünk. A rövid séták során megfigyeljük az óvoda utcáját, épületeit, az ott található intézményeket, az ott élő embereket, az állat-és növényvilágot. Ha művészeti érték van az óvoda utcájában, gyakrabban nézegessék meg a csoportok, hogy tudják megérezni a rácsodálkozás „ah” élményét. Fedezzék fel a környezet formáit, nagyságbeli jellemzőit, azok számosságát, mennyiségét is. Figyeljük az időjárás változásait, erre mindennap az óvoda udvarán lehetőség nyílik, figyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, az időjárás változásait, hatását az öltözködésre. Minden alkalommal felhívjuk a gyermekek figyelmét környezetünk védelmére. A természet kincseit őrző sarkot az élményszerzés során gyűjtött levelekkel, termésekkel, kövekkel gazdagítjuk. Ezeket a csoport környezeti térben elhelyezzük, az anyagokat később közösen hasznosítjuk: pl. bábkészítés, játék, csoportszoba díszítése. A gyermekek az évszakok jelenségeit, az időjárás változását folyamatosan. Az évszakok változásaiból szerzett tapasztalatainkat felhasználva albumot készítünk, amihez közös gyűjtőmunkát végzünk a gyerekekkel a fotókból, amit a téma feldolgozása során készül.

Az óvodai kertben az évszakoknak megfelelő kerti munkákat végezzük: lombseprés, talaj előkészítés a virágládákban, virágmagültetés, palántázás, locsolás. Az erdei óvodai program keretében a nevelési évben szervezünk a legnagyobb óvodásaink számára túrát (Sóderos vagy Mátra), amennyiben anyagi fedezetét sikerül megteremteni. Ennek megszervezése közös feladat, vállalt tevékenység a zöld óvodai tartalomban. Amennyiben mégsem sikerül, akkor a közeli kastélyparkban mennek el az óvodások. Az állatokat, lehetőség szerint természetes környezetükben ismerjük meg. Nagyobbak a városi állatsimogatóba látogatnak és a múzeumpedagógiai foglalkozásokon is részt vesznek. Nyitott szemmel járunk az óvoda udvarán, megfigyeljük a bogarakat, rovarokat, madarakat. Madárbarát óvoda címet már kettő alkalommal megkapta óvodánk. Így hangsúlyt fektetünk erre, a téli időszakban folyamatosan etetjük a madarakat: madáretetőkbe közösen helyezzük el a gyermekek által hozott magvakat, nyáron a kihelyezett madáritatók feltöltésére figyelünk. Fontos számunkra a rendszeresség!

Vegyes csoportokban a környezet témakörök feldolgozása egy- kéthetes időkeretben, de az élmény és tapasztalatszerzési lehetőségeket, valamint a feldolgozási módszereket az óvodapedagógus differenciáltan, számukra könnyen érthető módon bontja le. Az óvodapedagógus projekt jellegű tapasztalat és élményszerző sétákat szervez a projekttémához kapcsolva, az óvoda tágabb környezetébe a nagyobb óvodások számára. Nézegetünk családi képeket, beszélgetünk a családról, családtagokról, a Mi családfánkat folyamatosan újítyák.

A táplálkozás, mozgás, az egészséges életvitelre gyakorolt összefüggéseit projekt formában tervezi az óvodapedagógus az életkori sajátosságok szem előtt tartásával. Beszélgetünk a családról. (Karácsony, Anyák napja,). A gyermekek szívesen hoznak családi fotókat, melyek alkalmat adnak a közös, meghitt beszélgetésekre, a bátortalanabb gyermekek kitérülésére. Beszélgetünk a szülők foglalkozásáról, közösen ellátogatunk az óvoda közvetlen közelében lévő üzletbe, orvosi rendelőbe, védőnői tanácsadóba, gyógyszertárba stb. Az így szerzett tapasztalatokat, élményeket felhasználják játékaikban a közösen gyűjtött és készített eszközök segítségével.

A projekt befejezéseként a csoport öltözőjében a gyűjtőmunkában feldolgozás során létrehozott és átélt élményekből kiállítást szervezünk, albumokat készítünk közösen. Ehhez digitális eszközök használata szükséges.

Elemi ismeretek megszerzése érdekében projekt témában tervezzük meg a környezetünkben megtalálható járművekről, azok csoportosításáról, a gyalogos közlekedés szabályairól.

Óvodánk Zöld Óvoda címet többször elnyerte így külön kiemelt témakörünk a természet jeles napjainak megrendezése. Ezek: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja. Ezeken a rendezvényeken az óvoda minden gyermeke bekapcsolódik. Óvodapedagógusok játékos, interaktív tevékenységeket szerveznek az óvoda épületében, vagy udvarán. Fontos, az élhetőbb világért szólnak ezek a rendezvények. Ellátogatunk a Zagyva-partra, megfigyeljük a vízpart élővilágát. Ismerkedünk a gyógyfűvekkel, a mezei virágokkal a vadon termő ismertebb növényekkel (bodza, csipkebogyó, kökény, kamilla). Egyszerű vizsgálódásokat végzünk a növényekkel, talajjal, vízzel. Többször átéljük az értem, nézzétek sikerült, vajon mi lesz, izgalmas pillanatok formájában, a felfedezések AHA élményhez juttatják őket. A humoros felfedezések a humor befogadjává formálják gyermekeket. Folyamatosan gyűjtjük a természet kincseit a természetsarokba, Évszak-albumokat készítünk közösen. Gondoskodunk az óvodában elhelyezett akvárium lakóiról.

Ágakat hajtunk, magvakat csíráztatunk (Borbála, Luca nap), figyelemmel kísérjük a növények fejlődését, annak szakaszait. A téli időszakban lehetővé tesszük, hogy a gyermekek rövid videofilmeket nézzenek a vadon élő állatokról. Beszélgetünk a környezetünkben látható, található különböző formákról, nagyságbeli mennyiségbeli jellemzőkről. A környezet megismerése során matematikai tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

A gyerekekkel ellátogatunk a Múzeumba, a Galériába, a Városi Művelődési Házba és Könyvtárba. Ez a helyi közösségi értékeit, helyi érdekű lokálpatriotizmus megerősítését segíti. A gyerekekben felébreszteni a művészetek iránti érdeklődést, hiszen ezeken a helyeken,

közvetlenül jutnak esztétikai élményekhez. Az óvodapedagógus a nevelési év elején kidolgozza éves tervezetét, figyelembe véve a zöld óvodai tartalmakat és a környezettudatosságra nevelés szempontjait. A tehetséggondozó műhelyvezető óvodánkban, a Palánta műhelyben óvodai szinten tervezett műhelyét hetente egy alkalommal, heti rendbe beépített időkeretben tartja.

A tevékenység megszervezése, differenciált szervezeti formáinak megteremtése és a művészetek integrálása az intellektuális érzelmek gazdagítása érdekében

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében, kis létszámú csoportokban, páros munkaformában és egyéni fejlesztéssel történik, a gyermekeket elosztva, hetente három alkalommal. Az élmény és tapasztalatszerzések a délelőtti udvari életbe, az élmények feldolgozása a délelőtti csoporttermi játékba integrálódnak. A témák feldolgozásához a projekt módszert is alkalmazzuk. Ez egy sajátos tapasztalási formát jelent, melynek középpontjában egy probléma áll. A módszer elősegíti a gyermek önálló vélemény alkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. A projekt befejezése kiállítással zárul, ahol a szülők megtudhatják, mi-mindent gyűjtöttünk és hogyan dolgoztuk fel a projekt témáját. Minden projekttemában kezdeményezünk konkrét, otthoni gyűjtőmunkát. Vegyes csoportokban az élmény és tapasztalatszerzés legyen közös a kicsikkel, viszont a téma feldolgozásában való részvételüket a gyermekek képessége döntse el. Az óvodapedagógus 2-3 hetes intervallumban alakítja ki a teljes projekttemakör levezetését, feldolgozását. A gyermekek az óvodapedagógus segítségével egy projektfalon tervezzék meg a naponkénti tennivalókat. Az élményszerűséget az óvodapedagógus tovább fokozhatja, ha művészeti kiegészítésekkel gazdagítja az élményszerzés időszakát.

A délutáni óvodapedagógus megérkezése után a délelőtti óvodapedagógus 8-10 gyerekkel megfigyelteti a tervezett témát. Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére az ebéd előtti öltözködési idő, a gyűjtemények közvetlen megnézése és az évszak-albumok összeállítása ad lehetőséget.

Az óvodapedagógus a projekttemák feldolgozásában nagy hangsúllyal tervezi meg a logikus gondolkodáshoz szükséges gondolkodási műveletek sorát, mint a megnevezés, párosítás, felsorolás, kiválasztás, bizonyos sorrend kialakítása, összehasonlítás, megkülönböztetés, azonosságok, hasonlóságok, következtetések, analízis, szintézis, mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli jellemzők tudatos gyakorlásának lehetőségeit. Érdekes eszközök használata a feldolgozás során biztosítja a logikai műveleti sorok alkalmazását. A projektterv második hetében a projekthez kitalált fejlesztőjátékokat alkalmaznak, saját készítésű eszközökkel, ami lehet újra hasznosított anyagból is. A művészetek integrálásával gazdagítva teszi teljessé az adott projekttemát. Minden feldolgozandó témához tervez egyéni, páros mikro

csoportos fejlesztő játékot, amely az egyéni képességek tudatos fejlesztését szolgálja. A megkedvelt fejlesztő játékok bekerülnek a gyermekek szabad játékába. Egy-egy témához kapcsolható irodalmi, zenei, képzőművészeti, iparművészeti, népművészeti vonatkozások.

Az infokommunikációs eszközöket, a témához kapcsolódva indokoltan alkalmazza és beépíti az óvodapedagógus a tevékenységek tervezése és megvalósítása során. A Digitális Okos játék Óvodásoknak a párhuzamos tevékenységként alkalmazza a mindennapokban.

A projektszerű tanulás megkívánja az óvodapedagógus tervezőtevékenységét, amelyet egész évre, évszakonként gondol és tervez végig, vázlatot készít a tudatos levezetéshez.

A gyermekek kommunikációs képességének fejlesztése a problémák azonosítása, megoldása, az átélt élmények, a közvetlen tapasztalatok feldolgozása során tervezett vizsgálódások, kutakodások, kísérletezések tervezésével

A kiscsoportos problémafelvetések, élmény és tapasztalatszerzések, témafeldolgozások lehetőséget adnak a gyermek óvodapedagógus, gyermek-gyermek személyes okfejtő, összefüggéseket kereső beszélgetésére. A beszélgetés természetesen akkor lesz fejlesztő erejű, ha az óvodapedagógus kérdésfeltevése verbális megnyilatkozásra ösztönöz. Olyan kérdéseket tegyen fel és olyan válaszokat adjon, amelyek biztonsággal segítik az új ismeretek, fogalmak, fogalomkörök kialakulását, ezek helyes szóbeli megfogalmazását. A változatos kérdések vonatkozhatnak adatok, tények megállapítására, problémafelvetésre, feladatok értelmezésére, fogalom megnevezésre, ok-okozati összefüggések felfedezésére, szó jelentésének ismertetésére. Az óvodapedagógusnak arra kell ügyelnie, hogy kérdései ne tartalmazzanak olyan fogalmakat, amelyek jelentéstartalmával a gyermek nincs tisztában. Fontos, hogy minden gyermekre figyeljen, a beszélgetésben a gyermek minden kérdésre hiteles, érthető pontos választ kapjon. A projektjellegű szervezeti formák kiválóan segítik a gyermekek szókincsének gazdagítását. Az óvodapedagógusnak arra kell törekednie, hogy minél több lehetőséget adjon a spontán beszéd formáinak széles körű gyakoroltatására, a metakommunikáció egyre változatosabb megoldásaira, az összefüggő beszéd alkalmazására. A projektek tele vannak matematikai, logikai összefüggésekkel mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek-óvodapedagógus személyes beszélgetésre a gyermekkel. A projektekben tudatosan gyakoroltassa a gyermekekkel a matematikai kifejezéseket, tő és sorszámneveket, határozatlan számneveket, a halmazok összehasonlítását, szín, forma, helyzet, számosság szerint, becsléssel, párosítással, több, kevesebb, ugyanannyi meghatározásával. A projektek feldolgozása során sajátítsák el a gyermekek a relációs szókincsét. Fedezzék föl, ismerjék meg a sík és térmértani kifejezéseket, kör, téglalap, négyzet, gömb, téglatest, kocka, nyitott és zárt vonalakat, szimmetrikus alakzatokat. A gyermekek beszédészlelése és

beszédmegértése záloga lesz annak, hogy szókincsükbe minél több matematikai kifejezés bekerüljön, Minden gyermekre oda tudunk figyelni, minden kérdésre meg tudunk válaszolni. Ez a szervezeti forma jól segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés. A gyermekek között erősödjön a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos megbeszélése. Az óvodapedagógusnak lehetővé kell tenni, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A fejlődés várható jellemzője az óvodáskor végén

A gyermek ismeri:

- a tevékenységhez szükséges viselkedés alapvető szabályait.
- azokat a magatartási formákat, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- a gyalogos közlekedési szabályokat.
- a környezetében lévő művészeket, mestereket, esztétikai alkotásokat.

A gyermek képes:

- különbséget tenni az évszakok között, napszakok között.
- megszámolni bármit legalább 10-ig, azokat mennyiség, nagyság, forma, szín szerint rendezni és összehasonlítani.
- az irányokat és a szófajokhoz társuló igekötőket, névutókat pontosan alkalmazni.
- betartani a gyalogos közlekedés szabályait.
- élményeit kontextusos helyzetben elmondani.
- a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető módon beszélni.
- az alapvető viselkedési szabályokat betartani.
- önállóan, otthonosan mozogni az óvoda egész területén.

A gyermek attitűdjére jellemző, hogy:

- szereti a környezetét, gyönyörködik szépségében.
- örömmel ismer rá a környezetében lévő intézményekre, szolgáltató üzletekre, művészeti alkotásokra, azokra az emberekre, akiket ott megismert.
- szeretettel beszél azokról a háziállatokról, amelyekhez személyes kapcsolata társul.
- törekszik azoknak a magatartási formáknak, szokásoknak betartására, amelyik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- élvezettel nézi a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült videó felvételeket, fotókat.
- érdeklődő, szívesen beszélget, kérdez a felnőttektől, társaitól egyaránt.
- fontosnak tartja a gyalogos közlekedés szabályait, amelyet igyekszik betartani, betartatni a kisebbekkel.

3.7.Munkajellegű tevékenységek

A tevékenység célja:

A gyermeki munkajellegű teendők megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok alakítása, amelyek pozitívan befolyásolják gyermekek munkához való viszonyulását.

A sokféle munkajellegű teendők, tevékenységek biztosításával a gyermekek jussanak el odaig, hogy szívesen és örömmel végzik a munkafeladatokat.

A gyermekeknek a munkavégzéshez szükséges képességeik kialakulhassanak, ami közben formálódhat önálló felelősségük, társas együttműködésük, kooperatív, egymásra figyelő munkavégzésük.

Az óvodapedagógus feladata:

- A felnőttek mintáján keresztül a gyermekek pozitív beállítódásának, viszonyulásának megalapozása a munkajellegű tevékenységekhez.
- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek biztosítása, munkafolyamatainak megismerése, azok feltételeinek megteremtése.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a munkajellegű tennivalók elvégzése során.

A felnőttek mintáján keresztül a gyermekek pozitív beállítódásának, viszonyulásának megalapozása a munkajellegű tevékenységekhez.

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd később a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később pedig teljesen önállóan, öntevékenyen vesznek részt benne, az óvodapedagógus sugalmazó, bátorító és elismerő szeretetével. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással egybeeső munka-és munkajellegű játékos tevékenység. A gyermeknek mindenben a felnőtt a mintaképe. Az óvodai életben pedig az óvodapedagógus. A gyermeket engedje magához közel, hogy lássa, mit tesz. Az is hatékony eszköze az attitűdformálásnak, ha az óvodapedagógus elmondja mit, miért csinál. A gyermek hamar kéri, hadd csinálja ő is, ez az a pillanat, amikor az óvodapedagógus lelkesítse a gyermeket a munkafolyamatok megismerésére, begyakorlására. Az óvodapedagógus tudatosan úgy kommunikál, hogy az óvodában meg kell becsülni, értékesnek kell tekinteni más munkáját. Az óvodában dajka néni igényes munkájának eredménye a patyolat tiszta csoportterem. Ez az óvodai szemlélet tudja három éven keresztül megalapozni a gyermekek pozitív beállítódását, a magukért és másokért végzett teendők, feladatok elvégzését, amit örömmel és szívesen vállalnak.

Különböző típusú munkajellegű tevékenységek biztosítása, munkafolyamatainak megismerése, azok feltételeinek megteremtése.

A gyermeki munkajellegű teendők bevezetése az óvodapedagógusoktól közös, tudatos, tervező és szervezőmunkát igényel, amit egy csoport irányítása esetében a két óvodapedagógusnak nagyon precízen végig kell gondolni a dajka néni bevonásával. Közös a legpraktikusabb munkafolyamatokat dolgozzák ki, amit a gyermekek könnyen elvégezhetnek. Mindegyik munkafajta bevezetését előzze meg a fenti végiggondolás, mert ez a záloga minden munka eredményességének. A másik kiemelt feladat a munkafajtákhoz szükséges eszközök beszerzése vagy elkészítése. Amelyeknek eszközfogásait meg kell beszélni a gyerekeket nevelő felnőttekkel, hogy mindhárman azonos mintát adjanak a helyes eszközhasználatról, a munkamenet sorrendiségéről. Az óvodapedagógus először minden gyermekkel egyenként végezze el a munkafolyamatokat, vegye észre, mit tud a gyermek könnyen elvégezni, miközben szükséges segítséget adni ahhoz, hogy megtanulhassa azt önállóan elvégezni. A gyermekeknek csakis a bátorítással, buzdítással segítsen, így minél többször át tudja élni az „én már erre is képes vagyok” sikerélményt, amely a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét is magába hordozza.

Az Óvodáskorban előforduló munkatevékenységek: önkiszolgálás; közösségért végzett tevékenységek egyik kiemelt formája a naposi munka, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások, növényápolás és állatgondozás.

- Az óvodába lépéstől kezdve az óvodapedagógus indítsa el az önkiszolgálás munkafolyamatait a gyermekek öltözködésében, tisztálkodásában, étkezésében, játékhasználatában. Ezekben alkalmazza a szokástanulás módszerének eredményes bevezetését. Ebben a munkajellegű tevékenységben el kell érünk, hogy a gyermek minél hamarabb a maguk kiszolgálásában önállóvá váljanak.
- A közösségért végzett tevékenységek egyik kiemelt formája a naposi munka. Melyet az óvodapedagógusoknak nagyon átgondoltan szükséges bevezetni. Az óvodapedagógus a naposi munkát bármelyik tevékenységben alkalmazhatja, úgy variálhatja a munkafeladatokat, hogy az a nyugodtabb óvodai élethez hozzájáruljon. A naposi munka kidolgozását a csoportban dolgozó felnőttek közösen tervezzék meg, hogy a kialakított szokásrendszerét azonosan értelmezzék, alkalmazását azonos módon segítsék és támogassák. Ezeket a típusú feladatokat csak nagyobb gyerekekre bízák.

A gyermekek étkezésének differenciálását jobban elősegíti az önkiszolgálás. Ezért a naposi munkával kombinálva érdemes használni. Így csak egy-egy napot kell jelölni a reggeli és a délutáni folyamatos étkezésekhez. A déli étkezésnél is csökkentené a

naposok feladatát, de így bővíteni lehet az alvás előtt teremrendezés teendőivel a feladatkört. Ezzel elérhetjük, hogy az udvari életben részt vehetne minden 4-5-6-7 éves gyermek a kocogás, futásban, mert nem kell előbb bemenni az udvarról. A program javasolja, hogy különböző játéktereknek, kuckóknak legyenek naposai, mivel minden kuckóban ott vannak az összes eszközök az irányított tevékenységekhez is. A játékeszközök visszaviteléhez, helyére tételéhez fontosak lennének a segítő kezek, főképpen a vegyes csoportok esetében.

Figyelemmel kísérjük a környezetünkben előforduló madarakat, gondoskodunk róluk.

- A nagyobb óvodások önállóan és önként végzik a naposi vagy felelősi munkát, közösen eldöntik a munka megosztását. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek és segítenek a rend helyreállításában. Önálló vállalás alapján végzik el az alkalomszerű munkákat. A környezetszépítésben, díszítésben, játékok javításában, tisztításában, vitamin- saláták készítésében szívesen vesznek részt.
- Segítenek a kicsik öltöztetésében, cipőhúzásában, ruhájuk rendbetételében. A természet sarok gondozásában nagyobb önállóságot biztosítunk számukra, ők is ültetnek virágokat, magokat, azokat gondozzák, terméseket gyűjtenek. A kiskertben, az udvaron nekik megfelelő szerszámokkal önállóan dolgoznak. Ősszel segítenek a falevelek összeszedésében, télen a járdák söprésében, tavasszal és nyáron a lenyírt fű összegereblyezésében. Télen gondoskodnak a madarokról. Ünnepekre apró ajándékokat, meglepetéseket készítenek a kisebbeknek, a felnőtteknek, vendégeknek.

A munkajellegű tevékenység alakítja a közösségi kapcsolatokat, kötelességteljesítésre ösztönzi a gyermekeket.

A gyakori dicsérettel elismeréssel érjük el, hogy a gyerekek szíves vegyenek részt a munkában!

Az óvodapedagógus a munkajellegű tevékenységeket évszakonként tervezi meg és elemzi, értékeli az eredményeket. Az óvodapedagógus fejlesztő értékelése folyamatos a gyermekek munkavégzése során, hogy azzal is megerősíti bennük a munka fontosságát, a gyermekek munkához való pozitív viszonyát, munkaszeretétét.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a munkajellegű tennivalók elvégzése során.

A beszéd és kommunikációs képességek fejlesztésének számos lehetőségét kínálják a munka jellegű óvodai teendők, melyek a gyermek – óvodapedagógus, a gyermek – dajka, gyermek – gyermek közötti kapcsolatteremtő, megismerő, együttműködő kommunikatív helyzet.

Az önkiszolgáló tevékenységek fokozzák a gyermekek beszédaktivitását, közlékenységét, mert sokszor még segítségre szorulnak vagy meg szeretnék tanulni a munkafolyamatot az étkezési, öltözködési, tisztálkodási szokásokat. A felnőtt – gyermek folyamatosan bizalmi viszonyra

épülő, elmélyülő érzelmi kapcsolata lehetővé teszi, hogy a gyermekek nyitottak legyenek az új információk befogadására. Ugyanakkor késztetést is érezzenek legkülönbözőbb gondolataik, élményeik, vágyaik, tudakozó kérdéseinek megfogalmazására. A gondozás bensőséges együttlétében kialakuló beszélgetés alkalmat ad a beszédformák gyakorlására, a változatos beszédfordulatok alkalmazására.

A munkajellegű tevékenységekben gyakran előforduló beszédszituációk: udvarias megszólítás formái, ténymegállapítások, tényközlések, kérdések. Ha az óvodapedagógus azt szeretné, hogy megkedveljék a munkajellegű tevékenységeket a gyermekek, akkor nem maradhat el a buzdítás, dicséret, bizalomelőleg gyakori biztosítása. A naposi munka több gyermek együttműködését várja el. Ebben a munkában a gyermek – gyermek közötti beszédszituációknak a gazdagítása jelenik meg és ad komoly fejlesztési feladatokat az óvodapedagógusoknak.

A segítség az óvodapedagógusoknak és felnőtteknek, a megbízatások, a növény és állatgondozás típusú munkákat nagyon szeretik a gyermekek, mivel a felnőtt – gyermek között jön létre, és a felnőtt óvó, védő, gondoskodásával folyik. Ezek a közös munkák az óvodapedagógus és/ vagy dajka modell értékű, utánzásra készítő viselkedésüknek eredménye. Az óvodapedagógusok használják ki ezeket a szituációkat a beszéd és kommunikációs képességek fejlesztésére, gyakorlási lehetőségként.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermek ismeri:

- A munka jellegű feladatokhoz szükséges eszközöket, és azok használati módját.
- A munkafolyamatok és azok szabályait.

A gyermek képes:

- Az önkiszolgáló teendőit önállóan elvégezni.
- Közös, kooperatív módon dolgozni párban és mikro csoportban.
- A naposi munkát közös megegyezéssel, kooperatív módon, igényesen teljesíteni.
- Az egyéni megbízatásokat felelősségteljesen teljesíteni.
- Közreműködni a növények és állatok igényes gondozásában

A gyermek attitűdjére jellemző, hogy:

- Örömmel dolgozik társaival.
- Szívesen teljesíti kötelességeit, és boldogan újságolja szüleinek a munkavégzéseinek eredményeit.
- Szeretettel elfogadja a felnőttek tanácsait.
- Munkafolyamatokban szívesen segít a rászoruló társainak.

4. KIEMELT DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉSEK

4.1.A gyermekek egyéni fejlesztése

A fejlesztőpedagógia, a reformpedagógia, a gyermektanulmányok bizonyították, hogy nem elég a gyermekeket minden tevékenységben együtt, ugyanazon tartalommal és feladatokkal fejleszteni, mert minden gyermek más, más személyiségjellemzőkkel, fejlettségi szinttel képességstruktúrával rendelkezik. Érzékeljük, hogy a hátrányok leküzdése, de akármilyen elmaradás esetében is az egyéni fejlesztésekre szüksége van minden gyermeknek. Ezért a tevékenységekben tudatosabban kell differenciálni a tartalmakat, feladatokat, módszereket, eszközöket, hogy hatékonyabbá váljon fejlesztés.

A programunk célja:

A gyermekek olyan egyéni fejlesztési rendszert biztosítson, amely minden gyermeknek a fejlődését félévenként nyomon követi, majd az eredmények függvényében a gyermeknek egyéni fejlesztési tervet készít és biztosítja a napi program napirendjében a fejlesztési lehetőségek időkereteit.

Továbbá célja, hogy minden szülőnek félévenként a gyermeke fejlődéséről és fejlesztés eredményéről részletes tájékoztatást adjon.

A nevelőtestület feladatai:

A gyermekek egyéni fejlődésének és fejlesztésének folyamatszabályozása szerint a nyomon követéshez szükséges dokumentumok előkészítése, a gyermekek megfigyelésének elindítása, a fejlettség mutatóinak folyamatos rögzítése, valamint a gyermek egyéni fejlesztést tervének elkészítése, a fejlesztés beindítása, elvégzése és annak értékelése.

A szülők korrekt, empatikus tájékoztatása a gyermekek megfigyeléséről és a fejlesztések tapasztalatairól. Az óvodai szinten működtetett Gyermekek egyéni fejlődését, fejlesztését segítő szakmai team munkájában aktív együttműködés megteremtése.

A gyermek egyéni fejlődésének és fejlesztésének folyamatszabályozása szerint a tennivalók értelmezése

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációk a programban dolgozók részére rendelkezésre állnak. Melyet a gyermekcsoportban felvett gyermekeknek, személyre szólóan elkészít az óvodapedagógus, egy dossziében. A dokumentumok sora a gyermekek anamnézisével kezdődik, amit az első családlátogatáson a szülővel együtt töltenek ki az óvodapedagógusok. Ez kiválóan elindítja a felelősségteljes közös munkát, amely a gyermek folyamatos, tudatos egyéni fejlesztéséről szól. A gyermekek befogadási időszaka a programunk alapján decemberig tart.

Ez nem addig tart míg a gyermek sír, hanem addig, amíg megismerkedik az óvodai élet szokásaival, teendőivel, a Napsugár óvodában dolgozó

felnttekkel. Erre kiváló lehetőségek van a vegyes csoportokban, mert ott mintát kap ehhez a nagyobb óvodásoktól. Az óvodapedagógus december végéig kitölti a gyermekről a befogadási időszakról szóló formanyomtatványt. A gyermektükör első félévi fejlődési mutatóit, bejegyzéseit kitölti, és elkészíti az 4-5-6-7 éves gyermekeknek az egyéni fejlesztési tervet. A fejlesztés április végéig tart, ennek eredményeit rögzíti az értékelésben. 4-5-6-7 éves gyermekeknek év elején a gyermekek fejlődési mutatóit szeptemberben egyénenként megfigyelik az óvodapedagógusok. Októberben elkészíti az egyéni fejlesztési terveket. A második félévi fejlődési mutatóit az előzőhöz viszonyítva értékeli, és csak azokon változtat, ahol kimutatható. Az értékeléseket május végéig rögzíti a dokumentumban. Egyéni beszélgetés keretében a szülőkkel ezt meg tudja beszélni az óvodapedagógus. A szülő aláírásával igazolja, hogy a dokumentumot látta és megismerte.

A gyermekek egyéni dokumentumaiban a szakértői bizottság vizsgálati megállapításait, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait, az óvodapedagógus figyelembe veszi és rögzíti. Ehhez mellékeli a szakértői bizottság felülvizsgálat megállapításait.

Fontos a szülők korrekt, empatikus tájékoztatása a gyermekek megfigyeléséről és a fejlesztések tapasztalatairól.

Az egyéni fejlesztés folyamat szabályozásában minden félév zárásaként a szülő tájékoztatása a gyermek fejlődéséről. A gyermek dokumentumait kezeli, megfigyeléseket, feljegyzéseket elvégzi az óvodapedagógus.

Az egyéni megbeszélések alkalmával, a kitöltött gyermektükör bejegyzéseit a szülő átnézheti, az óvodapedagógus pontos magyarázattal egyénenként felkészülve segíti ezt. A fejlesztés tartalmát, módszereit megmutatva, arra inspirálhatja a szülőket, hogy otthon is hasonlókat játszanak velük. A fejlesztés legyen természetes, tényközlő. A beszélgetés vezesse a szülőt olyan szemlélet felé, hogy közösen szeretnék a sikert elérni gyermekénél.

Az óvodai szinten működtetett Gyermekek egyéni fejlődését, fejlesztését segítő szakmai team munkájában aktív együttműködés megteremtése.

Az óvoda egyik legnagyobb felelősséget hordozó szakmai folyamatszabályozása a gyermekek egyéni fejlődését, fejlesztését szolgáló munkája.

Gyermektükör, gyermekek egyéni fejlesztésének folyamatszabályozása 7. számú melléklet. Ez a folyamatszabályozás sok segítséget ad a tudatos munka megteremtéséhez és elvégzéséhez.

Óvodánk státuszában van a fejlesztőpedagógus, aki a városrész óvodáiban végzi a tevékenységet, napi beosztás alapján. Az óvodapedagógus párok munkájukban segíti, tanácsot ad, együttműködik. Feladatait a tanévre munkaterv formájában kidolgozza, nevelőtestület fogadja el. Az intézményvezető folyamatos kapcsolatot épít ki a fejlesztőpedagógussal. Terveiből jól láthatja a munkája irányát. A gyermekek érdekében a munkafeladathoz rendeli azokat a külső kapcsolatokat és egyéb szakemberekkel közös gondolkodást. Az intézményvezető a fejlesztőpedagógussal gondoskodik arról, hogy a gyermekek minden prevenciós, korrekciós segítséget időben megkaphassanak.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, megbízási szerződés formájában gyógypedagógusok látják el. Ennek ellátásához az óradíjat a költségvetésben az intézményvezető tervezi.

4.3. A gyermekek tehetséggondozása

A Nemzeti Tehetség Program 2008. évben jelent meg, mely stratégiai célkitűzéseinek speciális céljai között kiemelte a tehetségsegítést kora gyermekkortól kezdve.

Az Országgyűlés 2008. 12. 04-én a 126/2008. sz. határozatával elfogadta a nemzeti tehetségprogramot, ez elindította a szemléletváltást a mi nevelőtestületünkben is – ezért döntöttünk a tehetséggondozó műhelyek működtetésében, óvodánkban.

Ezt követte a 2011. CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről, amiben megfogalmazza: kiemelt célja a nevelés – oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

A programunk célja: hogy olyan óvodapedagógiai rendszert dolgozzon ki és adjon az óvodapedagógusok kezébe, mely a gyermek teljes személyiségfejlesztésének pedagógiai folyamatába beágyazottan biztosítja a gyermek tehetségigéretes adottságainak kibontakoztatását, a tanulás iránti érdeklődésének felkeltését, a szülők megnyerését az óvodáskori tehetségügynek. Ebben az életkorban pozitív szemlélettel, minden gyermeknek esélyt adjunk az óvodában a legjobb, átlagon felüli adottságának és kreatív, motivációs adottságainak kibontakoztatásához úgy, hogy alkalmazzuk a tehetségelmélet legújabb elméletét és módszertanát.

A nevelőtestület feladatai:

A gyermekek tehetséggondozása a kidolgozott folyamatszabályozás szerint: a gyermekek átlagon felüli adottságainak kétéves intervallumban történő azonosítása a csoportokban, az adatok rögzítése a komplex gyermektükörbe, a gyermekek beválogatása a tehetséggondozó

műhelyekbe, a műhelyek beindítása és működtetése, a műhelymunkák hatásvizsgálatainak elvégzése, valamint a dokumentumok folyamatos kitöltése.

A szülők tájékoztatása, bevonása a gyermekek tehetséggondozása.

Az óvodai szinten működtetett tehetséggondozó team alkotómunkájában együttműködés, együtt gondolkodás megteremtése.

A gyermekek óvodai tehetséggondozásának értelmezése a kidolgozott folyamatszabályozás szerint

Az óvodai tehetséggondozásban a teljes nevelőtestület különböző szerepekben, feladatvégzésben vesz részt. Az óvodapedagógusok ellátják a csoportokba járó 3-4-5 éves gyerekek folyamatos megfigyelését a tehetségígéretes adottságaiknak azonosítása érdekében.

Mindkét óvodapedagógus tudatosan keresi a tehetségígéretekre jellemző személyiségjegyeket és a speciális tehetségterületek képességi jellemzőit, hogy kellő szakmai érveléssel tudják alátámasztani, hogy egy-egy gyermek melyik műhelybe javasolnak.

A döntést adminisztrálni szükséges a gyermek öt éves korára. A Gardneri tehetségterületekhez a megfigyeléseknél a segédanyagban aláhúzással megkülönböztetett tulajdonság jellemzőket vesszük alapul.

A műhelyvezetőt az intézményvezető megerősíti szakmai érdeklődése, képessége és kompetenciájuk alapján a tehetségműhelyekbe történő beválogatásra. A Ryans – féle becslési skála kitöltése alapján meghatározza a 6-15 fős gyermeklétszámot, akik adottságuknál fogva alkalmasak az egy éves műhelymunkára.

A műhelymunkában a beválogatott nagycsoportos korú gyermekek vesznek részt, akiknek a műhelyvezető 30 órás komplex tehetségprogramot készít, 15 modulban, ami októbertől április végéig tart.

Ennek a munkának az értékelése gyermekekkel, szülőkkel, óvodapedagógusokkal, intézményvezetővel és a műhelyvezető önértékelésével, hatásvizsgálatok formájában történik. A munkájukat műhelynapló alapján dokumentálja, amiben a minden fontos információ megtalálható a tehetséggondozás elméletének és gyakorlatának szempontjából.

A szülők tájékoztatása, bevonása a gyermekek tehetséggondozásába

A szülők esetében el szeretnénk érni, hogy megnyerjük őket a kora gyermekkori tehetségügynek. Ezért tudatosan építünk a partneri kapcsolatunkat velük.

A vezető óvodapedagógus bemutatja, milyen tehetségműhelyeket működtetünk az óvodában, ezzel minden gyermek érdeklődését lefedi a műhelytevékenységgel. Azoknak a gyerekeknek, akiknek az óvodapedagógusok nem tudják kimutatni az átlagon felüli speciális adottságát, azoknak interperszonális, intraperszonális képességeit fejlesztjük. A tehetséggondozásból egy

gyermeket sem hagyunk ki, de azt a műhelyvezető dönti el, a gyermek képességei alapján, mennyi ideig vesz részt a gyermek a tehetséggondozó műhelyben.

A műhelyvezető rétegszülői értekezlet formájában tájékoztatja a szülőket, miben szeretne velük együttműködni. Lehetőséget adunk a szülőknek, hogy közvetlenül részt vehessenek a műhelymunkában, lássák gyermekeik érdeklődését, kreatív alkotómunkáját a tehetséggondozásban. Érzékelik ezen alkalommal a differenciált, kis létszámú nevelési formák személyiségfejlesztő hatásait. A szülők részt vesznek a hatásvizsgálatban, véleményük további segítséget adjon az új pedagógiai gyakorlat megerősítéséhez, vagy tovább gondolásához.

Az óvodai szinten működtetett tehetséggondozó team alkotómunkájában való közreműködés, együttműködés, együtt gondolkodás.

Az óvodai eredményes tehetséggondozó munkához irányító szakemberekre van szükség. A team tagjai a műhelyvezetők, mert a legtöbb munkafolyamat rájuk hárul. A team összefogását a tehetségkoordinátor végzi, aki rendszer szemléletűen dolgozik, hogy a folyamatszabályozás tevékenységei megvalósuljanak.

A team éves munkaprogrammal dolgozik, amit a nevelőtestület elfogad. A beválogatás folyamata komoly figyelmet igényel, a ponthatár alatti gyermekekről konszenzusos döntést kell hozni, amit a koordinátornak kell levezetni. Ehhez a nevelőtestület együtt gondolkodása, együttműködése szükséges.

A tehetséggondozás hálózatos munka. Együttműködés van a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács munkájával, mert óvodánk regisztrált akkreditált tehetségpont. Segíti a jó gyakorlatok bemutatását, elterjesztését az Óvodapedagógusok Országos Tehetségsegítő Tanácsának.

Helyzetelemzés

Nevelőtestületünk vallja, hogy minden kisgyermek tehetséges valamiben, és a tehetségcsírák már kora gyermekkorban fellelhetőek. Ennek szellemében végezzük mindennapi munkánkat, a felzárkóztatások mellett a kiemelt képességű gyermekek gondozását is végeztük és végezzük továbbra is.

Óvodai nevelési programunk: Nagy Jenőné: „Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel” alternatív program. Ez a program kiváló a művészet adta lehetőségek kihasználására, a tehetségcsírák megtalálására.

Óvodánkban több területen végeztünk már tehetséggondozást: zenei, mese-vers, rajz-mintázás-kézimunka, mozgás területén, de tehetséggondozó programunk 2013 évtől indítottuk el. Az országgyűlés 2008. 12. 04-én a 126/2008. sz. határozatával elfogadta a nemzeti tehetségprogramot, ez elindította a szemléletváltást a mi nevelőtestületünkben is – ezért döntöttünk a tehetséggondozó műhelyek működtetésében, óvodánkban.

Alapelvek

Kidolgozzuk a tehetséggondozó óvodai programunkat, amely lehetőséget biztosít a tehetségcsírák hosszú távú fejlesztésére már az óvodáskor kezdetétől.

A művészeti program „Csak tiszta forrásból” merített szakmai anyaga kiegészítve a helyi népi kultúra hagyományaival biztosítja az értékek megőrzését és további ápolását.

Minden gyermeknek a legjobb képességét fejlesztjük tovább. Tehetségcsírákat, kivételes képességű gyermekeket fedezünk fel 3 éves kortól, akikkel egyénileg foglalkozunk. A tehetségműhelyekbe az iskolába menő gyermekek kerülnek. Műhelyeinkből egy nagycsoportos gyermek, sem maradhat ki, a sajátos nevelési igényű gyermekeknek is megtaláljuk azt a képességét, amiben erős.

Nevelési évenként 3-4, 30-30 órás tehetségműhelyt működtetünk előre megtervezett ütemterv alapján. A beválogatás dokumentumai a mellékletek közé kerültek.

Kétéves megfigyelés után kerülnek a gyermekek a tehetségműhelyekbe, **RENZULLI-MÖNKS Tehetség modell** elveire építve. A műhely vezetője speciális képességekkel rendelkező óvodapedagógus lehet, aki önképzésre képes tervei vannak és tudja a fejlődése útját.

A tehetségműhely programját a gyermekek képességeit és fejlődését figyelembe vevő ütemtervek alapozzák meg, amelyeket rugalmasan kezelünk, új lehetőségeket is beépítve.

Óvodánkban a tehetséggondozást csak óvodapedagógus vezetheti. Egy nagycsoportos korú gyermek csak egy műhelyben vesz részt. A tehetségazonosításról a beválogatás után réteg szülői értekezleten adunk tájékoztatást.

Kidolgozott szempontok alapján választjuk ki a tehetséggondozó óvónőt, mellé egy segítőt választunk.

Cél:

- Felismerni a tehetségcsírákat, és segíteni kora gyermekkortól
- Személyiségüket optimálisan fejleszteni a művészeti ágak segítségével, a különböző tehetségműhelyekben
- Az óvodai tehetséggondozó munkánk társadalmi elismertetése
- A tehetségsegítő környezet kialakítása

Feladat:

- A kreatív gyermek felismerése a játékban integrált tanulás során
- Motiválásukkal érdeklődési irányuk megismerése
- Harmonikus fejlesztésük
- Pozitív én tudatuk alakítása, erősítése

- Pedagógusok továbbképzésének szorgalmazása adott szakmai területhez
- Szülők folyamatos tájékoztatása a tehetségműhelyekről
- Partneri kapcsolat létrehozása a tehetségpontokkal

Tehetségmodell bemutatása

Választásunkat az indokolja, hogy ez a modell építhető be leginkább az óvodai környezetbe. Óriási kapcsolódási pont az óvodának a család. Az óvodás gyermek játékában történő megfigyeléséhez a leginkább alkalmazható szempontok a motiváció a kreativitás és a kivételes képességek. A társaknak a beválogatásnál meghatározó szerepük van.

- Két éves időkeretben a gyermekek megfigyelése játékban, érdeklődésük, motiváltságuk, kitartásuk
- Egyéni fejlődés nyomon követése a Gyermektükör segítségével, a tehetségjellemzők beazonosítása
- Egyeztetés célzott beszélgetés a szülővel a gyermek képességeiről

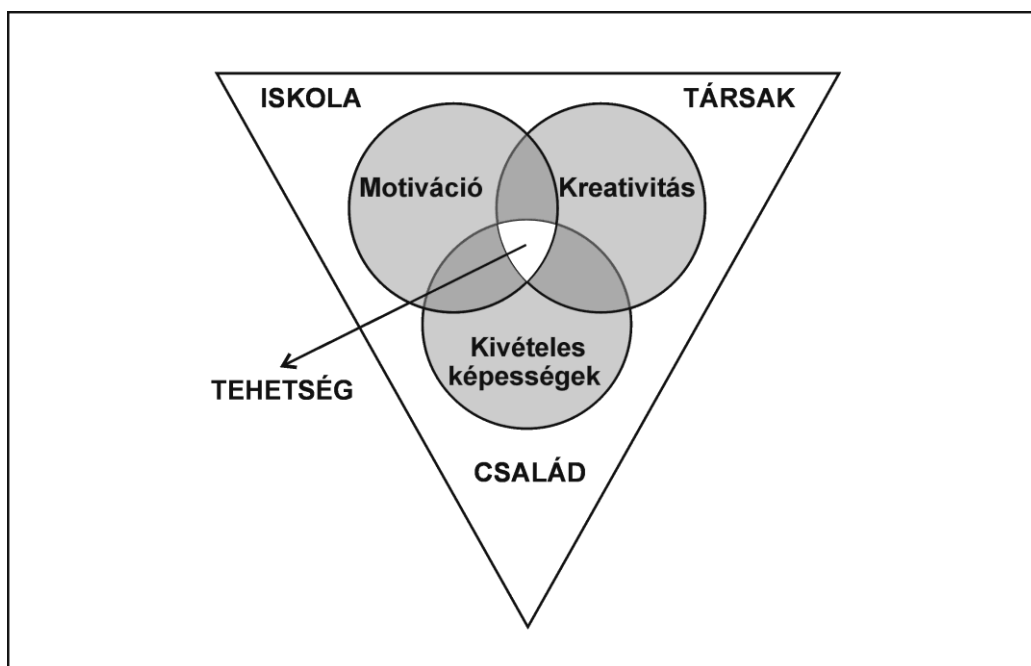
Beválogatás

A gyermek képességeinek megfelelő műhelybe válogatás, a gyermek motivációja, kreativitása és kivételes képességei alapján történik. Folyamatszabályozás 10. számú melléklet

A csoportban dolgozó óvodapedagógus véleménye alapján, a szülővel történő ismertetés alapján

A beválogatás és hatásvizsgálat során az óvodára adaptált **RENZULLI-MÖNKS**

Tehetség modellt alkalmazzuk.

Hatásvizsgálat

Óvodai szinten a következő hatásvizsgálatok készülnek:

A gyermekről: a hatásvizsgálatot a tehetséggondozó műhely vezetője végzi a műhelymunkában részt vevő gyermekről. A szempontjai megegyeznek a beválogatás szempontjaival (motiváció, kreativitás, kivételes képességek). Egyéni és összesített kérdőív is készül. A műhelynap végén a gyermek szimbólummal fejezi ki részvételéről véleményét, amit a műhelyvezetője digitális eszközökkel és a naplóban is dokumentál.

Az **óvodapedagógus** önértékelést végez a műhelyben végzett munkájáról (motiváció, kreativitás, kivételes képességek).

A szülő értékelése a tehetséggondozó műhely munkájáról (kérdőíves interjú).

Vezetői értékelés műhelyenként intézményi szintű összesítő, az alapelveknek, céloknak, feladatoknak való megfeleltetés. Szempontok: motiváció, kreativitás, kivételes képességek.

Után követés:

Információ gyűjtése: a fogadó iskolától, szülőtől, pedagógustól

A megszerzett információ értékelése, összefüggések keresése

Tehetségterületek felvállalása

A tehetséggondozó műhelyek beindítását úgy vállaljuk fel, hogy figyelembe vesszük az óvodapedagógusaink elképzettségét, érdeklődését is.

Így a következő területeken működtetünk tehetségműhelyeket:

- logikai-matematika
- természeti
- zenei
- testi-kinesztetikus
- térbeli-vizuális
- interperszonális
- intraperszonális

Ez évente változik a gyermekek képességeinek megfelelő számú műhely indul. 6-7 éves gyermekek vesznek részt a tehetségműhelyben 6-15 fős csoportokban, RENZULLI-MÖNKS Tehetség modell beválogatási szempontjai alapján.

3-5 éves korig egyéni tehetséggondozást végzünk az óvodában.

Kommunikáció

Belső és külső kommunikációt építünk ki.

Belső kommunikáció:

Az óvodán belüli együttműködés – szakmai megbeszélések – munkaközösségek – Team munkák
Szülőkkel együttműködés – egyéni beszélgetés a tehetségműhelyről –szülői értekezleti tájékoztatás

Külső kommunikáció:

Után követés – általános iskola – pedagógus
pszichológus
tehetségpontok

Fenntarthatóság

A RENZULLI-MÖNKS Tehetség modellre kidolgozott tehetségműhelyeinknek jól működő rendszere lesz óvodánkban, amely biztosítja a fenntarthatóságot. Nevelőtestületünk elkötelezett. A tehetségműhely foglalkozások beépíthetők óvodai életünk mindennapjaiba. Összesítő elemzéseket tudunk végezni a nevelési év végén, amellyel biztosított a folyamatosság a hibák kijavítása és a visszacsatolás.

Személyi feltételek

Tehetséggondozó műhelyvezető 2 fő
Tehetséggondozó team tagjai

Tárgyi feltételek

A műhelymunka helyszíne
A műhelyben használt eszközök

A tehetséggondozás dokumentációja

A nevelési program része a tehetséggondozás az óvodában
Gyermektükör
A bevalogatás dokumentumai
Ütemtervek
Hatásvizsgálat
Vezetői munkaterv
Ellenőrzési terv

4.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS GYERMEK

A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segíthetik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportokban megél.

Gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről ill. logopédiai fejlesztésről.

Óvodai fejlesztés:

- Beszédkészség fejlesztése
- Beszédeszlelési – megértési problémák kezelése
- Szókincsbővítés
- Különböző relációkban történő tájékozódás
- Grafomotoros kivitelezés fejlesztése
- Auditív és vizuális emlékezet fejlesztése
- Mozgásfejlesztés

Sikerkritériumok:

- A gyermek beilleszkedése az óvodai közösségbe, fejlődése és az együtt haladás lehetősége
- Az együttnevelésben érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet, a gyermek egyéni fejlődési sajátosságaihoz alkalmazkodva

LÁTÁSSÉRÜLT GYERMEK

A speciális gyermekre szabott pedagógiai program meghatározhatja a látásélesség mellett a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A látássérült gyermekek esetében segíteni kell:

- A részvételt a közös játékban
- A közösséghez való alkalmazkodást
- A viselkedési formák megtanulását, gyakorlását
- A közösség előtti szereplést
- Az önkiszolgálás megtanítását
- A tárgyak és helyük megismerését
- A rendszereteket, higiéniát – a szem és a kéz tisztán tartását
- A fizikai terhelhetőséget
- A nagymozgások fejlesztését – mozgás koordinációt, mozgás biztonságot
- A térbeli tájékozódást a látás felhasználásával

- A finommozgások fejlesztését
- A mozgáskoordináció fejlesztését

KÉTOLDALI IDEGI EREDETŰ SÚLYOS NAGYOTHALLÓ

HALLÓKÉSZÜLÉKET HASZNÁLÓ GYERMEK

Óvodai fejlesztése:

- Nyelvi kommunikáció megindítása
- Kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
- Beszédértés és szókincsfejlesztés
- Szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése
- Beszédérthetőség folyamatos javítása
- Hallási figyelem fejlesztése
- Egyszerű utasítások megértése
- Rajzolás, színezés, válogatás, építés
- Mozgásfejlesztés, mozgásügyesítés
- Mondókázás

Az eredményes fejlesztés feltételei:

- A gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikációs helyzetekhez kötött alkalmazása
- A beszédértés és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata
- A családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció fejlesztés rendszerébe
- A speciális fejlesztést – szurdopedagógia szakos gyógypedagógiai tanár ill. hallássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógiai tanár /terapeuta/ végezheti

A hallássérült gyermek integrált nevelésének várható eredményei:

- A környezet pozitív beszédmintájának hatására fejlődik a gyermek
- A gyermek gondolatait nyelvi formába öntve fogalmazza meg, tökéletesítve a nyelvhasználatot
- A „normális” magatartás mintát követi a gyermek
- Önfegyelemre és nagyobb önállóságra tesz szert
- Munkatempója gyorsul
- Kialakul a reális énképe, önértékelése

- Meggyőződik erős és gyenge oldaláról
- Egyéni képességeinek megfelelően törekszik a gyermek magasabb követelményeknek megfelelni, hogy a társadalmi beilleszkedési nehézségek minimálisra csökkenjenek.

4.4. AZ AUTISTA, AUTISZTIKUS GYERMEK

Az autizmus – spektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Óvoda fejlesztése:

- Kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képességek sajátos hiányosságai
- A beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció
- A rugalmas viselkedés
- A szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése
- Az egyenetlen képesség profil
- A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autisztikus kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia a feladat.
- Szülőkkel együttműködve az egész ébren töltött idő különösen a természetes élethelyzetek használandóak fejlesztésre.
- Szükséges az intenzív, jól strukturált és a meglévő töredék készletek használata
- Egyéni motiváció megteremtése
- Speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása

Az eredményes fejlesztés feltételei:

- Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés
- A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni tervekkel
- Speciális eszközök és módszerek használata egyéni fejlesztési helyzetben
- Az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztésében az óvoda környezet megfelelő kialakítása
- Speciális módszerekben képzett szakemberek jelenléte

Sikerkritériumok:

- A gyermek beilleszkedése, fejlődése, az együtt haladás lehetősége
- Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a habilitációs, a rehabilitációs szemlélet, az egyéni fejlődési sajátosságok figyelembevételével.

4.5. GYERMEKVÉDELEMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN

A gyermeki jogok védelme szakmai jogosultságunk és törvényi kötelességünk. Az óvodás gyermek nem tudja megvédeni magát, védtelen.

Különösen fontos az óvodapedagógus gyermekismerete, értő figyelme, mely segítségével a gyermek jelzéseit, megnyilvánulásait meghallgatni, érteni képes.

A gyermekvédelem célja:

Minden gyermek részére biztosítani azokat a lehetőségeket, amelyek képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához szükségesek.

Segíteni a gyermeket, a szülőt, hogy leküzdhesse azokat az akadályokat, amelyek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetbe hozták, akár a születésnél, vagyoni helyzeténél, vagy bármely más okból kifolyólag.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok:

Olyan pedagógiai tevékenység kialakítása, amely nem tesz különbséget a gyermek származása, etnikai, vallási hovatartozása miatt.

A gyermek emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása, védelem és gondoskodás biztosítása a fizikai és lelki erőszakkal szemben.

Elsődleges feladatunk a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel a gyermek iránti felelősség ébrentartása. Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azokkal a családokkal, akik segítséget kérnek, vagy láthatóan segítségre szorulnak. A titoktartási kötelezettség minden családot érintő kérdésben érvényesül.

A veszélyeztetett nyilvántartásba vétel szempontjai:

- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, testi-lelki bántalmazás.
- Erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző családi helyzet.
- Egészségügyi okok: súlyos érzékszervi károsodás, súlyos, tartós betegség

A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás jellemző.

Amennyiben az óvodai gyerekvédelmi munkánk nem hoz eredményeket, jelzéssel Szivárvány Szociális Szolgálat irányába.

Gyermek és Ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik az intézményben, éves munkatervet készít, naplót vezet a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről, hiszen számuk évente változik.

A felelős koordinálja a csoportban dolgozó óvodapedagógus és más gyermekvédelemmel foglalkozó intézet, szolgálat együttműködő, segítő munkáját.

A gyermekvédelmi felelős évente beszámol munkájáról, az óvodavezetőt tevékenységéről folyamatosan tájékoztatja. Havi rendszerességgel konzultációt tart az óvodavezetővel.

A nevelőtestület elfogadott jelzőrendszerrel rendelkezik, melyet folyamatábrában jelenítünk meg. (8. sz. melléklet)

5. A PROGRAM KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és család kapcsolata és a kapcsolattartás formái

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve segíti a gyermekek nevelését, fejlesztését. A család és az óvoda között korrekt, bizalmon alapuló nevelőpartneri együttműködés elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A családdal kapcsolatos információkat diszkréten kezeljük, jellemzője a megértő, bizalmat közvetítő magatartás. Az óvoda körültekintően megszervezi és szabályozza a szülők számára is elfogadott együttműködési formákat.

A kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás még az óvodába kerülés előtt vagy a befogadás időszakában hasznos, mert a gyermek szociokulturális környezete sok információt ad az óvodapedagógusnak a gyermek megismeréséhez. A családlátogatáson az anamnézise kitölthető a gyermeknek, a mely a személyes beszélgetés közvetlensége révén több információt ad óvodapedagógusnak és szülőnek egyaránt.
- Anyás befogadás kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, a gyermekek szokásait, az óvodapedagógusok, dajka néni személyiségét és az óvodai környezeti légkört, amelyben a gyermekek élnek. Ugyanakkor az óvodapedagógusok is megismerhetik az anya gyermek kapcsolatát, kommunikációjukat, viselkedési és reakálási jellemzőket.
- Napi kapcsolattartás elengedhetetlenül szükséges, a szülő teljes mértékben tájékozott legyen gyermekével történt napi lényeges eseményekről. Ezek ténylegesen rövid, beszélgetésekre törekszenek az óvodapedagógusok, mert közben a gyermekek játékára, tevékenységre, szükségletek kielégítésére is figyelni kell.
- Szülői értekezlet az óvodapedagógusok félévente egy alkalommal tartanak, ahol a csoport általános feladatait, a féléves fejlesztési terveket, népi jeles napokat, művészeti jeles napokat, rendezvényeket ismertetik a szülőkkel. Rétegszülői értekezletet a

tehetséggondozás területén tartanak a műhelyvezetők, akiknek a gyermeke a műhelymunkában gondozza.

- A szülő tájékoztatása a gyermeke egyéni fejlődéséről félévenkénti beszélgetések során a gyermekek fejlődését nyomon követő gyermektükröt mutatja be a szülőknek az óvodapedagógus, a féléves fejlesztési tervet és eredményeit.
- Szülőkkel közösen szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek, kirándulások mind azt szolgálják, hogy igazi közösséggé tudjon válni az óvoda a szülőkkel és közös élményekkel gazdagítsák a gyermekek, szülők mindennapjait.
- Szülői igény-és elégedettségi vizsgálatok hasznos visszajelzést adnak az óvoda működéséről az óvoda pedagógiai munkájáról. Legalább két évente él ezzel a lehetőséggel az óvoda, hogy megismerje a szülők igényeit, elégedettségét. Az eredmények és az intézkedések nyilvánosságra hozza az intézmény.

A szülő tud legtöbbet a gyermekről, ő ismeri legjobban igényeit, szükségleteit. Az óvodapedagógusnak van olyan szakmai tudása, olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. A kölcsönös bizalom és a gyermekért érzett felelősség teheti harmonikussá az együttnevelést.

A jó kapcsolat megalapozottságát a nyitottságban és a problémaérzékenységben látjuk. Hangsúlyozzuk a családi nevelés fontosságát, a gyermek fejlődéséről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget.

Óvodánk nyitott a szülők számára. A napi kapcsolattartást elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk ahhoz, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt lényeges napi eseményekről. A szülői értekezletek, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, kirándulások is ezt szolgálják. Szülői igény alapján a gyermekeket meglátogatjuk otthon családjuk körében.

Hagyományosnak tekinthető az összevont szülői értekező, amely témája egyrészt az új gyermekek szülei részére a tagóvodák házirendje, szokások, hagyományok ismertetése.

A családokkal történő együttműködés csak a kölcsönös bizalom alapján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy példamutatóak legyünk szakmai felkészültség és emberi magatartás terén.

Az óvodában a szülői képviselőket a Szülői Közösség látja el, melynek tagjait a csoportok szülői közössége alkotja.

Az óvoda és bölcsőde kapcsolata és a kapcsolattartás formái

A bölcsőde közvetlen partnere az óvodának, a gyermek óvodába lépése előtt a zökkenőmentes átmenet érdekében szakmai és tartalmi kapcsolat kialakításával. A kapcsolattartás formája: látogatás a gyermekek óvodába lépése előtt, óvodai nyílt napra meghívása a leendő óvodásoknak és szüleiknek.

Az óvoda és az iskola kapcsolata és a kapcsolattartás formái

Az iskolákkal törekszünk tartalmi kapcsolat kialakítására, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését ez is elősegítse. Az óvoda együttműködési megállapodás megkötését szorgalmazza az arra nyitott általános iskolával, a művészeti tartalmak megszervezése érdekében, mint ovi galéria megnyitó és évszakzáró koncert.

A kapcsolattartás formái: látogatások, tapasztalatcsere, tehetséggondozásban részt vett gyermekek nyomon követése, egymás rendezvényein részvétel, közvetlen partneri kapcsolatok

Az óvoda és a pedagógiai szakszolgálati intézmények kapcsolata

A korrekt kapcsolat biztosítja, hogy megfelelő segítséget kapjanak a szülők és a gyerekek a következő területeken: nevelési tanácsadás és logopédiai ellátás, szakértői bizottsági feladatok, fejlesztő nevelés, óvodapszichológia, tehetséggondozás koordinálási feladatok tekintetében. A probléma típusától függően az óvoda a törvényi előírások betartásával a szülőket a szakszolgálathoz irányítja.

Az óvoda és az Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesületének kapcsolata

Az óvoda nevelőtestülete az egyesületi tagságán keresztül tartja fenn a szakmai kapcsolatát, amit az egyesület alapszabálya rögzít. Az egyesület kiemelt célja, hogy szakmai munkában erősítse, támogassa azokat az óvodákat, amelyek az alternatív programot átvette, vagy adaptálta és ezzel végzik a gyermekek nevelését magas minőségű szakmai munkáját.

Az óvoda és az Oktatási Hivatal kapcsolata

Az óvoda a az Oktatási Hivatal irányító és koordináló munkájával részt vesz az országos pedagógiai szakmai ellenőrzésben, az intézményi, vezetői és pedagógus önértékelés rendszerében, a pedagógus életpálya modell minősítési rendszerében.

Kapcsolattartás formája: internetes felület, hivatalos levelek.

Az óvoda és a Pedagógiai Oktatási Központ kapcsolata

A megyei központ segítségét kérheti a szaktanácsadói munka igénybevételében az intézményvezető a pedagógus önértékelési tervének készítéséhez, valamint a tanfelügyeleti ellenőrzésben érintett óvodapedagógusok önfejlesztési tervének elkészítéséhez.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, igénylések, együttműködés, szaktanácsadás, rendezvényeken való részvétel.

Az óvoda és a zeneiskola, művészeti egyesületek kapcsolata

A programunk szükségessé teszi a városban található és velük együttműködve tudja elérni, hogy az irodalom, zene, népi és képzőművészeti alkotások a környezet művészeti értékei megjelenhessenek az óvodában.

Kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, együttműködési megállapodások megkötése, rendezvényeken részvétel, a művészetek életkornak megfelelő közvetítése érdekében.

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

Az óvodánk a városban működő közművelődési intézményekkel, könyvtár, múzeum, művelődési ház kapcsolatot tart fenn. Az intézmények kínálatából úgy válogat az óvoda, amelyek az óvoda pedagógiai elveivel, értékközvetítésével, tartalmával összeegyeztethető és ezzel elősegíti a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldását.

A kapcsolattartás formái: látogatás, tájékoztatás, megbeszélések, rendezvényeken való részvétel.

Az óvoda és az egészségügyi, gyermek és ifjúságvédelmi intézmények kapcsolata

Az óvodában rendszeres kapcsolat a védőnőhöz pozitív attitűd megerősítésével támogatjuk az egészségügyi problémák tapintatos kezelése érdekében. A gyermekek hátrányainak leküzdése érdekében a szakemberekkel szoros együttműködést vállalunk a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű családok megsegítéséért. A kapcsolattartás intenzitását a családok helyzete határozza meg, a törvényi szabályozás, valamint a fenntartói határozatok befolyásolják.

Az óvoda és fenntartó kapcsolata

Az óvodavezető a kapcsolatért felelős személy, olyan pozitív kiépítésére és fenntartására törekszik a pedagógiai programunknak a megvalósítása érdekében, amelynek alapja a korrekt együttműködés és a megfelelő információáramlás.

Kapcsolattartási formák: tájékoztatás az óvodát érintő kérdésekben, kölcsönös információáramlás, óvodavezetői beszámoló, ismertető küldése óvodai eseményekről, rendezvényekre meghívás, vezetői önértékelés, intézményi önértékelés keretében, partneri igény és elégedettség mérésének eredményeinek küldése

Az óvoda és a tehetséggondozást országosan képviselő szervezetek kapcsolata

Az intézményvezetője és az óvoda tehetséggondozó koordinátora tartalmi kapcsolatot alakít ki annak érdekében, akkreditált kiváló tehetségponttá váló óvodánk folyamatosan kövesse az óvodapedagógusok Országos Tehetséggondozó Tanács szolgáltatásait, a szövetség Hírleveléből segíti a tehetséggondozás megerősítését és terjedését.

Kiemelt, törvényes kapcsolatok

A törvény értelmében a történelmi egyházakkal az óvoda feladata megszervezni a gyermekek hitéletének nevelését, amennyiben a szülő igényli. Az óvoda feladata, ennek a tevékenységnek elkülönítetten biztosítsa úgy, hogy az óvodában folyó szervezett tevékenységről ne hiányozzanak a gyerekek.

Az óvoda minden partneréhez rendel kapcsolattartó személyt, aki összekötő szakemberként segíti a szükséges együttműködést. A kapcsolattartó személy minden évben az együttműködés minőségéről szóban, írásban vagy telefonon kérdezi meg partnereit, elégedettségéről, felmerülő egyéb igényekről. Az összegyűjtött információkat közösen megbeszélik, ha szükséges intézkedési tervet készítenek az együttműködés javítása érdekében.

5.1. Az alternatív program erőforrásai

Személyi feltételek a program magas szintű megvalósításához

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitvatartása alatt az óvodapedagógus végzi. Személye mint a nevelésben. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Ezért nem mindegy milyen értékeket közvetít és azokat milyen tudatos képviseli. Előforduló értékellentéteket őszinte megbeszélések oldják, jó esetben teljesen megszüntetik. A tapintatos meggyőzéssel a gyermek érdekeit védi az óvodapedagógus. Ezt a programot megvalósító óvodapedagógus a művészetek tradicionális értékeit közvetíti. Vállalja az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is. A gyermekek fejlesztéséhez alkalmazott egyéni módszerek, egyéni fejlesztési program, a gyermek pozitív énképének és önbizalmának kialakulását, megerősödését segíti. Az óvodapedagógusnak belső igénye az önművelés, körülményeihez mérten a folyamatos szakmai tájékozódás, szaktudásának és művészeti alapismereteinek és készségeinek fejlesztése.

Egy gyermekcsoport életét kettő óvodapedagógus irányítja. A párban dolgozó óvodapedagógusok esetében elengedhetetlen, hogy tudjanak együtt tervezni, összehangoltan feladatokat megosztani és elvégezni. **Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat a program szellemében egyeztetni.** Ehhez szükséges a két óra átfedési idő.

Az óvodapedagógusok gondoskodjanak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek folyamatos fejlesztéséről, az egyéni fejlesztésekről és azok eredményességéről. A szülőket mindezekről

folyamatosan tájékoztassák a csoport számára kialakított tájékoztató táblákon, egyéni pozitív irányú beszélgetéseken.

Az óvodapedagógusok vonják be a dajkákat a gyermekek egészséges életmódjának, erkölcsi és szociális nevelésük szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A gyermekek nevelését ezeken a területeken az óvodapedagógus kérésére azonosan, együtt végezzék. A dajkák legyenek teljes partnerek az óvoda szépítésében, higiénijának igényes megteremtésében.

Óvodánkban szakmai munkaközösség működik, melynek vezetője a team munkáját segíti és irányítja. Egy-egy kiemelkedő szakmai feladat elvégzéséhez, a szakmai munka innovációjához, elemzésekhez, értékelésekhez, valamint a szervezet társas emberi kapcsolatainak karbantartásához. A közösség tagjaként valamennyien vállalnak a feladatok és célok megvalósításáért egyéni megbízatásokat, reszortokat felelősségteljesen. A szakmai munkában, a munkatársi kapcsolatokban, döntéshozatal előtt, őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldások kialakítását.

Az óvodában folyó munkát az intézmény vezetője irányítja és koordinálja. Irányítja a pedagógiai, tanügy –igazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, menedzselési feladatokat. Az intézményvezető a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól szervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes önálló feladatvégzését. Szakmai irányító munkája közül kiemelkedik a pedagógusok szakmai munkájának fejlesztése, amely folyamatos gyakorlati helyi hospitálásokat, szakmai nap szervezését, továbbá kompetenciájukhoz szükséges képességfejlesztést szolgáló továbbképzéseken való részvételre ösztönzést és részvétel biztosítja. Az intézményvezetőnek figyelni kell arra, hogy az óvoda által felvállalt értékek mentén biztosítsa minden szakemberének a művészeti program magas szintű megvalósításához az akkreditált 30 órás tanfolyamok és szakirányú képzések önálló felvállalását.

A nevelőtestület az önértékelési rendszerét a pedagógiai céljaiknak vetjük alá, hogy a pedagógiai programunkat minőségi szinten meg tudjuk valósítani. Ehhez sokféle értékelő jelzést építünk be annak érdekében, hogy a pedagógiai képességünk, kompetenciáinkról reális visszajelzésekből minden dolgozó tudja, miben kellene képességét fejleszteni. Nevelőtestületünk célként fogalmazza meg, hogy személyes és nevelő közösség fejlődésének saját magunk vagyunk előmozdítói. A reflektív gondolkodás és a gyakorlat kifejllesztése együtt biztosítja a megújulásra képes nevelőtestület segíti és garantálja, hogy minden óvodapedagógus tudja saját küldetését, amit szakmai önazonossága hitelesít. Az esztétikus, gondozott óvoda, óvodaudvar biztosításához nélkülözhetetlen a karbantartó és vagy kertész igényes, segítő

munkája. Jelenleg a Szolgáltató intézmény munkatársai látják ezt el, megrendelés formájában, sajnos sok a várakozási idő, és sok feladat hárul a pedagógia munkát segítő dajkákra.

5.2. A program tervezése, ellenőrzése, értékelése

A program szakmai működését tervező dokumentumok

A program használat ma felértékelődött a szakmai ellenőrzésekkel. Az óvodapedagógusok tisztában vannak azzal, hogy az átgondolt gyakorlati munkához nélkülözhetetlen a tudatos tervezés.

A formanyomtatványok alkalmazását a táblázatban feltüntetett módon javasolja a program alkotója alkalmazásra. Minden tevékenységhez szükség van arra, hogy az óvodapedagógus egy éves távlatban átlássa, mit szeretne megtanítani a csoportjában a gyermekekkel.

Ezekből az elkészült éves tervekben könnyen meghatározhatóak, rugalmasan, hogy mik kerüljenek be a csoportnaplóba. A vázlatírást ajánlott a gyakornokoknak, valamint azoknak az óvodapedagógusoknak, akik más programmal dolgozó óvodából kerültek át a művészeti programba. A program megértéséhez jó tanulási alap a vázlatírás.

sorszám	formanyomtatványok típusai	tervezési időkeret
1.	A program óvodaképének elemzéséhez, fejlesztéséhez készült kategóriarendszeres megfigyelés	Évenként egy alkalommal
2.	Játéktevékenység éves tervezete, évszakonkénti lebontásban.	Évenként
3.	Verselés, mesélés éves tervezet. Verselés, mesélés kéthetes tematikus terve	Évenként Gyakornoki időszakban folyamatos
4.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc tervezete. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc vázlata.	Évenként Gyakornoki időszakban folyamatos
5.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka éves tervezete. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka vázlata.	Évenként Gyakornoki időszakban folyamatos
6.	Mozgás tervezet Mozgás vázlat	Évenként Gyakornoki időszakban folyamatos
7.	A külső világ tevékeny megismerésének tervezete. A külső világ tevékeny megismerésének	Évenként Gyakornoki

	két-háromhetes tematikus terve.	időszakban folyamatos
8.	Munka jellegű tevékenységek éves tervezete, évszaki bontásban.	Évenként Gyakornoki időszakban folyamatos
9.	A tehetséggondozás beválogatási dokumentációja, a komplex tehetséggondozó programok tervezéséhez formanyomtatvány, hatásvizsgálatokhoz kérdőív.	Évenként

Az alternatív program dokumentációs rendszere		
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel alternatív óvodapedagógiai program Az alternatív óvodapedagógiai program átadása digitális formában a programot átvevő és adaptáló óvodáknak helyi pedagógiai a program adaptálásával		
Dokumentumtípusok	tervezési időkeret	Az egyesület által biztosított dokumentumok megtalálhatósága
Az alternatív óvodapedagógiai program csoportnaplója	egy nevelési év	A csoportnapló negyedik változatának átadása digitális formában.
A gyermekcsoportok nevelési terve	félév	A csoportnaplóban megtalálható
A gyermekcsoport tevékenységi terve	negyedév	A csoportnaplóban megtalálható
Eseménytervek	havonta	A csoportnaplóban megtalálható
Komplex Gyermektükör. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció	Három/ négy éven keresztül Folyamatos.	Internetes formában letölthető a www.org.hu honlapról, kóddal 9. számú melléklet
Az óvodapedagógiai programban meghatározott teendők, tevékenységi formák megfigyelése.	Három/ négy éven keresztül Folyamatos	Internetes formában letölthető a www.org.hu honlapról kóddal. 10 számú melléklet
Műhelynapló a tehetséggondozás levezetéséhez.	évenként	Könyv formátumban biztosított.

Az óvodavezetői munkaterv hidat képez az óvoda pedagógiai programja és az óvodapedagógusok gyermekcsoportokra készített tervei között. Az intézményvezető az éves munkatervében tervezi meg a pontos tanévre vonatkozó tartalmakat, amit a nevelőtestület megvitat. Az óvoda nevelőtestülete eldönti, a módosítások bevetetését, az innovációkat, továbbképzések, hospitálások alkalmazásának mikéntjét.

Vezetői szakmai ellenőrzések

Az intézményvezető a munkatervben tervezi a szakmai munka ellenőrzését. Minden tanévben az alternatív program alkalmazásának a minőségi nyomon követése érdekében végzi, előzetes megbeszélést követően annak érdekében, hogy az alternatív programalkalmazási minőségét folyamatosan nyomon kövesse a vezető, az óvodapedagógus és ez által a nevelőtestület is. Ezek a szakmai ellenőrzések magukban hordozzák az ellenőrzések folyamatszabályozott, minőségellenőrzési metodikákat.

Az intézményvezető a folyamatos információgyűjtése, valamint a nevelési év értékelései, ellenőrzési dokumentumai alapján eldönti a következő nevelési év ellenőrzési témáit és a munkaterv részeként elkészíti a folyó évre szóló ellenőrzési tervét.

Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés témáját, törvényi és az alternatív program ide vonatkozó hivatkozásait, a nevelőtestület teljesítési szintjéhez tervezett sikerkritériumokat és az ellenőrzés témájában használt dokumentumokat.

Az ellenőrzöttek a csoportnaplóban rögzítik az ellenőrzés paramétereit: idejét, helyét, azokat a feladatokat, amelyet az intézményvezető igényel.

Az ellenőrző személy a tervezettnél megfelelően elvégzi az ellenőrzést.

Az ellenőrzés után az ellenőrzött személy kifejti reflektív elemzését, értékelést saját munkájáról. Abban az esetben, ha az ellenőrzött személy egyetért az ellenőrzés során megfogalmazottakkal, az ellenőrzés lezárul az ellenőrző lap kitöltésével és aláírásával. Ha az ellenőrzött személy nem ért egyet az ellenőrzés minőségével, az ellenőrzést meg kell ismételni a nevelőtestület által meghatározott belső szakemberrel. Az ellenőrzés befejezését követő két héten belül az ellenőrző személy a teljes anyagot lefűzi, úgy tárolja, hogy elolvashassák.

A szakmai innovációk, fejlesztések és a szakmai belső értékelések ajánlott rendszere

A szakmai innovációk kezdeményezését a művészeti egyesület folyamatosan támogatja, amely az országos elvárásoknak megfelelően és az alternatív program céljainak összehangolásával történnek. Ezek az innovációk a bázis óvodák és modell óvodák dolgozták ki és jól szolgálják a helyi szakmai fejlesztéseket. Az értékelés a ellentétben az ellenőrzéssel, nem egyszerűen az előírásoknak való megfelelést vizsgálja, hanem arra keresi a választ, hogy az értékelt személy vagy tevékenység megfelel - e a kitűzött céloknak.

Az óvodában a szakmai belső értékelések a minőségértékelési folyamatszabályozás alapján alakul, amelyek információkat adnak a célok megvalósulásának mértékéről, a nevelési folyamatok hatékonyságáról. Az intézményvezető, aki az óvoda egyszemélyi felelőse, az ellenőrzés során és az intézményi önértékelések folyamán hiányosságokat tapasztal, a szakmai

munkaközösségnek vezetői ajánlás formájában elkészíti. Ezt a tanévzáró értekezleten átadja a szakmai munkaközösség vezetőjének.

A javítandó feladatokra intézkedési tervet készít, a szakmai értékelő csoport jóváhagyja. Elfogadás után kezdődhet az intézkedési tervek megvalósítása.

Az óvodában az ellenőrzési és értékelési rendszerek kiépítése hosszú távon biztosítja, az óvoda pedagógiai programja szerint működjön, mindig jobban.

6. ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az óvodába lépés feltételei

Az óvoda hároméves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség elérésig, legfeljebb 7 éves korig nevelő intézmény. Óvodai beiratkozások idejét a fenntartó határozza meg és hozza nyilvánosságra

Kötelező óvodáztatás

2015. szeptember 1-jén hatályba lépett jogszabály azon gyermekekre vonatkozik, akik az adott év augusztus 31 – ig betöltik 3. életévüket.

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik a 2011. évi CXCV. Köznevelési törvény 8.§ (1-2) 49.§. (1.-4.) alapján. A gyermekek felvétele folyamatos. Az óvodába a gyermekek felvétele, átvétele jelentkezés alapján történik. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a 3. életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, minden 3 éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A szülő a tárgyév május 25. napjáig benyújtott kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a Kormány rendeletében kijelölt szerv felmentheti, az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja.

Az óvodába történő felvétel

A települési önkormányzat közzéteszi az óvoda felvételi körzetét.

Az óvodába felvett gyermekek csoportban való beosztásáról a szülők és az óvoda pedagógusok véleményének kikérése mellett az intézményvezető dönt.

A beiratkozás az óvodában történik az intézményvezető irányításával. Az óvodavezető rögzíti a felvételi naplóba a jelentkező gyerekek adatait. (kiírás tartalmazza a beiratkozáshoz szükséges okmányok listáját. A nevelési év közben beírt gyermek szüleivel azonnal közli az óvoda vezetője, hogy mely csoportba tudja a gyermeket elhelyezni.

A beiratkozás végeztével, az óvodavezető egyeztet a beíratott gyerekek létszámáról a fenntartóval és a többi óvoda vezetőjével. (esetleg a több helyre is beíratott gyermekek férőhelyének tisztázása)

Az egyeztetés után a szülők írásbeli értesítést kapnak gyermekük felvételéről, esetleges elutasításáról. Elutasítás esetén az adott intézménynek másik óvodát kell felajánlania.

Aki nem az óvoda felvételi körzetében lakik, csak a körzeti jelentkezők felvétele után fennmaradó férőhelyre vehető fel.

A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, amelynek körzetében lakik, illetőleg ahol szülője dolgozik.

A szülő gyermeke felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

A tanköteles korú a tanév folyamán 5. életévüket betöltő gyermekek számára napi 4 órát kötelező az óvodában tölteni.

Nem tagadható meg a gyerek felvétele:

- ha a gyerek betöltötte a 3. életévét és hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű
- ha a gyermek felvételét a Gyámhatóság kezdeményezi
- ha a szülő munkavégzés, betegség vagy egyéb ok miatt a gyerek ellátásáról nem tud gondoskodni
- ha a szülő egyedülálló, időskorú, három vagy több gyermeket nevel, gyermekvédelmi támogatásban, ápolási segélyben részesül.

Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében folyik.

Iskolakezdéshez szükséges feltételek

A törvényi szabályozás (20/2012-es EMMI rendelet) szerint a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti tanköteles. Az iskolai beiratkozások idejét, a fenntartó határozza meg és hozza nyilvánosságra.

Tankötelezettségi kötelezettség

Az iskolai életre való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak.

Testi fejlettség terén:

- Eljut az első alakváltozáshoz, teste arányosan fejlett, teherbíró, a fogváltás megkezdődik.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését szándékosan képes irányítani.

Lelki fejlettség terén:

- Érdeklődésével készen áll arra a lassú átmenetre, amelyben óvodásból iskolássá válik.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Szociális érettség terén:

- Készen áll a gyermek az iskolai élet feltételeinek teljesítésére az együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőttekkel, társakkal.
- A gyermekek beiskolázása rugalmasan történik.

A gyermek óvodai nevelésben való kötelező részvétel alóli felmentésének időbeli tartama kizárólagosan nem korlátozható, mert az sértené a szülő azon alapvető jogát, hogy a gyermekének adandó nevelést szabadon megválassza. Nkt. 8. § (2) A 2021. július 1. napján hatályba lépő új eljárási szabályok szerint a felmentés a tárgyév április 15-ig kérhető, a felmentés annak az évnek az augusztus 31. napjáig adható, amelyben a gyermek negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek ötödik életévét betölti. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetén a kérelem április 15. napja után is benyújtható. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetén a szakorvos rendelhető ki.

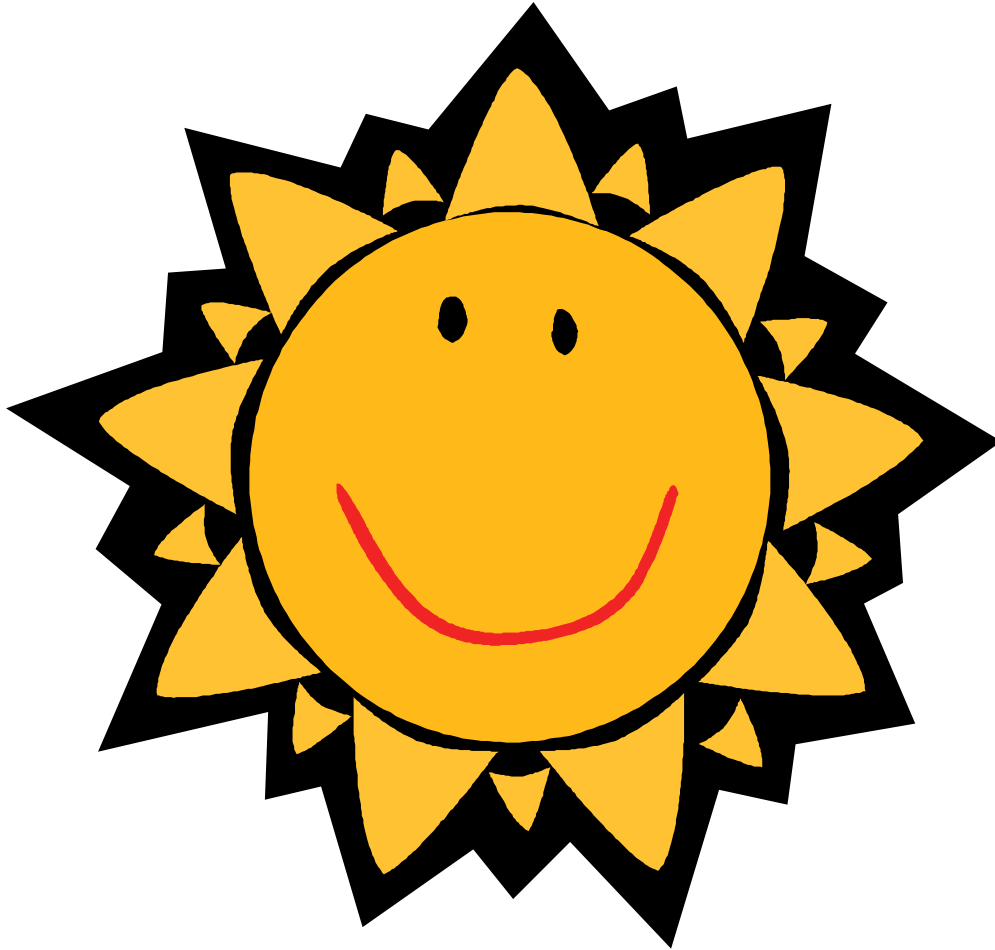
A jogszabály változás célja: a gyermek tankötelezettségének megállapítása ügyében az óvodának megfelelő lehetőséget biztosítani szakmai álláspontja kifejtésére. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is (Nkt. 45. § (2) bek., Nkt, 6. mell.)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

A kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, hat-hétéves korra, eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett, lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

HATVANI NAPSUGÁR ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MELLÉKLETEK

Készült: Nagy Jenőné: Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel adaptálásával

2022.

Hatvani Napsugár Óvoda

3000 Hatvan, Gódor Kálmán u.13.
Tel: 06 37 341 634 Email: napsugarovi60@gmail.com

A GYERMEK KOMPLEX ANAMNÉZISE

A gyermek neve: _____

Hogyan szólítsuk a gyermekét az óvodában? (Érdemes lenne azt is tisztázni, hogy a szülők és az óvodapedagógusok hogyan szólítsák meg egymást.)

A gyermek születésének helye, időpontja: _____

Egyéni érzékenysége: _____

1. Megszületésének körülményei

1.1. Tervezték-e gyermekük megszületését? _____

1.2. Mi jellemezte az édesanya áldott állapotát? _____

1.3. A születési jellemzők: _____ az újszülött súlya _____ hossza. _____

2. A csecsemőkorban jellemző fejlődés (0-1 éves korig)

2.1. Szoptott-e? _____ Meddig? _____ Jó evő volt-e? _____

2.2. Jó alvó volt-e? _____ Sokat sírt, vagy keveset? _____

2.3. Ki gondozta? _____

2.4. Milyen betegségei voltak? _____

2.5. Érte-e valamilyen sérülés, baleset? _____

3. A kisgyermekkorban jellemző fejlődés jellemzői (1-3 éves korig)

3.1. Mászott-e? _____

3.2. Mikor kezdett önállóan járni? _____

- 3.3. Mikor kezdett érthető szavakat mondani? _____
- 3.4. Kommunikál-e a társaival, a felnőttekkel? _____
- 3.5. Járt-e bölcsődébe? _____
- 3.6. Melyik kezével nyúl leggyakrabban a tárgyakért? _____
- 3.7. Fáradékony-e? _____
- 3.8. Mi jellemzi az alvását? _____

4. A család szerkezete (Egy háztartásban vagy egy lakásban élők)

apa anya élettárs nevelőapa nevelőanya

nagypapa nagymama testvérek neve: _____

- 4.1. A testvérek száma: _____
- 4.2. A családtagok anyanyelve: _____
- 4.3. Hogyan ítélik meg a család szociális körülményeit? jó anyagi körülményekkel rendelkezünk, aránylag elégedettek vagyunk, anyagi gondokkal küszködünk, az élethez szükséges alapfeltételeink hiányoznak.
- 4.4. A legmagasabb iskolai végzettség megnevezése:
Apa: _____ Anya: _____
- 4.5. Van-e munkanélküli a családban? _____
- 4.6. Lakáskörülmények: Összkomfortos Komfortos Komfort nélküli
- 4.7. Hány szobás a lakásuk? _____
- 4.8. Van-e gyermeküknek külön szobája? _____

5. Nevelés

- 5.1. Véleménye szerint mi jellemző gyermekére? (Kérjük, húzza alá!)
- nyugodt, élénk, túlságosan élénk, zárkózott, közlékeny, lassú mozgású, gyors mozgású, kiegyensúlyozott, kiegyensúlyozatlan, szófogadó, engedetlen, kötelességtudó, felelőtlen, alapos, felületes a munkavégzésben, érzékeny a hiányosságai feltárásakor,

egyéb: _____

- 5.2. Mivel lehet a legeredményesebben hatni gyermekükre? _____
- 5.3. Van-e olyan személy a családban, akihez gyermeke legjobban ragaszkodik? _____
- 5.4. Milyen a család jutalmazási szokása? _____
- 5.5. Szokták-e büntetni gyermeküket? _____
- 5.6. Van-e a gyermekének otthoni feladata? _____
- 5.7. Ki a gyermekük otthoni játszótársa? _____
- 5.8. Ki dönt a családi dolgokban? _____
- 5.9. Van-e valamilyen nevelési problémájuk? _____

5.10.Milyen a gyermekek kapcsolata a családjukban? _____

5.11.Mivel szeret leginkább játszani a gyermeke? _____

5.12.Mi érdekli gyermekét, mire kíváncsi leginkább? _____

5.13.Ön szerint gyermekének milyen különleges tulajdonsága, adottsága van? _____

5.14.Mit közölne velünk még a gyermekéről? _____

6. Kultúra, szabadidő

6.1. Van-e a családnak hobbyja, érdeklődési területe? _____

6.2. Érdeklődnek-e a művészetek iránt? _____

6.3. Mi a legkedvesebb otthoni időtöltésük a gyermekükkel? _____

6.4. Van-e közös, hagyományos családi programjuk, s mi ez?

6.5. Mivel tölti a család leggyakrabban a szabadidejét?

Köszönjük, hogy az anamnézis kitöltésével hozzájárultak gyermekük megismeréséhez. Az itt közölt adatokat és tényeket csak a gyermekét nevelő óvodapedagógusok, fejlesztőpedagógus, tehetségigéretes műhelyeit vezető, óvodavezető ismerheti meg. Mindezt hivatali titokként kezeljük.

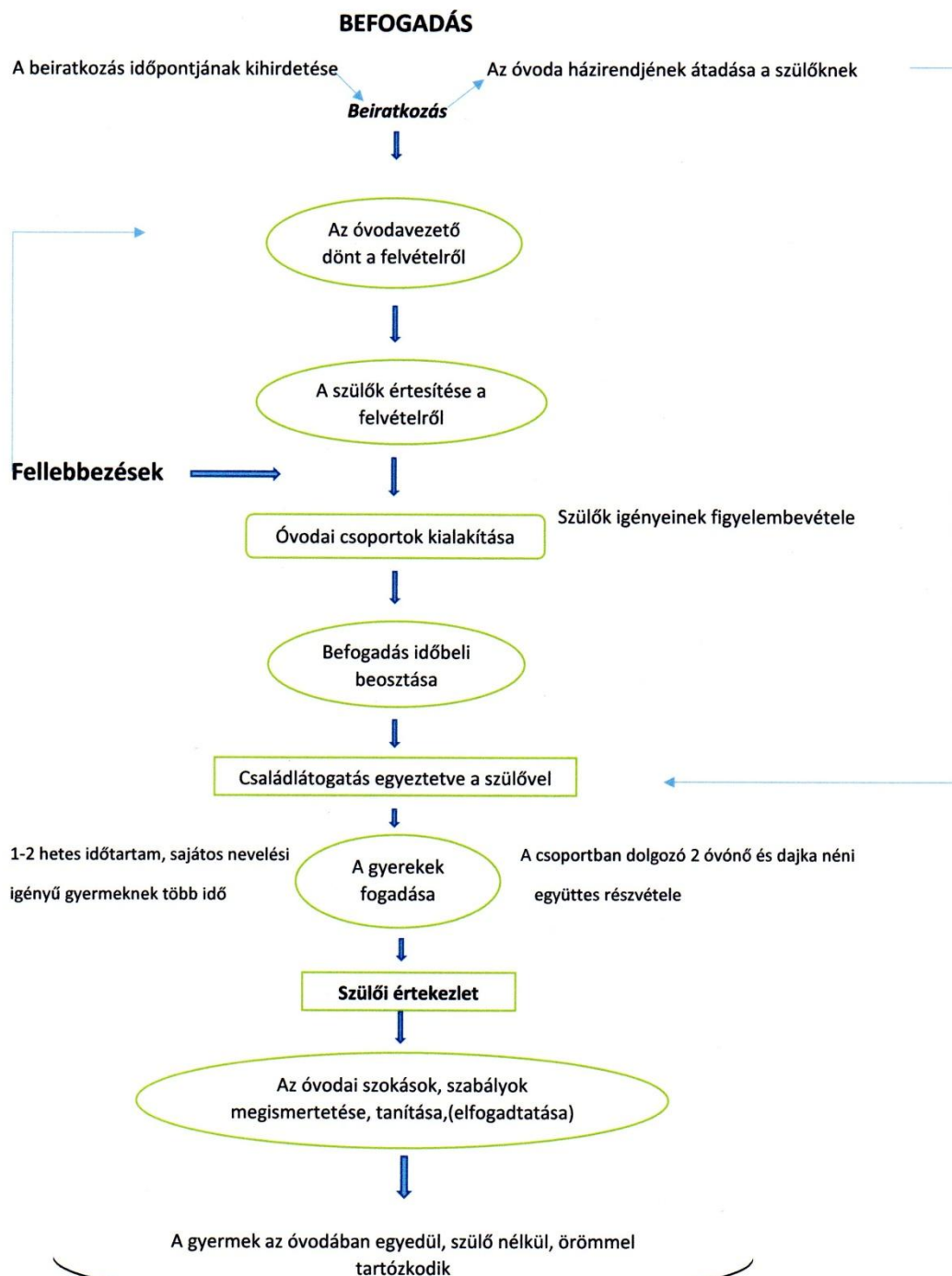
Szülő aláírása:.....

Szülő e-mail címe:.....

Szülő telefonszáma:.....

.....

2. sz. melléklet

A gyermek befogadási időszakáról készült óvónői értékelés

A gyermek kapcsolatteremtése az óvónővel, dajkákkal:

A gyermek kapcsolatteremtése társaival:

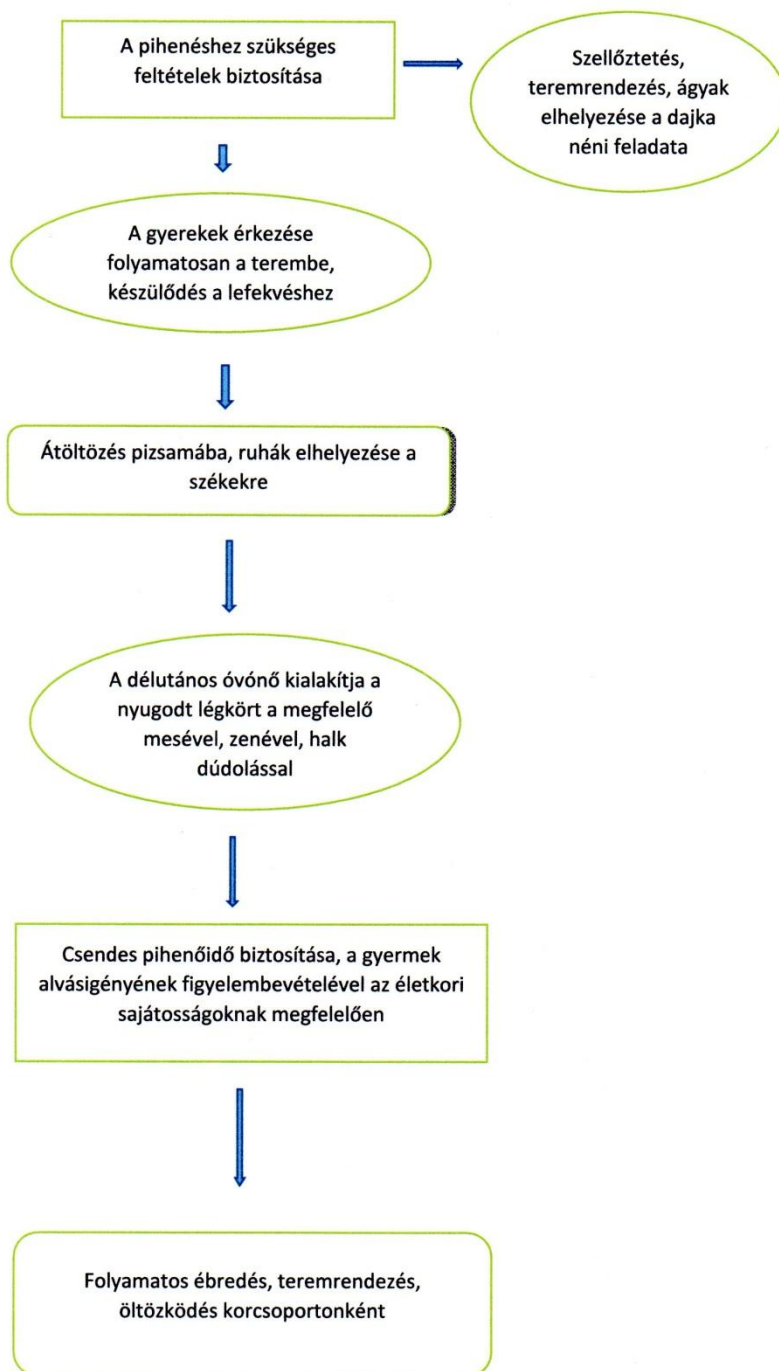
Érzelmi életének jellemzői a befogadás idejére:

Új szokások megtanulásához való viszonya:

Viszonya az óvoda sokféle tevékenységéhez (játékhoz, meséhez, énekléshez, alkotó, rajzos tevékenységekhez, mozgáshoz és a környezet megismeréséhez, megszerettetéséhez):

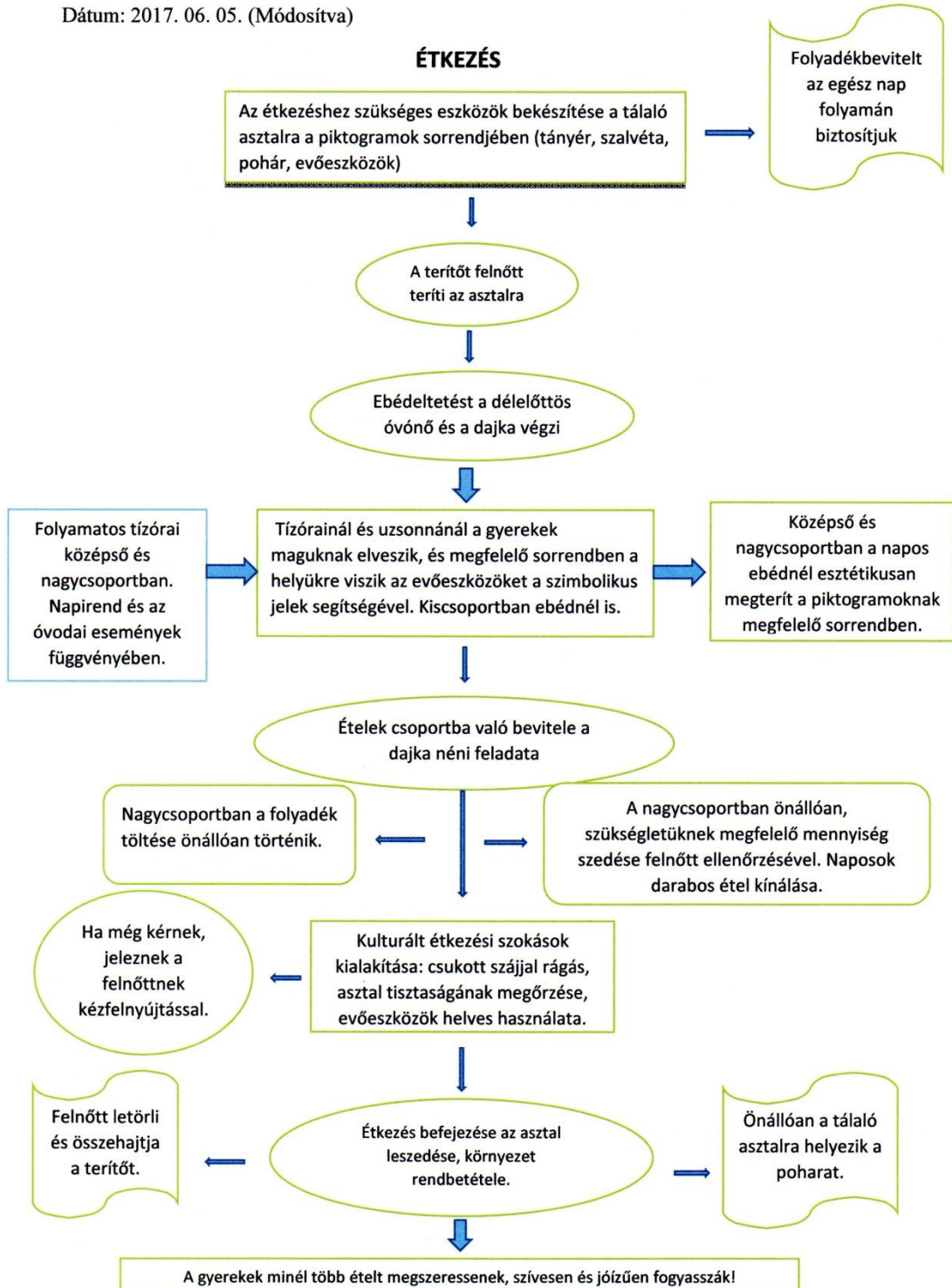
A gyermek tevékenysége során tapasztalt különleges adottságai, tulajdonságai:

PIHENÉSI FOLYAMAT

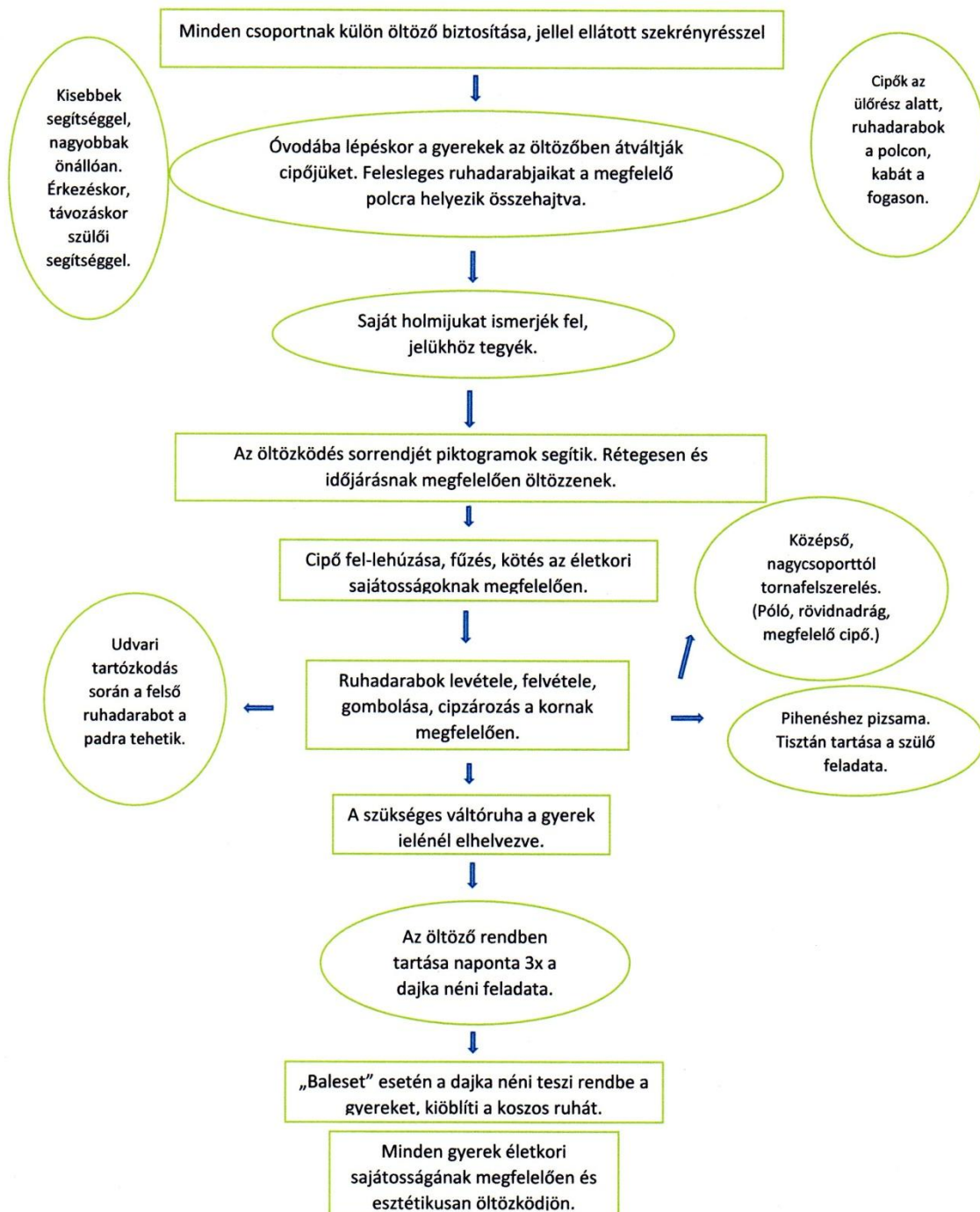

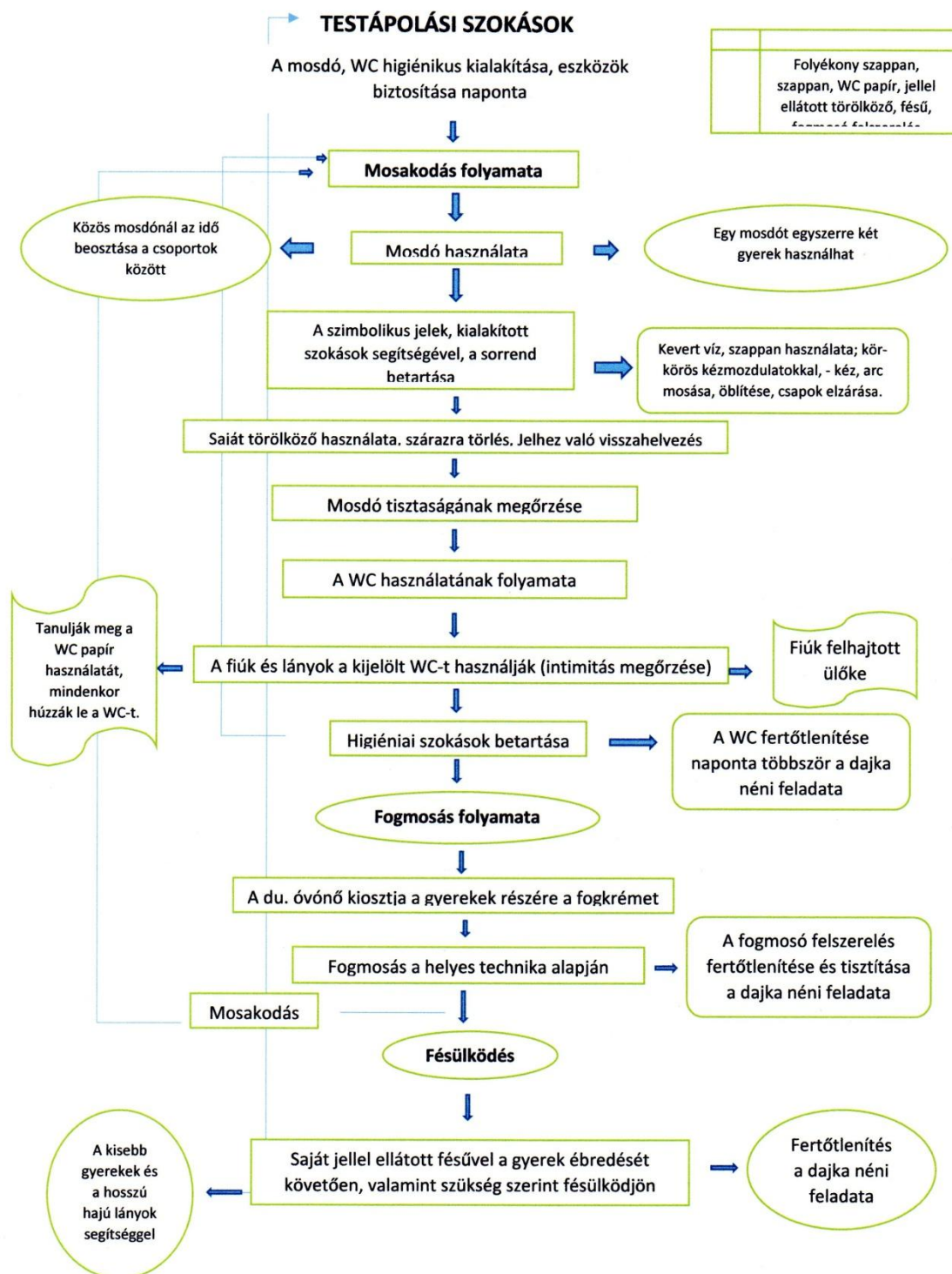
5. sz. melléklet

Dátum: 2017. 06. 05. (Módosítva)

ÖLTÖZKÖDÉS

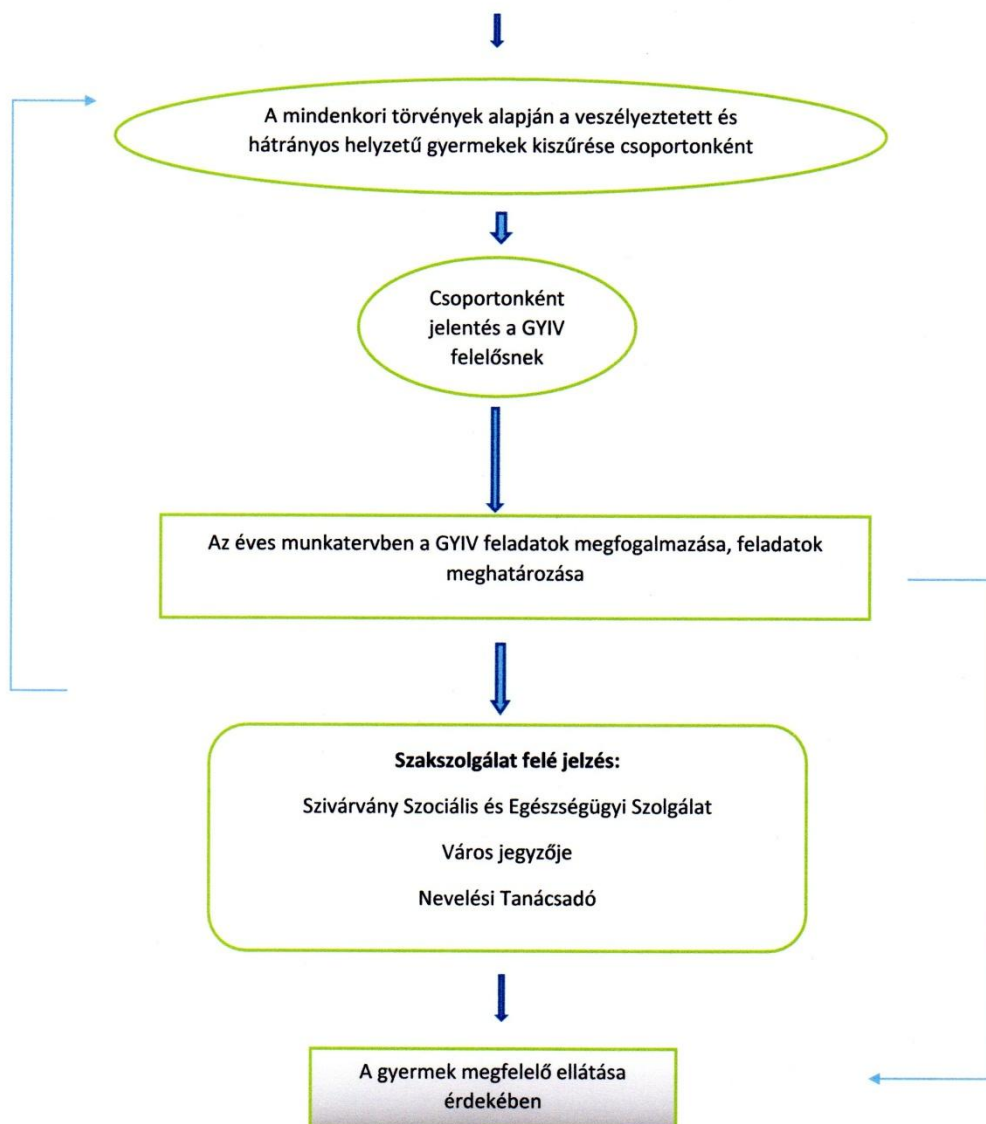

GYERMEKVÉDELEM

A gyermek bekerül az óvodai nevelés rendszerébe

Gyermek megismerése

Családdal való kapcsolat felvétele, családlátogatás

GYERMEKTÜKÖR
KOMPLEX SZEMÉLYISÉG-FEJLETTSÉG MEGFIGYELŐ
DOKUMENTUM

(Átdolgozott dokumentum a szerző által¹)

A gyermek neve:.....

Csoport neve:.....

A DOKUMENTUM TARTALMAZZA A TEHETSÉGIGÉRETEK
AZONOSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES SZEMPONTOKAT, TULAJDONSÁGOKAT.
A JELÖLÉSÜKET TÖMÖR BETŰVEL ÉS ALÁHÚZÁSSAL EMELTÜK KI.

Az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” Egyesület által irányított „Tehetségigérek gondozási rendszerének kiépítése az óvodai nevelés területén” című empirikus kutatás formanyomtatványa.

A GYERMEK TESTALKATÁNAK JELLEMZŐJE

	I.félév	II.félév
3-4 év	Befogadás tapasztalatai	Testsúly, testmagasság
		Arányok
		Testi gondozottság, egészségi állapot
		Testrészek ismerete
4-5 év	Testsúly, testmagasság	Testsúly, testmagasság
	Arányok	Arányok
	Testi gondozottság, egészségi állapot	Testi gondozottság, egészségi állapot
	Testrészek ismerete	Testrészek ismerete
5-6 év	Testsúly, testmagasság	Testsúly, testmagasság
	Arányok	Arányok
	Testi gondozottság, egészségi állapot	Testi gondozottság, egészségi állapot
	Testrészek ismerete	Testrészek ismerete
6-7 év	Testsúly, testmagasság	Testsúly, testmagasság
	Arányok	Arányok
	Testi gondozottság, egészségi állapot	Testi gondozottság, egészségi állapot
	Testrészek ismerete	Testrészek ismerete

A GYERMEK SZOCIÁLIS FEJLETTSÉGÉNEK, TÁRSAS KAPCSOLATÁNAK JELLEMZŐI

	I.félév	II.félév
3-4 év	Befogadás tapasztalatai	Kapcsolódása a felnőttekhez
		Kortárskapcsolata
		Beilleszkedés a tevékenységekbe
		Feladatmegértése, feladattartása
		Önállósága és munkatempója
4-5 év	Kapcsolódása a felnőttekhez	Kapcsolódása a felnőttekhez
	Kortárskapcsolata	Kortárskapcsolata
	Beilleszkedés a tevékenységekbe	Beilleszkedés a tevékenységekbe
	Feladatmegértése, feladattartása	Feladatmegértése, feladattartása
	Önállósága és munkatempója	Önállósága és munkatempója
5-6 év	Kapcsolódása a felnőttekhez	Kapcsolódása a felnőttekhez
	Kortárskapcsolata	Kortárskapcsolata
	Beilleszkedés a tevékenységekbe	Beilleszkedés a tevékenységekbe
	Feladatmegértése, feladattartása	Feladatmegértése, feladattartása
	Önállósága és munkatempója	Önállósága és munkatempója
6-7 év	Kapcsolódása a felnőttekhez	Kapcsolódása a felnőttekhez
	Kortárskapcsolata	Kortárskapcsolata
	Beilleszkedés a tevékenységekbe	Beilleszkedés a tevékenységekbe
	Feladatmegértése, feladattartása	Feladatmegértése, feladattartása
	Önállósága és munkatempója	Önállósága és munkatempója

Átlagon felüli adottság:

Gyenge pontok:

A GYERMEK MOZGÁSFEJLETTSÉGÉNEK JELLEMZŐI

	I.félév	II.félév
3-4 év	Befogadás tapasztalatai	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép
		Finommozgások jellemzői
		Mozgáshoz való viszonya
		Téri tájékozottság, térbeli mozgás
4-5 év	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép
	Finommozgások jellemzői	Finommozgások jellemzői
	Mozgáshoz való viszonya	Mozgáshoz való viszonya
	Téri tájékozottság, térbeli mozgás	Téri tájékozottság, térbeli mozgás
5-6 év	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép
	Finommozgások jellemzői	Finommozgások jellemzői
	Mozgáshoz való viszonya	Mozgáshoz való viszonya
	Téri tájékozottság, térbeli mozgás	Téri tájékozottság, térbeli mozgás
6-7 év	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép	Nagymozgás kivitelezésére jellemző összkép
	Finommozgások jellemzői	Finommozgások jellemzői
	Mozgáshoz való viszonya	Mozgáshoz való viszonya
	Téri tájékozottság, térbeli mozgás	Téri tájékozottság, térbeli mozgás

Átlagon felüli adottság:

Gyenge pontok:

A GYERMEK ÉRZELMI- ÉS AKARATI FEJLETTSÉGE

	I.félév	II.félév
3-4 év	Befogadás tapasztalatai	Érzemi életének általános jellemzői
		Erkölcsei érzelmekre jellemző
		Esztétikai érzelmekre jellemző
		Intellektuális érzelmekre jellemző
		Akarati megnyilvánulásai
4-5 év	Érzemi életének általános jellemzői	Érzemi életének általános jellemzői
	Erkölcsei érzelmekre jellemző	Erkölcsei érzelmekre jellemző
	Esztétikai érzelmekre jellemző	Esztétikai érzelmekre jellemző
	Intellektuális érzelmekre jellemző	Intellektuális érzelmekre jellemző
	Akarati megnyilvánulásai	Akarati megnyilvánulásai
5-6 év	Érzemi életének általános jellemzői	Érzemi életének általános jellemzői
	Erkölcsei érzelmekre jellemző	Erkölcsei érzelmekre jellemző
	Esztétikai érzelmekre jellemző	Esztétikai érzelmekre jellemző
	Intellektuális érzelmekre jellemző	Intellektuális érzelmekre jellemző
	Akarati megnyilvánulásai	Akarati megnyilvánulásai
6-7 év	Érzemi életének általános jellemzői	Érzemi életének általános jellemzői
	Erkölcsei érzelmekre jellemző	Erkölcsei érzelmekre jellemző
	Esztétikai érzelmekre jellemző	Esztétikai érzelmekre jellemző
	Intellektuális érzelmekre jellemző	Intellektuális érzelmekre jellemző
	Akarati megnyilvánulásai	Akarati megnyilvánulásai

Átlagon felüli adottság:

Gyenge pontok:

A GYERMEK ÉRTELMI FEJLETTSÉGÉNEK JELLEMZŐI

	I.félév	II.félév
3-4 év	Befogadás tapasztalatai	Érzékelése, észlelése
		Figyelmére jellemzők
		Emlékezetére jellemzők
		Képzeletére jellemzők
		Gondolkodására jellemzők
4-5 év	Érzékelése, észlelése	Érzékelése, észlelése
	Figyelmére jellemzők	Figyelmére jellemzők
	Emlékezetére jellemzők	Emlékezetére jellemzők
	Képzeletére jellemzők	Képzeletére jellemzők
	Gondolkodására jellemzők	Gondolkodására jellemzők
5-6 év	Érzékelése, észlelése	Érzékelése, észlelése
	Figyelmére jellemzők	Figyelmére jellemzők
	Emlékezetére jellemzők	Emlékezetére jellemzők
	Képzeletére jellemzők	Képzeletére jellemzők
	Gondolkodására jellemzők	Gondolkodására jellemzők
6-7 év	Érzékelése, észlelése	Érzékelése, észlelése
	Figyelmére jellemzők	Figyelmére jellemzők
	Emlékezetére jellemzők	Emlékezetére jellemzők
	Képzeletére jellemzők	Képzeletére jellemzők
	Gondolkodására jellemzők	Gondolkodására jellemzők

Átlagon felüli adottság:

Gyenge pontok:

A GYERMEK ÉRTELMI FEJLETTSÉGÉNEK JELLEMZŐI

	I.félév	II.félév
3-4 év	Befogadási időszak értékelése	Beszédének minősége
		Szókincse és beszédaktivitása
		Beszédének ritmusa
		A beszéd hatáselemeinek használata
		Kommunikációja
4-5 év	Beszédének minősége	Beszédének minősége
	Szókincse és beszédaktivitása	Szókincse és beszédaktivitása
	Beszédének ritmusa	Beszédének ritmusa
	A beszéd hatáselemeinek használata	A beszéd hatáselemeinek használata
	Kommunikációja	Kommunikációja
5-6 év	Beszédének minősége	Beszédének minősége
	Szókincse és beszédaktivitása	Szókincse és beszédaktivitása
	Beszédének ritmusa	Beszédének ritmusa
	A beszéd hatáselemeinek használata	A beszéd hatáselemeinek használata
	Kommunikációja	Kommunikációja
6-7 év	Beszédének minősége	Beszédének minősége
	Szókincse és beszédaktivitása	Szókincse és beszédaktivitása
	Beszédének ritmusa	Beszédének ritmusa
	A beszéd hatáselemeinek használata	A beszéd hatáselemeinek használata
	Kommunikációja	Kommunikációja

Átlagon felüli adottság:

Gyenge pontok:

**MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSI TERÜLETÉNEK
MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ, VALAMINT**

**A SPECIÁLIS ADOTTSÁGAINAK FELFEDEZÉSÉHEZ A GARDNERI TEHETSÉGTERÜLETEK
FIGYELEMBE VÉTELÉVEL**

Kategóriák pontozása: Teljes mértékben jellemző = 5 pont
 Általában jellemző = 4 pont
 Néha jellemző = 3 pont
 Ritkán jellemző = 2 pont
 Nem jellemző = 1 pont

Sorszám	Logikai-matematikai	Pontszám
1.	Érdeklődik a logikai játékok iránt	
2.	A konstrukciós játékokban mindig újabb variációkat talál ki	
3.	Kedveli a társasjátékokat	
4.	Emlékezete, képzelete figyelemre méltó	
5.	Vitapartner, erős kritikai érzéke van	
6.	Gyorsan megjegyzi és felidézi a tényeket, információkat	
7.	Humor (nyelvi lelemények) jellemzi	
8.	Gyors megoldó képesség jellemzi	
9.	Ismeretei gazdagok, sokszínűek	
10.	Kreatív a problémamegoldásban	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Testi-kinesztetikus tehetségterület népi mozgásos játékok	Pontszám
1.	A körjátékokat kedveli az óvodában	
2.	Tisztán énekel pentaton jellegű dalokat	
3.	Mozdulatokat szívesen utánoz	
4.	Jó a téri tájékozódása	
5.	Összerendezett mozgású	
6.	Magabiztos a fellépése	
7.	Szívesen vállal szerepet	
8.	Táncos mozdulatokat szívesen kreál	
9.	Kezdeményezi szabad játékában is a társaival a táncos	
10.	Érdeklődik a népzene, tánc iránt	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Testi-kinesztetikus tehetségterület mozgás	Pontszám
1.	Jó ritmusérzékű, harmonikus mozgású	
2.	Kedveli a mozgást	
3.	Koordinált mozgású	
4.	Jó a téri tájékozódása	
5.	Futásban, kocogásban élenjár	
6.	Egyensúlyérzéke megbízható	
7.	Laza, hajlékony	
8.	Jó teherbírású	
9.	Erős, bátor fellépésű	
10.	Kedveli a labdajátékokat	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Nyelvi tehetségterület mese drámajátékok	Pontszám
1.	Gazdag szókincs	
2.	Kifejező beszédképesség	
3.	Szereplési vágy	
4.	Bátor, magabiztos fellépés	
5.	Fantáziadús, képzeletgazdagság	
6.	Erős beleélő képességgel rendelkezik	
7.	A tanult meséket élvezetesen elmondja	
8.	Élvezi a drámajátékokat	
9.	Ötletei vannak a mese feldolgozásához	
10.	Szeret mondókákat, verseket mondani.	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Térbeli-vizuális tehetségterület	Pontszám
1.	Szárnyaló képzelőerőt mutatnak az alkotásai	
2.	Bátran használja a színeket	
3.	Kitartó az alkotásban	
4.	Biztos eszközhasználata van	
5.	Nyitott az új technikák alkalmazására	
6.	Elmélyülten, hosszú ideig alkot, dolgozik	
7.	Szabad játékban is folyamatosan a rajzos térben	
8.	Ötletei vannak az alkotás kivitelezéséhez	
9.	Gyönyörködni tud a saját és mások alkotásaiban	
10.	Büszke az alkotásaira	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Zenei tehetségterület	Pontszám
1.	Az óvodai zenei tevékenységben kitűnik a zenéhez való viszonya	
2.	Játék közben dudorászik	
3.	A pentaton jellegű dúr hexacord és pentacord hangkészletben	
4.	Kimondottan szeret énekelni	
5.	Nyitott a dallamjátszó, ritmusjátszó eszközök használatára	
6.	Önállóan kezdeményez énekes játékokat	
7.	Szabad játékban is gyakran kezdeményez zenei	
8.	Ötletei vannak az zenei alkotás kivitelezéséhez	
9.	Kitartó a zenei alkotásokban	
10.	Szívesen hallgatja az óvónő énekét, hangszeres játékát.	
Összes pontszáma:		

11.sz melléklet

Egészségnevelési program

Hatvani Napsugár Óvoda

Hatvan, Gódor Kálmán utca 13.

OM:201483

Egészségfejlesztési Program

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

1. Előszó

A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermekek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő egészségfejlesztési stratégia felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és Pedagógiai programunk mellékleteként kerültek megfogalmazásra az Egészségfejlesztési programban. A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk. Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészség modern értelmezése a testi, lelki, társkapcsolati biztonságot, az aktív, alkalmazkodó és társkapcsolati jólétet foglalja magába, melyen nem csupán az orvosilag felülvizsgált egészségi állapotot értjük, hanem az egészség aktív, célirányos megvalósítását, az egészségvédelemre vonatkozó folyamatos ismeretbirtoklást, az egészségesebb választását, valamint annak visszajelzését. Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza. Az egészségfejlesztés az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli. Nem egyszerű összeadása a hozzátartozó nevelési feladatoknak, hanem sajátos szemlélet és magatartásforma. Olyan értékek hordozója, amelyek csak összességükben szolgálják a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítését és harmóniáját. Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét. Ez a cél, akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

2. Általános cél és feladat

Célunk a teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását. Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal, életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarat, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk.

Az egészség e három jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk – egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

3. Az egészségfejlesztési feladatok, programok, szinterek

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés.

E három fő feladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

3.1. Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

Tágabb értelemben a szomatikus nevelés kitüntetett nevelési feladatként a MTA ajánlásában így kerül meghatározásra: „Felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és mozgásszokások alakítását.” Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése címszó alatt megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei:

- Személyi higiénia fejlesztése
- Környezeti higiénia fejlesztése
- Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- A betegségek megelőzésére nevelés
- Napi rendszeres testmozgás, testedzés
- Balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás.

3.1.1. Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénia nevelés magában foglalja a gyermekek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájjüreg, haj, érzékszervek körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és az anális toalettet, WC-papír használatát. Az öltözködést, mely a megfelelő viselet kiválasztását jelenti az időjárás és a tevékenységek figyelembevételével. Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásainak alakítását, valamint a ruházat higiénáját, tárolási feladatait. Pihenést, mely az ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítja.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott fésű, fogmosó felszerelés, ágynemű, jelen elhelyezett törölköző. A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésre áll jellel ellátott polc, akasztó, ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, folyékony szappanadagolóval. A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek – méretű WC, melyekben megoldott a nemek szerinti elválasztás (fallal, függönnyel), és rendelkezésre áll a megfelelő felszerelés. Az óvodánkban lehetőség van a bevizelés, beszékelés utáni tisztálkodásra, dadus segítségével. A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége PI víz formájában, melyhez a poharakat elérhető magasságban helyezük el. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiéniai szabályok betartására, ennek feltételeit (papírtörő, nedves törölkendő, fertőtlenítő) mindig biztosítjuk. A délutáni pihenő előtt biztosítjuk a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermekek elalvását segíti a biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Az ágyneműről és annak tisztántartásáról a dajka nénik gondoskodnak (két-három hetente).

3.1.2. Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara. **Célunk:** a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása a fenntarthatóság. **Feladatunk** az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartásszokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása:

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók. Taneszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük. A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét. Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról, az ideális, szemkímélő lámpatestek elhelyezéséről. Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény.

Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk. Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk, biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves rész pótlását és gondozását. Udvari eszközeink az EU szabványnak megfelelőek, a törvényben megfogalmazottak szerint végezzük a bevizsgálást, ellenőrzést. Az udvari a homokot lehetőség szerint cseréljük. Napi rendszerességgel frissítéséről a dajka néni gondoskodik. Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk

megalapozni- szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, az óvodában közösen, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan.

3.1.3. Az egészséges táplálkozás igényeinek kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásigényből eredő hő leadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk: hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk: a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység, napi gyermekvitamin bevitel természetes formában. További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit. A csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű. A szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva a melegítő konyhában rendelkezésre állnak. A feltálatott ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy- egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvesítő ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal. Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban. A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a szülőkkel együttműködve oldjuk meg. A gyermekek változatos étrendjéről vállalkozó által működtetett konyha és helyben melegítő konyhánk gondoskodik. Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást PI víz formájában. Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira. Táplálkozási rendellenesség – túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

3.1.4. A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk: az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk: ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket külön jellel helyezzük el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a szülőket kérjük meg azok pótlására (pl. fogkefe). A higiénés szabályok betartásával, a

betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. Szezonális fertőző betegségek megelőzésére vitaminban gazdag étrendet biztosítunk. Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés stb.) A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgásához szükséges feltételeket, minden adódó lehetőségek kihasználunk a levegőzésre (udvari fedett terasz), sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket lehetőség szerint elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük.

(Csak érvényes orvosi igazolás ellenében fogadhatjuk ismét közösségben a gyermeket.) Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével. Beszédhibás gyermekek esetében javaslatot teszünk a logopédiai vizsgálatra. A nevelési tanácsadó szakembereivel kapcsolatot tartunk, akik évi rendszerességgel megvizsgálják a leendő nagycsoportos korú gyermekeket, majd javaslatot adnak az egyéni bánásmódra és fejlesztésre. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába. Szükség esetén fejlesztő pedagógusunk fejleszt a gyermeket.

3.1.5. Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat

Célunk: a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk: a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése. Pedagógiai programunk hangsúlyos része a gyermekek mozgásfejlődésének elősegítése, így az egészségfejlesztési programban csak azok a területek kerültek megfogalmazásra, melyek a pedagógiai programot hivatottak kiegészíteni.

A feltételek biztosítása:

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése. A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban vagy a csoportszobában, tornateremen szervezzük ezeket a tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.

Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta tornapadló. Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

3.1.6. Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan eredményt is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyes, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk: a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk: egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. (Csak biztonsági jellel, tanúsítvánnyal ellátott játékot vásároljunk.) Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik – olló, tű, kés, villa. A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyermekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé. Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Kirándulások alkalmával a gyermekeket, felnőtteket balesetvédelmi oktatásban részesítjük. Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

3.2. Pszicho higiénés egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél: olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekszik.

Feladata: a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, az abúzus és deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátias készség alakítását.

A pszicho higiénés egészségfejlesztés területei:

- Egészséges életvezetés
- Stressz elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés

3.2.1. Egészséges életvezetés

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségételen szokások korrekcióját jelenti. (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Célunk: megóvni a gyermekeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk: az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden estben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió). Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

3.2.2. Stressz – elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimerítő. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk: az idegrendszeri, – lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz- hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

3.2.3. Egészségre káros szokások mellőzése

A pszicho higiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások az elhízás és a cukorbetegség megelőzése. Az óvodai nevelés területén célunk, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk: hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

3.2.4. Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk: állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk: a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja. Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésére. A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása. Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletére épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet. Törekvünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek

3.3. Szoci higiéniés egészségfejlesztés

A szoci higiéniés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélés közös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi. Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben, együttműködésre való részvételre nevelje. Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szoci higiéniés egészségfejlesztés területei:

3.4. Esélyegyenlőség biztosítása és integrált nevelés

Célunk: a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése. Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre érette váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a másságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül! Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek, hasonló jogokkal vegyen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata. A törvényben foglaltak szerint

nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk

Függelék:

„ÓVODÁN KÍVÜLI ÓVODAI NEVELÉS MEGSZERVEZÉSE A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY IDEJÉN.” -Módszertár ajánlásával

1. A távmunka (Home Office) óvodai bevezetésének létjogosultsága:

1.1.Jogszábai háttér:

- 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet veszélyhelyzet kihirdetéséről
- 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.)
- 47/2020. (III.19.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről

Oktatási Hivatal ajánlása: Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatasi/tavoktatasi/koronavirus_ovodai_modszertani_ajanlas_03_24.pdf

A bevezetésre kerülő távmunka célja: a munkatársakkal, családokkal és a gyermekekkel történő folyamatos kapcsolattartás, ezáltal a szervezeti és az óvodai csoportok kohéziójának megőrzése, a szülői ház támogatása gyermekeik nevelése és fejlesztése során.

A távmunkában történő nevelőmunka pedagógiai alapelveinek meghatározásánál az Óvodai nevelés országos alapprogramjában is megfogalmazottakból kell kiindulnunk:

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

1.2.Családkép – Óvodakép

A kialakult helyzet mindenkinek új, így a gyerekek és a szüleiknek egyaránt, tehát mindnyájunknak fel kell dolgoznunk a kényszerű bezártságot és azt, hogy nem tudjuk, mindez

meddig fog tartani. Az a szülő, aki otthon van, számos esetben Home Office-módban dolgozik, és/vagy gyakran még segítenie is kell iskolás gyerekeit az új típusú tanulási forma során, és mindemellett a családot is el kell látnia. Fontos, hogy a lakókörnyezet tisztántartása is nagyobb odafigyelést és feladatot jelent a mostani helyzetben. Az otthonukat munka és egyéb okok miatt elhagyni kényszerülő szülők pedig a fokozott fertőzésveszély miatt is aggódnak, pláne, ha egészségügyben vagy olyan helyen dolgoznak, ahol folyamatos kontaktusban vannak a potenciálisan vírushordozó emberekkel. Számos család számára anyagi, egzisztenciális nehézségekkel is jár a nem várt változás, éppen ezért a szokásosnál takarékosabb életforma bevezetésére is szükségük lehet. Fontos, hogy az óvodai távmunka minden szereplője megtalálja azt az egyensúlyt, mely a feladatok minél egyenletesebb elosztásával nem terheli túl a pedagógusokat, és nem terheli a családokat. Elvárás minden pedagógustól, hogy a családokkal, gyermekekkel való folyamatos kapcsolattartás során szakmai ajánlásaikkal a gyermekek fejlesztésébe vetett hitük mellett kiemelt szerepet kapjon a lelki támogatás. Óvakodjunk tehát attól, hogy „házi feladatot” adjunk, azonban változatos tartalmakkal és formában folyamatosan és célirányosan kapjanak a szülők ötleteket, ajánlásokat, amelyekkel változatos tevékenységeket kínálhatnak fel, és adott esetben fejleszthetik gyermekeiket. Fontos az optimális képernyőidőre való ösztönzés akkor is, ha az ellentmondás ebben a helyzetben szembetűnő. Mégis, óvodás gyermekeinkre vonatkoztatva ebben az átmeneti helyzetben is – bár a szülők közül sokan Home Office-ban dolgoznak, és az iskolás testvérek digitális oktatásban vesznek részt – lehetőség szerint előnyben kell részesítenünk a minimális képernyőidőt igénylő tartalmak megosztását. Az óvodapedagógusok által megosztásra kerülő digitális tartalmak családokban történő tovább gondolása (kisfilmek megtekintése, feladatmegoldás, játékok, rajzolóprogramok alkalmazása stb.) során minden esetben a szülők, vagy nagyobb testvér személyes jelenlétét kérjük / igényeljük az óvodapedagógusok. Mentális szempontból is fontos mind a kollégákkal, mind pedig a családokkal való kapcsolattartás, azonban célszerű odafigyelni és tudatosan, okosan szabályozni a számítógéppel és okostelefonnal töltött időt. E tekintetben a Home Office, a bezártság vagy a bezártság érzésének leküzdése során – bár nincsenek korlátok –, a pedagógus e tekintetben is minta/példaértékű kell legyen.

1.3.Feladatkörök szintjei

Ellátandó feladatok:

Intézményvezetői feladatok: Az új munkaforma beindításának előkészítése

Tervezési szakasz: Fenntartóval történő egyeztetés, munkatársak bevonódásának biztosítása, a szülők tájékoztatása

A rendszer működtetése: stratégiai és operatív irányítási feladatok ellátása

Ellenőrzés és értékelés a működési szabályok és értékelési rendszer alapján

Szükséges korrekciók végrehajtása: szabályozó dokumentumok, működési gyakorlat aktuális módosításainak koordinálása, ellátása

Óvodapedagógusi feladatok: A családok támogatása az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételével.

A Home Office kialakított munkarendje szerint az intézmény pedagógiai programjára és éves munkatervére alapozott feladatok ellátása.

2.Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei

A Home Office munka beindítása az óvodavezetés részéről gondos előkészítést, a beindulást követően pedig sok tekintetben a megszokottól eltérő iránymutató és ellenőrző munkát kíván. A vészhelyzet során megvalósított szervezési munkálatoknak köszönhetően a legtöbb óvodában bevezetésre került a pedagógusok otthonfoglalkoztatása, azonban a szervezeti és szakmai munka szabályozottsága még számos esetben és területeken szorul kimunkálásra, vagy további finomításra. Jó esetben a vezetői utasítások és egyéb rendelkezések-szabályozások előtt a helyzet főszereplői, maguk a pedagógusok és a szülők közössége is bevonódott, ami a folyamat zökkenőmentes beindításának és működésének egyfajta garanciája is lehet.

Humán erőforrás

Feltételek:

- A nevelőmunka középpontjában változatlanul és hangsúlyosan a gyermek áll.
- Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek virtuális jelenléte fontos feltétele a távmunkában ellátható óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a szülők és a gyermek számára.
- Lehetőség szerint egyenletes terhelés mellett az óvodapedagógusok összehangolt munkájukkal hozzá kell, hogy járuljanak a távmunkában ellátandó óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, valamint szükség szerint a családok és az óvodapedagógusok mentális megsegítése a Home Office-ban történő munkavégzés során is speciálisan képzett szakember/szakemberek közreműködését igényli/igényelheti. Az

óvodában dolgozó segítő szakemberek (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, óvodapszichológus, szociális segítő stb.) is online folytatják fejlesztő munkájukat.

- A pedagógusoknak a Home Office váratlan bevezetésével új kihívások előtt állva, az otthonról kell tanulást támogató, menedzselő szereppel megbirkózniuk.

Tárgyi feltételek

- Távmunkában azok az óvodapedagógusok foglalkoztathatók, akik rendelkeznek saját, vagy lehetőség szerint az intézmény infrastruktúráját képező és használható, a feladatellátás szempontjából szükséges készségekkel és képességgel, azaz, a munkavégzéshez nélkülözhetetlen digitális eszközökkel, azok használhatóságával, és megfelelő informatikai kompetenciákkal.
- A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
- A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését is.
- Amennyiben indokolt és szükséges, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is lehetőség van.

A távmunka beindítása – szervezési keretek

- Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakítását rugalmasan értelmezve, azonban a hatékony időgazdálkodás érdekében mégis, egyfajta mederbe terelten célszerű kialakítani az alábbiak szerint javasolt ütemezéssel:

8:00 – 12:00 óra között (4 óra időtartam): – Nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése stb.) – Elsősorban ebben az időszakban kerül sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására. – Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal.

Megjegyzés: A délelőtti órákban „virtuális személyes kapcsolatot” (telefon, Skype stb.) nem célszerű kezdeményezni a családok irányába, mivel minden család másként éli meg a járvány okozta új helyzetet: többen otthonról dolgoznak, vagy iskolás gyermekeiket segítik a távoktatás során, az óvodapedagógusok által javasolt tevékenységeket végzik, a gyermekek elmélyült játéka folyik, készül az ebéd stb.

Tehát, a munkatársak közötti telefonos vagy egyéb más formában történő kapcsolattartásra elsősorban a délelőtti folyamán célszerű sort keríteni, (feladategyeztetés kollégákkal, videókonferencia keretében szakmai munkaközösségi foglalkozás, nevelőtestületi megbeszélés, óvodavezetői értekezlet, portfólió műhelyfoglalkozás stb.), ami azt feltételezi, hogy a délelőtti folyamán – lehetőség szerint – minden óvodapedagógus a Home Office feladatellátási helyén kell, hogy tartózkodjon.

15:00 – 17:00 óra között (2 óra időtartam): – Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás. – Elsősorban ebben az időszakban kerülhet sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.

Megjegyzés: Természetesen erről a lehetőségről, illetve gyakorlatról a szülők megfelelő tájékoztatást kapnak az intézmény vezetőjétől.

A kötött munkaidő további időtartamában (2 óra): – egészségvédelem, – mentálhigiénés töltökezés, – szakmai töltökezés

Kapcsolattartás – az óvoda kapcsolatai

Soha ilyen mértékben még nem voltak egymásra utalva a bolygónkon élő emberek! Soha ilyen mértékben még nem voltak egymásra utalva az egy szervezetben dolgozók, az egy-egy feladatra szervezett különböző munkacsoportok tagjai, az egy óvodai csoportban dolgozó óvodapedagógusok, valamint a család és az óvoda. Ez egy olyan helyzet, amikor az óvodapedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a gyermekekkel és munkatársaival. A kapcsolattartás formáit és részben a tartalmait is alapvetően rengeti meg és rendezi át a kialakult helyzet, mely lényeges hangsúly eltolódásokat eredményez, azonban, ha kölcsönösen „sikerül élesre fogalmazni a célokat”, a tudatos és hatékony együttműködésnek értékes pedagógiai hozadéka lehetnek.

3. Az óvodáskorú gyermek tevékenységi formái

Családi nevelés megsegítése különböző tevékenységformák és szakmai tartalmak ajánlásával, az érintettek aktivizálásával és bevonódásuk biztosításával

Játék

- Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek az otthonukban kialakítható – állandó és mobil – játékterek (tanulási terek) kialakításához, melyek biztonságosak és alkalmasak a

különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, és a mozgásos játékokhoz.

- Ebben a játéktérben helyezzük el azokat az eszközöket is, melyekkel információkat gyűjthetünk a gyermekek matematikai, gondolkodási szintjeiről.
- Az óvodapedagógus erősítse a szülőket abban, hogy az óvodás korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a családban és az óvodában is egyaránt a játék. A szülők gyermekeik otthoni játéktevékenységeit megfigyelve tapasztalhatják, hogy a kiegyensúlyozottság egyik nagyon fontos feltétele, hogy a gyermekek számára naponta visszatérő játék iránti pszichikus szükséglet kielégítésére megfelelő időt és teret biztosítsanak.
- Az óvodapedagógus inspirálja a szülőket, hogy a gyermeki igények és lehetőségeik függvényében – hasonlóképp, mint az óvodapedagógusok az óvodában – váljanak a gyermek játszótársaivá. Így a felnőttek utánpótlást adhatnak a játéktevékenységre, a kialakult játékfolyamatban bevonható társsá válhatnak, amennyiben pedig a játék elakad, ötleteikkel könnyen a játékfolyamat segítői lehetnek, ami tovább görgetheti azt. Amennyiben testvérgyermekek vannak a családban, a szülők jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a szülők tudatos jelenléte gyermekek játékában az élményszerű és elmélyült játék biztosítója lehet. Mindezt a szülő feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket a SZABAD JÁTÉK KITÜNTETETT SZEREPÉNEK fontosságáról, melynek során a gyermek újraéli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat.

Verselés, mesélés

A játék mellett talán az egyik legkedveltebb gyermeki tevékenység a verselés és a mesélés, mely tevékenységnek az óvodai nevelésen túl a legtöbb családban is kialakult jó gyakorlata van. A kényszerhelyzet szülte hirtelen tempóváltás minden bizonnyal – akár így, vagy akár úgy –, de mérhető hatással lesz a verselésre és mesélésre, mely hatást a média- idő és tartalom megfelelő mértékének ajánlásával az óvodapedagógusok kedvező irányba befolyásolhatnak az alábbi szakmai értékek szülők és gyermekek irányába történő közvetítésével:

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében kerüljön kialakításra egy meghitt, kényelmes sarok, zug, ahol a gyermeknek is lehetősége van könyveket nézegetni, bábozni, dramatizálni, mesélni, akár önállóan vagy a szüleivel közösen.

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy a gyermek könyvespolcán általában csak az éppen aktuális téma szerinti verses, mesés és egyéb más könyvek legyenek elhelyezve, azonban igény szerint az éppen „zárt” szekrényrészből is vehessék elő kedvenc könyveiket.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy vers- és meseválasztásaik során törekedjenek megismertetni gyermekükkel a népköltészet remekeit: pld. a szüleiktől (a gyermek nagyszüleitől) hallott, vagy tanult népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat.
- Az óvodapedagógus ajánlásaival biztosítsa a lehetőséget a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a versek és mesék hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, miközben érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.
- Javasolt a mindennapos verselés és mesélés, elsősorban a magyar gyermekköltészet és népmesekincs ajánlásokkal. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának is elmaradhatatlan eleme.
- Kapjanak ösztönzést a családok közös verselésre, mesélésre, bábozásra és dramatizálásra. • Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.
- Kapjanak megerősítést a szülők arra vonatkozóan, hogy „a gyermekek legjobban a „fej” mesét szeretik”. (Dr. Vekerdy Tamás)
- Az óvodapedagógusok ösztönözzék a családok saját vers és mesealkotását, keresve a lehetőséget azok összegyűjtésére, a személyiségi jogok tiszteletben tartásával esetleg a csoport gyermekei között azok megosztására.
- Az óvodapedagógusok javasolják minden gyermek számára a délutáni csendes pihenőt és az alvást kevésbé igénylő gyermekek csendes tevékenységéhez képeskönyvek nézegetését.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében (vagy a gyermek szobájában) kerüljön kialakításra egy olyan csöndes sarok vagy kuckó, ahol a gyermeknek is lehetősége van zenét hallgatni akár önállóan, vagy a szüleivel együtt. Itt kerüljenek elhelyezésre a gyermekek által használható hangszerek is oly módon, hogy az számukra látható, és szüleik közbenjárásával elérhető legyen. A nappali, vagy a lakás tágasabb terében legyen lehetőség táncra és mozgásra.
- Az óvodapedagógus ajánlásaival tegye az éneklést, zenélést a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé.

- Az óvodapedagógus biztassa a szülőket, hogy gyermekeikkel minél gyakrabban, és közösen nézzenek képeskönyvet, mesét, készítsenek és játsszanak ütőhangszerekkel, találjanak ki dalokat és mondókákat.
- Az óvodapedagógus biztassa a szülőket, hogy erősítsék a gyerekek ösztönös, spontán kezdeményezéseit.
- Az óvodapedagógusok alkalmyszerűen vonják be a szülőket is a közös éneklésbe és a hagyományok ápolásába.
- Az óvodapedagógusok kérik meg a szülőket, hogy lehetőség szerint természetes módon, vagy online tartalmakon keresztül mutassanak be gyermekeiknek különböző hangszereket.
- A pedagógusi és szülői minta spontán utánzásával az éneklés - zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt a gyermekek számára.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint ott, ahol leginkább együtt van a család, alakítsanak ki egy olyan teret, illetve biztosítsanak a gyermek számára egy asztallaprészt vagy festőállványt, ahol a nap bármely szakában szabadon fejlesztheti és kipróbálhatja saját kreativitását, esetleg megismerkedhet új anyagokkal. Itt kapnak helyet a vizuális tevékenységek eszközei, de más alkotást elősegítő eszközök is, mint az olló, a kréta, textil, ragasztó, barkácsoló és egyéb más eszközök, anyagok. Olyan legyen ez a tér, ami a gyermekek és a szüleik kreativitását egyaránt ösztönzi, támogatva közben a verbális kommunikációt, az önértékelést, finom- és nagymotoros mozgásokat és az intellektuális képességek fejlődését. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos.
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket és a gyermekeiket az anyagtakarékosságra, a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése, és a hasznos hulladékok újbóli felhasználása (flakonok, dobozok, tojástartó, sajtos doboz, dugók stb.).
- Az óvodapedagógus instrukciói alapján a szülők segítsenek megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az óvodapedagógusok által javasolt digitális tartalmak között szerepeljen a népi kismesterségekkel való ismerkedés. A szülők meséljenek, beszéljenek ezekről gyermekeiknek, keressék, és együtt nézzék meg a lakásban fellelhető alkotásokat, eszközöket.
- Az óvodapedagógus ösztönözze szülőket, hogy a gyermek vagy a család alkotásaiból készítsenek házi kiállítást, melynek fotóit igényük szerint megoszthatják a csoporttársakkal.

- Az óvodapedagógus pedagógiai tanácsai és ajánlásai során kiemelt figyelemmel legyen a tehetséges gyermekekre (különleges eszközök, anyagok biztosítása, pályázatokon való részvételi lehetőségek felkutatása).
- Az óvodapedagógus javasolja a szülőknek, hogy a gyermek, otthon készített munkáit (produktumait) folyamatosan gyűjtsék össze, és a járvány megszűnt. hozzák el azokat óvodába.
- Az óvodapedagógus kérje meg a szülőket, hogy kéthetente legalább egy gyermeki vagy családi alkotás fotója kerüljön megosztásra a szülők és az óvodapedagógusok között.
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket, hogy vegyenek részt az óvoda, vagy a közösségi hálókön meghirdetésre kerülő rajzpályázatokon.
- Az óvodapedagógus figyelmeztesse a szülőket a vizuális tevékenységek során adódó, esetlegesen előforduló baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére, megszüntetésére.

Mozgás

Az óvodai egészségnevelés – benne a mozgásfejlesztés – háttere a család, mely közeg kitüntetett szerepet kell, hogy vállaljon a gyermek rendszeres mozgásának megszervezésében és megszerettetésében. Tapasztalataink szerint a szülők számos esetben igénylik óvodapedagógusaik segítségét, ezért is nagyon fontos lehet a családokkal történő együttműködés, a családok szemléletformálásának vagy váltásának segítése, az egészséges és természetes életmód szokásalakításának terén. A spontán – a játékokban, azon belül a szabad játékokban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak nap mint nap, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Otthon is törekedni kell a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a friss levegő folyamatos biztosítására, a szabad levegő kihasználására.

- Az óvodapedagógusnak szorgalmaznia kell a gyermekek számára – a lehetőségek függvényében akár szűkös lakásokban is – az életszükségletet jelentő, a mozgás biztosításához szükséges belső és külső terek kialakítását.
- A gyermekek számára is értelmezhető célok meghatározásával az óvodapedagógus tudatosítsa a szülőkben, hogy a felnőttkori mozgásügyesség nagymértékben a gyermekkori mozgástapasztalatok függvénye, ezért meghatározó jelentősége van a spontán és szervezett óvodai és otthoni mozgásfoglalkozásoknak, mozgásos programoknak.
- Az otthoni napirend kialakításához adható óvodapedagógiai tanácsok között feltétlenül szerepeljen a napi mozgás, és minél több idő eltöltése a szabad levegőn.

- Az óvodapedagógus téma és feladatajánálkapcsán törekedjen játékos mozgásfeladatokon keresztül is az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a kooperatív (testvérekkel és szülőkkel együtt végezhető) mozgásos játékok alkalmazására.
- Tudatosítsa a szülőknél az óvodapedagógus az életkornak megfelelő terhelés, az állóképesség fejlesztésének fontosságát, és ezekhez játékos utánzó mozgásfeladatok ajánlásával nyújtson segítséget.
- Az óvodapedagógusi kompetencia és az óvodában már kialakított szokások függvényében tartásjavító, lábboltozat fejlesztő vagy egyéb más mozgásprogramok és gyakorlatok ajánlásával is támogassa a gyermek mozgásfejlődését.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése és a környezet megismerésének lehetősége a hirtelen megváltozott hétköznapiakba vegyített sokszínű, érdekes, és izgalmas tevékenységek biztosításával átfogja az egész családi életet. A szeretet, a kötődés, valamint különböző élménybefogadások keltésével az érzelmek és kifejezőképességek, valamint a különböző szokások kialakítására és fejlesztésére most fokozottan, és tudatosan szükséges hangsúlyt helyezni.

- Az óvodapedagógus téma-, cél- és feladatajánálkapcsán fókuszában az egészség és a test védelme kell, hogy legyen!

Az óvodapedagógus a családdal történő kapcsolattartása során építsen a gyermekek óvodában szerzett ismereteire, a közös óvodai programok, kirándulások és a gyermekek egyéb élményeire. • A családok hatékony és folyamatos bevonásával az óvodapedagógus „ébressze fel” az érdeklődést a környezet és az egészségvédelem lehetőségeinek megismertetésével a családi és gyermeki szokások feltérképezésére (életmód és egészség: étkezés, fogápolás, pihenés, környezettudatosság, hagyományörzés stb.) és bátorítsa a szülőket új szokások és gyermeki viselkedésformák bevezetésére, a kialakult és megfelelő szokások megerősítésére.

- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra a tényre és lehetőségre, hogy a gyermekek a környezetükön végzett közvetlen tevékenységek során számos, és életre szóló matematikai tudást és kompetenciát szerezhetnek. Különböző tartalmak ajánlásával tudatosítsa ezt a szülőknél, illetve támogassa a gyermekek matematikai élményeinek erősítését.
- Az óvodapedagógus gyűjtsön és adjon ötleteket a növények és állatok életének megfigyeléséhez, gondozásához

Munka jellegű tevékenységek

A családok tartós otthonlété – kivált, ha az bezártsággal is együtt járó – számos lehetőség nyílik a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és

munka jellegű játékos tevékenységek felkínálására és gyakorlására. A gyermekek általában örömmel és szívesen vesznek részt otthon is a különböző munkafolyamatokban, melyek a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetőségei. Ilyen tevékenységek: az önkiszolgálás, a segítség a szülőknek/nagyszülőknek, a testvérekkel együtt, értük, az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése (szelektív hulladékok szétválogatása, növény- és kisállat gondozás) stb. Az elvégzett munka minőségét számos szülői és pedagógusi ráhatás befolyásolja, mint pld. az idő szűkössége, a megfelelő feltételek biztosítása, a felnőttek által nyújtandó segítség vagy annak hiánya stb. A hosszas családi együttlét során célszerű átgondolni a gyermekek játékos formában történő bevonásának lehetőségeit és gyakorlatát.

- Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek a belső és külső környezetben végezhető munkák feltételeinek megteremtéséhez, a gyermeki munka tudatos szervezéséhez.
- Ösztönözzé a szülőket a gyermekkel való együttműködésre.
- Erősítse a szülőket abban, hogy folyamatosan, konkrétan és reálisan, a gyermeket saját magához mérten részesítsék fejlesztő értékelésben

A családokkal Home Office-módban történő együttműködés várható eredményei

Hogyan tovább a karantén után?

- Mindenki jobban odafigyel a saját, és mások egészségére, így kevésbé, vagy egyáltalán nem fordul majd elő, hogy beteg gyermekek fertőzik meg egymást és a velük foglalkozó felnőtteket.
- A felnőttek megértik, és gyermekeikkel is megértetik, hogy sok tekintetben változnunk és változtatnunk kell, és máshogy kell élnünk.
- A különböző természetvédelmi, önmagunkat és másokat védő tartalmak alapköveire tudatosan építünk az óvodai nevelés során, és mérhető eredményeket produkálunk.
- A gyermekeket sok tekintetben más, mondhatni „koronás” szemléletű felnőttek veszik körül, akik kevesebbszer háborodnak fel, jobban odafigyelnek egymásra, és többet segítenek egymásnak. Ez a felnőtt minta nagy segítségükre lesz szocializálódásuk útján.
- A szülőkből és a pedagógusokból is értékek tisztulnak le, melynek során kölcsönösen kikristályosodik az együttműködés utáni őszinte vágy, mert a karanténban eltöltött hetek is megerősítést adtak abban, hogy „EGYEDÜL NEM MEGY!”